

KS/2022:343

KS § 115

Fördjupad översiktsplan Djurås – antagande

Kommunstyrelsens beslut

1. Godkänna särskilt utlåtande för fördjupad översiktsplan Djurås.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Anta fördjupad översiktsplan Djurås.

Ärendebeskrivning

En fördjupad översiktsplan (FÖP) är en fysisk plan som ska ange de långsiktiga grunddragen i användningen av Djurås mark- och vattenområden.

Nyttan med en FÖP är att ange bland annat:

- Gestaltungsriktlinjer ex entréer eller utsmyckning
- Dimensionering och lokalisering av vägar och GC
- Utvecklingsområden för bostäder, industri, verksamheter, skola, idrott, parker och trafik
- Bevarandeområden för grönområden, park, kultur, friluftsliv, rekreation och öppen mark
- Placering av ytkrävande funktioner såsom skolor och vårdcentraler
- Centrumanläggningar

Förslag till beslut på sammanträdet

Jan Wiklund (M): Bifall till liggande förslag.

Beslutsunderlag

<https://gagnef.se/fordjupade-oversiktsplaner> – startsida och webbsida för FÖP Djurås med länkar till all information.

<https://webbkarta.gagnef.se/spatialmap> – planförslaget som webbkarta och beskrivande text, 12 PDF filer.

Tjänsteutlåtande, kommunstyrelsens förvaltning, 2023-08-23, 2 sidor.

Samrådsredogörelse FÖP Djurås, 30 sidor.

Miljökonsekvensbeskrivning tillhörande fördjupad översiktsplan för Djurås, 51 sidor.

Särskilt utlåtande, FÖP Djurås, 12 sidor.

Tidigare beslut i ärendet

KS 230525 § 89
KF 220613 § 81, dnr KS/2018:69
KS 200526 § 93, dnr KS/2018:69
KF 200309 § 29, dnr KS/2018:69

Lagrum

Plan- och bygglag (2010:900) 3 kap. 1 §.

Protokollsutdrag

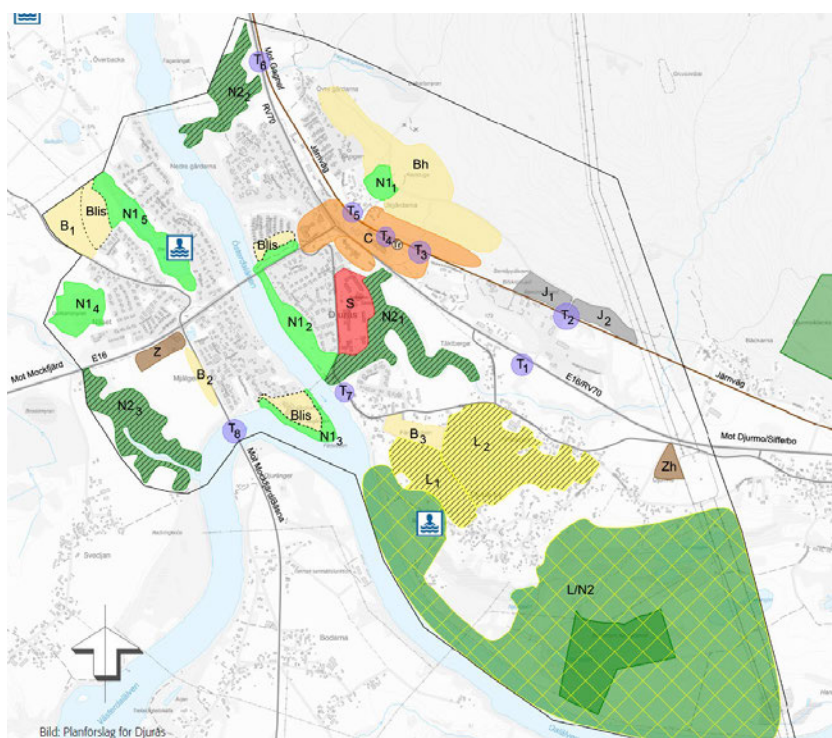
Kommunfullmäktige

Samrådsredogörelse FÖP Djurås

Reviderade synpunkter som gäller endast FÖP Djurås

Det här är en sammanställning av alla synpunkter som inkom under samråd för ÖP 2040 hösten 2021. Synpunkterna är klippta och redigerade då endast Djurås tätort behandlas i den här samrådsredogörelsen. De bemötanden som redovisas i detta dokument ligger till grund för de förändringar som gjorts i granskningshandlingarna för ÖP Djurås. Kartan som visas är från samrådet.

Alla dokument tillhörande ÖP 2040 finns på hemsidan www.gagnef.se/op2040 här inkluderas den kompletta versionen av samrådsredogörelsen för hela kommunen.

Samrådsförslaget för Djurås tätort

- Utvecklingsområde, Bostäder B
h – hänsyn
- Utvecklingsområde, Centrum C
- Utvecklingsområde, Skola S
- Utvecklingsområde, Industri J
- Utvecklingsområde, Ej störande verksamhet Z
h – hänsyn
- Potentiellt LIS-område, se TOP LIS-plan
- Utvecklingsområde, Trafik T
- Utvecklingsområde, Tätortsnära skog/park N1
- Bevarandeområde, Natur- och friluftsliv N2
- Bevarandeområde, Öppen mark L
- Bevarandeområde, Öppen mark och natur- och friluftsliv L/N2
- 1–8 Områdesnummer för utvecklings- respektive bevarandeområde, se text för varje område
- Tätortsgrens
- Allmän väg
- Järnväg
- T Järnvägsstation
- B Badplats

Samrådsredogörelsen

De synpunkter som inkom under ÖP 2040 samråd har lett till en del förändringar, justeringar och tillägg i granskningsförslaget FÖP Djurås. Nedan beskrivs där processen fick en förgrening och vi är nu inne i en av flera parallella spår för att bearbeta inkomna synpunkter under samrådet.

Processen med ÖP 2040 och försättningen med FÖP:ar. Efter samrådet beslutades att alla fördjupade planer ska behandlas i nästa steg. Här startar därför flera parallella spår som fortsätter ÖP 2040 arbete.

Under samrådet hösten 2021 inkom omfattande synpunkter på tätortsförslagen vilket gör att FÖP:ar senarelags för att bearbeta alla synpunkter. För att göra rättvisa till det engagemang och förslag kommunen fått in behövdes det mera tid för att göra justeringar och ändringar i samtliga planer. Här redovisas de främsta revideringar från samrådsförslaget.

Generella bemötanden

- FÖP Djurås planförslag är endast rekommendationer, inget som är juridiskt bindande.
- Granskningsversionen av FÖP Djurås blir helt digital och online med en interaktiv karta samt en e-tjänst för att kunna lämna synpunkter. Förutsättningskartor från ÖP 2040 kommer också att kunna väljas.
- Hänvisningar till ÖP 2040 rekommendationer och mål gällande jordbruksmark, vattenmiljö, bebyggelse, planläggning, teknisk försörjning,
- FÖP Djurås lyfter fram flertalet olika trafiksituationer som behöver ses över. Alla trafiksituationer ska sammanlagt leda till långsiktigt goda trafikflöden, ökad tillgänglighet och en god trafiksäkerhet.
- Arbetet med att ta fram utvecklingsområden har inkluderat en avvägning mellan samtliga allmänna intressen. Alla utvecklingsområden i Djurås har placerats med hänsyn till service, skola, ledningar, infrastruktur, m fl. Vid framtagande av planförslaget har avvägningar gjorts för att skapa en balans mellan utveckling och bevarande.
- Fakta och text noteras i berörda utvecklings- eller bevarandeområden.

Kompletteringar/justeringar till granskningen

- Nytt avsnitt läggs till med övriga konsekvenser (som ej har betydande miljöpåverkan).
- Väsentliga vägar för gång- och cykel redovisas som en del av planförslaget.
- En ny karta för Djurås tätort med relevant text tas fram. Här beskrivs de samlade riskerna ras, skred, översvämning, radon och förorenad mark.
- Länsstyrelsen Dalarnas lågpunktkartering för Djurås.
- I granskningsförslag för FÖP Djurås kommer även parametern om upplåtelseformer att behandlas.
- En karta med MSB översiktliga kartering för Djurås av ras och skred läggs till i granskningsförslaget.
- Begreppet förtätning kompletteras med ett nytt område samt en karta med möjlig framtida förtätning.
- Planförslagets karta har borttagna områden, tillagda områden och justeringar i befintliga områden. För mer info se samrådsredogörelsen för Djurås FÖP.
- Strukturkarta som visar viktiga samband och utvecklingspotential för Djurås tätort tas fram.

Sammanfattning av ändringar i kartan till granskningen

Tillagda områden

Bf

Bh

I

J₁

L_{1 3 4}

L/N₂₁

T_{3 4 8 9 10}

Z₂

Flertalet utökade områden

B₁

BhS

C

J₂

Tätortsgränsen

Borttaget

B vid Mjälgen

LIS- områden (redovisas i separat tillägg till ÖP
2040 LIS-plan för tätorter)

Z Djurmo

Förtydliganden

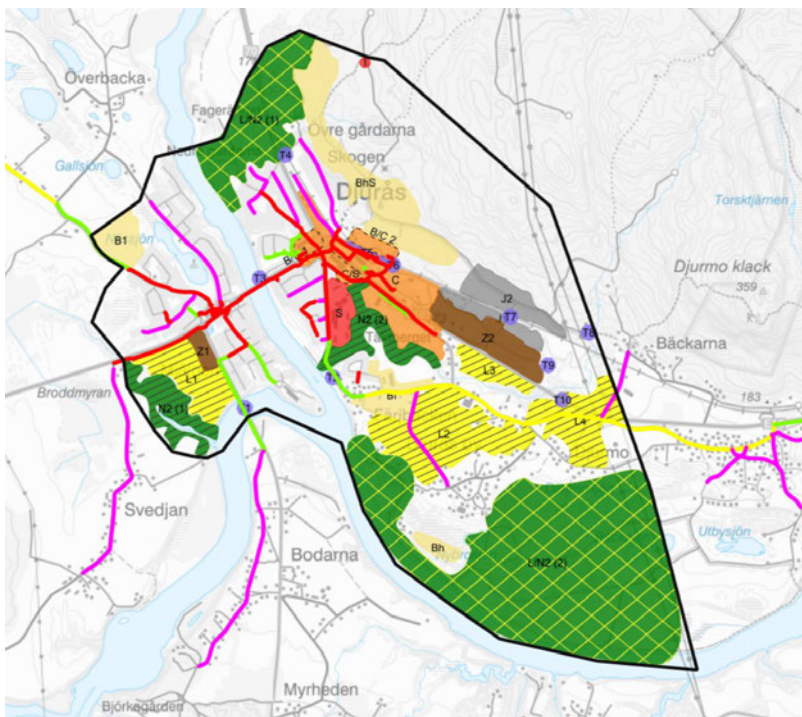
B/C₁

B/C₂

C/S

N1₃

Z₁

Bild av granskningsförslagets plankarta. Nås via länken:

[Gagnef kommun](#)

Statliga och regionala myndigheter

Länsstyrelsen Dalarna

Samråd om Gagnefs kommuns översiktsplan 2040 och LIS-plan tillägg till översiktsplan, Gagnefs kommun

Inledning

Länsstyrelsen har för samråd mottagit rubricerade samrådshandlingar, daterade i augusti och oktober 2021. Region Dalarna, grannkommuner och berörda statliga myndigheter med flera har givits möjlighet att lämna synpunkter på samrådsförslaget inför Länsstyrelsens yttrande.

Länsstyrelsens roll

Länsstyrelsen ska enligt 3 kap. 10 § plan- och bygglagen (PBL, 2010:900) under samråd om översiktsplan särskilt:

- ta till vara och samordna statens intressen,
- tillhandahålla underlag för kommunens bedömningar och ge råd i fråga om sådana allmänna intressen enligt 2 kap. PBL som hänsyn bör tas till vid beslut om användningen av mark- och vattenområden,
- verka för att riksintressen enligt 3 och 4 kap. miljöbalken tillgodoses, att miljökvalitetsnormer enligt 5 kap. miljöbalken följs och att redovisningen av områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen är förenlig med 7 kap. 18 e § första stycket miljöbalken,
- verka för att sådana frågor om användningen av mark- och vattenområden som angår två eller flera kommuner samordnas på ett lämpligt sätt, och
- verka för att bebyggelse och byggnadsverk inte blir olämpliga med hänsyn till människors hälsa eller säkerhet eller till risken för olyckor, översvämning eller erosion.

Länsstyrelsen ska dessutom ge råd i övrigt om tillämpningen av bestämmelserna i denna lag, om det behövs från allmän synpunkt

Redovisning av konsekvenser

Enligt 3 kap 6 a § plan- och bygglagen ska kommunen i översiktsplanen redovisa planens väsentliga konsekvenser. Kommunen presenterar överlag en ambitiös redovisning av konsekvens-, effekt- och hållbarhetsbedömningar. Den aktuella översiktsplanen redovisar i miljökonsekvensbeskrivningen (MKB) konsekvenser för de miljöaspekter som genom planens genomförande kan antas medföra betydande miljöpåverkan (vattenmiljö, naturmiljö, rekreation och friluftsliv, klimatpåverkan och energiförsörjning, kulturmiljö, hushållning med naturresurser, befolkning och människors hälsa, klimatrelaterade risker). Det saknas dock i översiktsplanen en beskrivning av de konsekvenser av planförslaget (kapitel 3) som inte tas upp i MKB:n. Eftersom MKB:n genom avgränsningssamrådet är avgränsad till att bedöma endast vissa miljöaspekter, de som kan antas innebära betydande miljöpåverkan, är det ofrånkomligt att MKB:n inte täcker

Nytt avsnitt läggs till med övriga konsekvenser (som ej har betydande miljöpåverkan).

in alla sakfrågor. Det innebär inte nödvändigtvis att konsekvenserna för dessa sakfrågor är oväsentliga. Kommunen bör överväga att komplettera översiktsplanen med en beskrivning av övriga konsekvenser som planförslaget kan medföra.

Kartredovisningar

En digital onlineversion av översiktsplanens kartor skulle väsentligt ökat kvalitet och användbarhet för dessa. Föreliggande plankartor i form av pdf-filer i format A4 begränsar upplösning, detaljgrad och inzoomningsmöjligheter. Även försvåras tolkning av om och i så fall hur t.ex. riskkartor och planerad markanvändning kan påverka varandra, då kartskikt inte kan kombineras av översiktsplanens läsare. Det finns olika alternativa lösningar. Till exempel arbetar Boverket med att utveckla en GIS-plattform "Boverkets ÖP-modell". Detta kan underlätta såväl användning som granskning av kommunala planer för såväl enskilda medborgare som andra aktörer eller myndigheter. En GIS-karta ger även möjlighet att koppla metadata till enskilda kartobjekt, för exempelvis ett potentiellt förorenat område, namn, föroreningstyp, klassning, status, ytterligare information, eventuella länkar mm. Användare kan själv kombinera olika lager och zooma in i kartan för att se hur exempelvis risk för erosion och översvämning kan påverka enskilda potentiellt förorenade områden. Ett antal relevanta kartvisare (skredrisk, stabilitet, raviner m.fl.) som delvis använts av kommunen i planhandlingens pdf-kartor finns tillgängliga som WMS-tjänst från MSB, SGU och SGI och kan enkelt inkluderas i en digital karta. Det kan även vara lämpligt att redovisa underlag, dokument, länkar som använts i ett avslutande kapitel. Förslagsvis kan det vara lämpligt att då även ange webbadresser för vidaregående information, exempelvis till respektive myndighets karttjänster: MSB:s översvämningsportal, SGU:s olika karttjänster mm.

Riksintressen

Riksintresse vattenförsörjning

Delar av Gagnefs kommun kan påverka vattenskyddsområdet Lennheden-Tjärna dricksvattenanläggningar som är av riksintresse för vattenförsörjning. Vattentäkten är viktig för flera kommuner inklusive större tätorter då många människor får sitt dricksvatten från denna. Vattenskyddsområdet sträcker sig in i Gagnefs kommun och nämns kort i kapitlet om Djurmo och Sifferbo. Inom vattenskyddsområdet föreslås LIS-områden och andra utvecklingsområden även där allmänna VA-lösningar saknas. Översiktsplanen behöver kompletteras med en utförligare beskrivning av förutsättningarna för vattentäkten och riksintresset samt vilka anpassningar och konsekvenser som görs till dessa i planförslaget.

Miljö kvalitetsnormer

Vatten

I beskrivningarna av utvecklingsområden nämns inga särskilda hänsyn vid sjön Nässjön som har övergödningssproblematik...

En möjlig konsekvens av klimatförändringarna är lägre grundvattennivåer vilket kan påverka tillförseln av grundvatten till lokorna längs älven. Mindre tillförsel av vatten kan innebära sämre vatten- och badvattenkvalitet.

Granskningsversionen av FÖP Djurås blir helt digital och online med en interaktiv karta samt en e-tjänst för att kunna lämna synpunkter. Förutsättningskartor från ÖP 2040 kommer också att kunna väljas.

För översiktliga rekommendationer för hela kommunen hänvisar kommunen till ÖP 2040 avsnitt 2.3.2 Vattenmiljö

Synpunkten noteras. Kompletterande text läggs till om Nässjön.

Mellankommunal samordning

Infrastruktur och transporter

Det saknas i översiktsplanen en beskrivning av hur gång- och cykelförbindelserna mellan tätorterna, till exempel till grannkommunernas tätorter, avses att utvecklas. I kapitel 2.6 hänvisas till det pågående arbetet med den kommunala cykelplanen. Cykelplanens viktigaste rekommendationer och ställningstaganden som påverkar mark- och vattenanvändningen bör också framgå av översiktsplanen. Även prioriterade regionala gång- och cykelvägar bör framgå av översiktsplanen. I översiktsplanen finns beskrivningar av de viktiga roller som väg 70 och E16 liksom Dalabanan och Västerdalbanan spelar för Gagnefs kommun. Dessa vägar och järnvägar skulle kunna lyftas än mer i översiktsplanen som viktig mellankommunal, regional och nationell infrastruktur. Det är även viktigt att mark reserveras i översiktsplanen i tillräcklig utsträckning längs med dessa vägar och järnvägar för att behov av framtida satsningar på kapacitets- och trafiksäkerhetshöjande åtgärder ska kunna tillgodoses.

Hälsa och säkerhet

Grundvatten och vattenskydd

Övergripande

Länsstyrelsen har identifierat att det finns möjliga konflikter mellan intresset av att skydda grundvatten och andra intressen, t.ex. utvecklingsområden för verksamheter. Det är önskvärt att det i översiktsplanen finns beskrivet hur man kommer att förhålla sig till dessa konflikter och hur man avser att prioritera mellan olika intressen/verksamheter inom översiktsplanens olika delområden.

Kapitel 3 – Planförslag med fördjupningsdelar för åtta tätorter

Under kapitel 3.3 "Planförslag med fördjupningsdelar för varje tätort" finns bilder presenterade för respektive tätort där riksintressen och skyddade områden presenteras. Länsstyrelsen förordar att även eventuella vattenskyddsområden, områden med vattenförsörjningsintresse enligt regional vattenförsörjningsplan, och/eller dricksvattenförekomster enligt vattenförvaltningen presenteras på i dessa bilder/kartor. Syftet är att öka förståelsen för grundvattnets betydelse i framtida markplanering både för att skydda dricksvattnet men också för att tillgodose 5 kap. 4 § miljöbalken.

Nedan framgår för vilka tätorter det bör framgå att det finns ett särskilt intresse av att skydda grundvattnet;

Djurås – Det finns områden i planförslaget som berörs av dricksvattenförekomst och/eller vattenförsörjningsintresse enligt regional vattenförsörjningsplan.

Vatten och avlopp

Reningsverkens kapacitet och dricksvattentillgång

Det bör göras beräkningar på hur många personer som kommer anslutas till respektive reningsverk. Reningsverken måste ha kapacitet för att klara befolkningstillväxten. Lika så bör det göras beräkningar av dricksvattnet, både tillgången och den förväntade förbrukningen.

Riskhantering

I vissa fall genomförs undersökningar av klimat- och georisker (t.ex. översvämning, skyfall, skred och ras samt förekomst av föroreningar) först i ett exploateringskede. Det är dock viktigt att

Cykelplanen är under framtagande och inga politiska ställningstaganden finns i dagsläget. Väsentliga vägar för gång- och cykel redovisas som en del av planförslaget.

Nytt avsnitt läggs till med övriga konsekvenser (som ej har betydande miljöpåverkan).

För översiktliga rekommendationer för hela kommunen hänvisar kommunen till ÖP 2040 avsnitt 2.3.2 Vattenmiljö.

Synpunkten noteras. Kompletterande text läggs till om reningsverkens kapacitet.

detta hanteras åtminstone översiktligt redan vid fysisk planering, i översikts- och detaljplaner. Kommunen bör i detta arbete resonera hur olika redovisade riskfaktorer kan påverka och eventuellt förstärka varandra.

Risken för ökad förekomst/kortare återkomsttid för skyfall, översvämning och höga vattenflöden genom ett ändrat klimat kan ha direkt bäring på risk för ras, skred och erosion och att temat kan redovisas utförligare i översiktsplanen. Med fördel kan olika risker visas i samma karta då de kan påverka varandra, t.ex. beräknade översvämningarnivåer (Dalälven, MSB) och riskområden för skred och ras i kapitel 3, sidan 36.

Naturmiljö och friluftsliv, Definitioner i kapitel 3 på sidan 19. Grön infrastruktur kan även utöver nämnda fördelar som förbindelseleder för biologisk mångfald även ha en viktig funktion för att motverka och förebygga klimatrisker som erosion och skred. Väl planerade och placerade grönsstrukturer kan till exempel möjliggöra lokalt omhändertagande av dagvatten som dagvattenfördröjning, ökad infiltration och därigenom minska översvämningens risk vid skyfall. Vegetation i grönsstrukturer kan även medverka till att öka markstabiliteten i utsatta områden.

Högre upplösta detaljkartor i planhandlingen, bör redovisa eventuella risker och riskområden. Nu redovisas endast befintlig och planerad markanvändning. I tillhörande text bör kommunen diskutera markanvändning och hur eventuella risker som t.ex. förekomst av potentiellt förorenade områden och översvämningens risk bedöms och avses hanteras. På över riskområden för översvämning (kapitel 2, sidan 39; kapitel 3 sidan 37) redovisas beräknad översvämningssyta för ett 100-årsflöde. Dock saknas koppling till markanvändning och ev. övriga risker, som tex. skredrisk eller förekomst av potentiellt förorenade områden. Även kan det i kartor med högre upplösning vara relevant att visa och diskutera ytterligare scenarier för återkomsttid.

Aktsamhetsområde för skred

Kommunen redovisar områden med risk för ras, skred och erosion i översiktskarta för kommunen. Dessa medger dock endast en begränsad koppling till planhandlingens detaljkartor. Temat ingår ej i detaljkartor.

Översvämningens risker

Risk för samhällspåverkan genom skyfall och översvämning är viktigt att ta hänsyn till i planeringen. En simulation genom lågpunktskartering är en viktig del i detta. Länsstyrelsen instämmer i att skyfallskarteringar bör genomföras för att komplettera och detaljera befintligt underlag.

Miljöstörande verksamheter

För många miljöstörande verksamheter bör ett längre skyddsavstånd eftersträvas än de 150 meter som anges som en förutsättning för planförslaget. Det bör framgå i översiktsplanen om verksamhetsområden för industri är avsedda för småindustri eller motsvarande eller för tyngre störande industriändamål.

Förorenade områden

Det finns totalt fem stycken utpekade potentiellt förorenade områden i översiktsplanen med begränsad information. Översiktsplanen bör innehålla en mer omfattande beskrivning av vilket förhållningssätt kommunen har till förorenade områden i arbetet med detaljplanering och lovgivning, med motiverade ställningstaganden.

En ny karta för Djurås tätort med relevant text tas fram. Här beskrivs de samlade riskerna ras, skred, översvämning, radon och förorenad mark

Alla kartor i granskningsversionen är digitala, interaktiva och online för bästa möjliga läsbarhet.

En ny karta för Djurås tätort med relevant text tas fram. Här beskrivs de samlade riskerna ras, skred, översvämning, radon och förorenad mark

En ny karta för Djurås tätort med relevant text tas fram. Här beskrivs de samlade riskerna ras, skred, översvämning, radon och förorenad mark

Synpunkten noteras. För översiktliga rekommendationer för hela kommunen hänvisar kommunen till ÖP 2040.

Synpunkter noteras. Skyddsavstånden ska stämma överens med rekommendationer från myndigheter.

En ny karta för Djurås tätort med tillhörande text tas fram. Här beskrivs de samlade riskerna ras, skred, översvämning, radon och förorenad mark

Därtill saknas ett utpekande eller resonemang kring eventuella förorenade områden som är belägna inom riskområden för klimatförändringar och skredrisk där en förvärring av spridningsförutsättningarna kan uppstå.

Trygghet

Hur vi utformar den fysiska miljön påverkar brottsligheten och tryggheten. Det är därför viktigt att det vid all nybyggnation och planering tas hänsyn till brottsförebyggande och trygghetsskapande perspektiv. Perspektiven bör lyftas redan i samband med översiktsplanen för att på så sätt följa med genom hela processen. Det saknas i förslaget till översiktsplan en diskussion kring trygghet och säkerhet utifrån ett brottsförebyggande perspektiv och hur kommunens samhällsplanering förhåller sig och kan påverka detta.

Radon

Radon är en av de största källorna till exponering för joniserande strålning i Sverige. I planhandlingens kapitel 3 förekommer begreppet "lågriskområde" för markradon. Detta är ett begrepp som SSM anser kan vara missvisande. Hela Sverige betraktas som uran/radiumförande (med undantag av Gotland). I mark som är porös kan radon ansamlas och transporteras och det finns en risk för inträngning av markradon i byggnader i större delen av Sverige. Därför bör man alltid vid nybyggnation tillämpa metoder för att begränsa radoninträngning, och inte bara när marken betraktas ha en högre risk.

Regional plan för klimatanpassning

Länsstyrelsen i Dalarnas län har tagit fram en regional plan för klimatanpassning, "Regional plan för klimatanpassning i Dalarna" (2021:09, ISSN: 1654-7691). Översiktsplanen bör förhålla sig till klimatanpassningsplanen. Publikationen går att nå här: https://www.lansstyrelsen.se/dalarna/om-oss/vara-tjanster/publikationer/visning-av-publikation.html#esc_entry=19&esc_context=26&esc_org=Iss%3Acounty%2FW

Kommunala mål, planer och program

VA-plan

Det är viktigt att översiktsplanen och VA-planen stämmer överens. Enligt uppgift i kommunens VA-plan kommer VA-planen behöva revideras efter det att översiktsplanen är antagen. Kommunen bör i översiktsplanen redovisa hur arbetet med en revidering av VA-planen fortskrider eller hur arbetet är planerat att genomföras. Det bör av översiktsplanen framgå vilket behov som finns av att se över VA-planen och om nytillkomna utvecklings-/omvandlingsområden i översiktsplanen ryms inom den nuvarande VA-planen. Det framgår på flera ställen i översiktsplanen att all bebyggelse ska förhålla sig till VA-utbyggnadsplanen, vilket är positivt. Det hade också varit önskvärt om det tydligt framgår av översiktsplanen att de ställningstaganden som görs i VA-planen ska beaktas vid fysisk planering.

Jordbruksmark

Länsstyrelsen bedömer att all jordbruksmark inom Gagnefs kommun är värdefull och brukningsvärd, inte bara de utpekade områdena. Även jordbruksmark som inte aktivt brukas just nu kan relativt snabbt bli brukningsvärd igen. Länsstyrelsen vill även lyfta att även mindre lantbruk har en viktig roll för småskalig

Texten noteras under utvecklingsområde centrumområde.

En ny karta för Djurås tätort med tillhörande text tas fram. Här beskrivs de samlade riskerna ras, skred, översvämning, radon och förorenad mark

Synpunkten noteras. Kompletterande text om klimatanpassningsplan läggs till.

Förutsättningar för föreslagna utvecklingsområden i FÖP Djurås kommer beskrivas under varje typ av utvecklingsområde ex. bostäder, centrum eller skola.

livsmedelsproduktion. Mindre enheter kan även underlätta generationsskiften och totalt sett bidra till att fördubbla jordbrukets produktivitet.

Översiktsplanen nämner att jordbruksklass ska användas vid utredning av möjligheterna att ta i anspråk jordbruksmark för annan markanvändning. Länsstyrelsen vill poängtera att underlaget kring jordbruksklasser inte är uppdaterat och det samtidigt är mest tillämpligt i ett nationellt perspektiv. Jordbruksmarken kan ha olika produktionsvärden, exempelvis livsmedel, foder och bioråvaror, vilka alla bör vägas in vid bedömningen. Kommunen bör därför överväga att ta fram ett alternativ för att göra den bedömningen. Av 3 kap 4 § miljöbalken framgår att "brukningsvärd jordbruksmark får tas i anspråk för bebyggelse eller anläggningar endast om det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen och detta behov inte kan tillgodose på ett från allmän synpunkt tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i anspråk".

Översiktsplanen hänvisar till 3 kap 4 § miljöbalken och beskriver att kommunen ska föra ett resonemang i tre steg när jordbruksmark är aktuell för förändrad markanvändning, nämligen:

1. Är jordbruksmarken brukningsvärd?
2. Är den aktuella förändrade markanvändningen ett väsentligt samhällsintresse?
3. Varför är förutsättningarna att ta annan mark i anspråk inte tillfredsställande?

Översiktsplanen nämner dock inget specifikt kring hur bedömningen kring varför förutsättningarna för att ta annan mark i anspråk inte är tillfredsställande och hur det ska utredas. För att efterföljande prövningar enligt plan- och bygglagen ska få stöd i varför "behov[et] inte kan tillgodose på ett från allmän synpunkt tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i anspråk" bör översiktsplanen kompletteras med en redovisning av detta. Flera rättsfall för detaljplaner pekar på att utredningar av just denna fråga är avgörande för möjligheterna att överhuvudtaget kunna ta jordbruksmark i anspråk för bebyggelse. I och med att dessa utredningar behöver ha ett kommuntäckande perspektiv är det lämpligt att åtminstone en grund till dessa görs i översiktsplanen. Det minskar också riskerna för att utpekade områden i översiktsplanen inte blir genomförbara i ett senare skede. Översiktsplanen bör kompletteras med ett utförligare resonemang om varför det bedöms lämpligt att bygga på dessa områden med jordbruksmark och varför det inte är möjligt att tillgodose behovet genom att annan mark tas i anspråk.

Elförsörjning

I Gagnef kommun har Svenska kraftnät tre 400 kV-ledningar i två stråk. I nordsydlig riktning i kommunens östra del löper två parallella 400 kV-ledningar. Ledningarna ansluter till transmissionsstationerna Djurmo och Bäsna. Från transmissionsstation Bäsna går den tredje 400 kV-ledningen österut och in i Borlänge kommun. Svenska kraftnät har ledningsrätt för kraftledningarna som är av betydelse för rikets elförsörjning. Ledningsrätt innebär att åtgärd/verksamhet, inte får vidtas på de delar av en fastighet som belastas av ledningsrätt. I och med en förändring i ellagens nomenklatur benämns stamnätet för el numera för transmissionsnätet.

Transmissionsnät och distributionsnät bör redovisas var för sig i planen. Transmissionsnätet (el överföring via 400 och 220 kV-ledningar) har de högsta spänningsnivåerna som finns i Sverige och kan likställas med europavägar, medan region- och lokalnät arbetar med regional och lokal eldistribution. Näten har olika funktion, spänningsnivåer och olika planeringsförutsättningar.

Avvägningen och prövningen som ska göras mellan att bebygga och bevara öppen mark finns beskriven i ÖP 2040 avsnitt 3.2.5

Synpunkten noteras.

Transmissionsnätet jobbar med överföring över långa avstånd inom och mellan länder. Det är därför av stor vikt för samtliga parter att man tydligt klargör åtskillnad mellan spänningsnivåer eftersom transmissionsnätet för el är av nationellt intresse för Sverige.

Transmissionsnätet för el går att hämta via Geodataportalen, www.geodata.se

Svenska kraftnät tar hänsyn till utbyggnadsområden vid byggnation av kraftledningar och anser att kommunen bör ta motsvarande hänsyn vid planläggning av utbyggnadsområden i närheten av kraftledningar. Området väster om Djurmo utpekats som utbyggnadsområde i planen och ligger i direkt anslutning till Svenska kraftnäts anläggningar. Utbyggnadsområden i närheten av kraftledningar kan medföra svårigheter vid eventuella framtida förändringar i transmissionsnätet. Mot bakgrund av vad som anges ovan är det olämpligt att planera för utbyggnad i detta område.

Bostadsförsörjning

Av översiktsplanen ska enligt 3 kap 5 § 1 PBL framgå hur kommunen avser att tillgodose det långsiktiga behovet av bostäder. Länsstyrelsen i Dalarnas län tar varje år fram en bostadsmarknadsanalys (BMA) som redovisar lägesbild och trender, samt kommenterar länets bostadsmarknad. Den utgör ett regionalt kunskapsunderlag om bostadssituationen och är en del i Länsstyrelsens arbete att lämna råd, information och underlag för kommunernas planering av bostadsförsörjningen. Bedömningar och lägesbilder i bostadsmarknadsanalysen kommer från kommunernas svar på Boverkets och länsstyrelsernas bostadsmarknadsenkät 2021 (BME 2021). År 2021 års bostadsmarknadsanalys går att nå här: <https://www.lansstyrelsen.se/dalarna/tjanster/publikationer/2021/bostadsmarknadsanalys-2021.html>

Enligt BME 2021 har Gagnef uppnått balans i kommunen som helhet efter ett antal år med underskott, både på tomter och flerbostadshus vad gäller exempelvis mindre lägenheter för ungdomar. Kommunen bedömer att det råder underskott på bostäder i kommunens tätort(er) eller centrala delar. För övriga delar är bedömningen att kommunen år 2021 har uppnått balans efter att ha haft ett underskott året innan.

I översiktsplanens vision i kapitel 1.2.4 står det att "Det är lätt att hitta en bostadsform anpassad efter behov och önskemål för alla åldrar och i livets alla skeden."

Hur lätt eller svårt det är att hitta en bostadsform anpassad efter behov och önskemål beror på vilken grupp den som söker bostad tillhör. Enligt BME 2021 bedöms det vara underskott på bostäder för ungdomar. Det gäller framför allt i tätorter nära Falun/Borlänge-regionen. De lediga bostäder som finns är ofta för stora för de flesta ungdomshushåll eller ligger i områden som inte är attraktiva för ungdomar. Kommunen uppger i bostadsmarknadsenkäten att de satsar på nyproduktion eller ombyggnation av bostäder som är avsedda för ungdomar, nyproduktion av bostäder med överkomliga hyror samt en generell satsning på bostadsbyggande som även gynnar ungdomar. Ungdomar nämns dock endast i förbigående i översiktsplanen – att ungdomar har fått vara med och lämna synpunkter under planprocessen, att "ungdomarna vill gärna bo kvar eller återvända till i sin hembygd efter avslutade studier" och att "efterfrågan på lägenheter ökar från såväl unga som äldre." (kapitel 1.3.2 "Fakta om Gagnef").

Det framgår inte av översiktsplanen hur behovet av bostäder för ungdomar ska kunna tillgodoses.

Enligt BME 2021 bedöms det vara ett underskott på studentbostäder inom kommunen. Anledningen uppges vara att det

Synpunkten noteras.
Utvecklingsområdet Z i västra Djurmo tas bort.

För översiktliga rekommendationer för hela kommunen hänvisar kommunen till ÖP 2040 avsnitt 3.2.2 Bebyggelse.

I granskningsförslag för FÖP Djurås kommer även parametern om upplåtelseformer att behandlas.

inte finns bostäder som är särskilt avsedda för studenter, att det finns generellt få lediga bostäder, samt att de lediga bostäder som finns ligger i områden som inte är attraktiva för studenter. Målgruppen "studenter" nämns inte i översiktsplanen. Det kan vara lämpligt att i översiktsplanen förtydliga bakgrunden till detta. För anvisade nyanlända bedöms det enligt BME 2021 vara underskott på bostäder, som beror på ett generellt underskott på bostäder inom kommunen. Detta nämns i översiktsplanen, men det saknas i översiktsplanen en strategi för att komma tillrätta med underskottet.

Ingen av boendeformerna seniorbostäder eller trygghetsbostäder finns i Gagnefs kommun, men det finns en efterfrågan på båda typerna av bostäder enligt svaren i BME 2021. I översiktsplanen nämns trygghetsboende översiktligt samt sju demensboendeplatser på Törnholm är planerade som trygghetsboende. Seniorbostäder nämns i översiktsplanen endast i förbigående i en mening – att det är svårt att veta hur stor efterfrågan är. Med tanke på den åldrande befolkningen i Dalarna (se även avsnitt "Social hållbarhet" i detta yttrande om demografisk analys) är det angeläget att i översiktsplanen planera för olika typer av bostäder för äldre.

Trafiklösningar för utbyggnadsförslag

Förslagen på utbyggnad måste planeras och byggas så det blir goda miljöer för människor samt att trafiksäkerhet och tillgänglighet inte försämras på statlig infrastruktur. Det kan t.ex. innebära att det ska säkerställas att riktvärden för buller och vibrationer klaras, att risker från farligt godstransporter hanteras; att rätt antal och rätt utformade anslutningar till statlig väg, på rätt plats, skapas; samt att tillgängligheten på statliga vägar inte försämras.

Översiktsplanen och LIS-planen föreslår exploatering nära väg och järnväg. Kommunen bör utreda möjliga anslutningsvägar översiktligt i översiktsplaneskedet, så att de trafiklösningar som i översiktsplanen föreslås för utvecklingsområden och LIS-områden m.fl. är genomförbara. För vissa områden kan det vara lämpligt att kommunen även låter undersöka t.ex. dagvatten, buller, vibrationer och risker förknippade med farligt godstransporter för att vara mer säkra på att utbyggnaden är lämplig eller ekonomiskt rimlig. En del av de åtgärder inom infrastrukturen som föreslås kan enligt Trafikverkets initiala bedömning vara olämpliga. Utifrån det är det särskilt viktigt för kommunen att de områden som föreslås har utretts tillräckligt i översiktsplaneskedet. Därefter bör dialog föras med Trafikverket om dessa frågor, gärna inom ramen för det fortsatta arbetet med översiktsplanen, så att det vid behov finns möjlighet att justera översiktsplanen i nödvändiga delar inför granskningsskedet av översiktsplanen.

Det kan finnas frågor som Länsstyrelsen i detta skede inte kan bedöma kopplat till de föreslagna utbyggnads-/utvecklingsområdena, t.ex. anslutningsmöjligheterna, i och med översiktsplanens översiktliga redovisning av dessa. Länsstyrelsen kan i de efterföljande processerna med detaljplaner och bygglov kopplat till dessa områden uppmärksamma kommunen på nya sakfrågor som behöver hanteras kopplat till områdena.

Digital infrastruktur

2016 presenterade regeringen en ny bredbandstrategi Sverige helt uppkopplat 2025 vars långsiktiga målsättning är att 98 procent av alla hushåll och företag i hela Sverige bör ha tillgång till 1 Gbit/s senast år 2025 samt att det bör finnas tillgång till stabila mobila tjänster av god kvalitet där människor normalt befinner sig senast år

Två boenden finns som ska bistå hela kommunen. I Dala-Floda finns ett trygghetsboende och i Mockfjärd tas Högsveden vård- och omsorgsboende i bruk i maj 2023.

FÖP Djurås lyfter fram totalt 11 olika trafiksituationer som behöver ses över. Det gäller ökad tillgänglighet för både gång och cykeltrafikanter som bilister, skapa gena förbindelser, minska barriäreffekter av både E16 och järnvägen, förslag på nya trafikflöden kopplat till exploatering Stora Skogen samt platser där trafiksäkerheten behöver ses över. Alla trafiksituationer ska sammanlagt leda till långsiktigt goda trafikflöden, ökad tillgänglighet och en god trafiksäkerhet.

För översiktliga rekommendationer för hela kommunen hänvisar kommunen till ÖP 2040 avsnitt 3.2.2.2 Hantering av planläggning

2023. Läs mer:

<https://www.regeringen.se/informationsmaterial/2016/12/sverige-helt-uppkopplat-2025---en-bredbandsstrategi/>

Sedan 2011 är elektroniska kommunikationer enligt PBL ett allmänt intresse som ska tas hänsyn till vid planläggning. För kommunerna innebär det en skyldighet att inkludera bredbandsinfrastruktur i översikts- och detaljplaner och möjlighet att i detaljplan reservera mark för ändamålet. Sedan 2017 är bredbandsanslutning införd som ett tekniskt egenskapskrav för byggnader och byggnadsverk (8 kap. § 4 PBL) och Boverket har tagit fram nya allmänna råd (2017:1) om bredbandsanslutning.

Arbetet med att ta fram utvecklingsområden har inkluderat en avvägning mellan samtliga allmänna intressen. Här ingår den digitala infrastrukturen och behovet har ansetts tillgodosett för planperioden.

Statens geotekniska institut (SGI)

Statens geotekniska institut (SGI) har från Länsstyrelsen i Dalarnas län erhållit rubricerad översiktsplan med begäran om yttrande. SGI:s yttrande avser geotekniska säkerhetsfrågor såsom ras, skred, erosion och geotekniska frågeställningar kopplade till översvämning.

Grundläggnings- och miljötekniska frågor, såsom hantering av radon, ingår således inte.

Underlag:

1 Gagnefs översiktsplan 2040 inklusive miljökonsekvensbeskrivning och hållbarhetsbedömning upprättad av Gagnefs kommun, daterad oktober 2021. Tillägg till översiktsplan – LIS-plan, upprättad av Afry, daterad augusti 2021.

SGI:s synpunkter

I kapitel 3.2.7.6 redovisas ett kartexempel gällande riskområde för erosion och skred för Djurås. I kapitlet redovisas också kommunens mål och rekommendationer avseende skred, ras och erosion.

Kommunen ska noggrant följa utvecklingen inom utpekade riskområden.

Beredskap ska finnas för att snabbt kunna förstärka utsatta områden med exempelvis grova stenblock.

Det rekommenderas att inte bevilja nybyggnation inom utpekade riskområden.

Det rekommenderas att vara restriktiva vid tillstånd till om- eller tillbyggnad av befintlig bebyggelse inom riskområdena.

Vid planering av bebyggelse längs Dalälven bör hänsyn tas till risken för ras, även om åtgärder vidtagits för att begränsa/förhindra erosion till följd av strömmande vatten.

Vi rekommenderar att den fördjupade översiktsplanen kompletteras enligt nedan:

Resultat från den skredriskartering som gjorts i Gagnefs kommun och som nämns ovan bör redovisas i översiktsplanen.

Text och fakta från SGI noteras i berörda utvecklingsområden. En översiktskarta för Djurås över områden med risk för ras, skred och översvämning tas fram.

En karta med MSB översiktliga kartering för Djurås av ras och skred läggs till i granskningsförslaget.

En komplettering bör göras med en beskrivning av förekommande jordarter inom planområdet. Det är en fördel om redovisningen av de geologiska förhållandena görs på en karta.

En komplettering bör göras i kapitel 3.3 (Planförslag med fördjupningsdelar för varje tätort) samt i LIS-plan med redovisning av riskområden för skred, ras och erosion, då dessa områden delvis är belägna i närheten av Västerdalälven, Österdalälven eller Dalälven.

Statens geologiska undersökning (SGU)

Kommentarer Översiktsplan för Gagnefs kommun 2040

Kommunens översiktsplan beskriver kommande behov i ett helhetsperspektiv. Kommunen beskriver i inledningen på ett didaktiskt och informativt sätt lagkrav, uppbyggnad och syfte med översiktsplanering. Översiktsplanen är väl disponerad och diskuterar aspekter som hållbarhet, klimat och miljöfrågor. Kommunen planerar för fortsatt tillväxt och utveckling av kommunen, genom tex utpekande av LIS-områden. Generellt uppvisar översiktsplanen en god förståelse för hur geovetenskapliga frågeställningar kan påverka den fysiska miljön och därmed samhällets förutsättningar.

Riskhantering

Aktuella händelser i Norge, Tyskland och Sverige har under året aktualiserat ett utökat samhällsbehov av att analysera klimat- och georisker som tex. översvämning, skyfall samt skred och ras. Mål är att identifiera förekommande risker för att förebygga, hindra eller mildra effekter och ev. skador.

I vissa fall genomförs undersökningar av risker, förekomst av föroreningar mm. först i ett exploateringsskede. Det är dock viktigt att detta hanteras åtminstone översiktligt redan vid fysisk planering, i översikts- eller detaljplaner, utpekande av LIS-områden mm. Kommunen bör i detta arbete resonera hur olika redovisade riskfaktorer kan påverka och eventuellt förstärka varandra.

Länsstyrelsens kartering av lågpunkter i landskapet,

Risk för samhällspåverkan genom skyfall och översvämning är viktigt att ta hänsyn i planeringen. En simulation genom lågpunktskartering är en viktig del i detta. SGU instämmer att skyfallskarteringar bör genomföras för att komplettera och detaljera befintligt underlag.

Planförslag med fördjupningsdelar

Plankartor för varje tätort: Det är önskvärt och viktigt att tematisera, visualisera och diskutera potentiell påverkan från ev. risker i samband med utpekande av lämplig markanvändning. Delvis nämns risker (översvämning, skredrisk, ...) i text, men visas ej i karta.

Synpunkterna noteras. De fakta som är relevant lyfts in i texten.

För översiktliga rekommendationer för hela kommunen hänvisar kommunen till ÖP 2040 avsnitt 3.2.8 Teknisk försörjning

En översiktskarta för Djurås över områden med risk för ras, skred och översvämning tas fram.

Svenska kraftnät

Svenska kraftnät har tagit del av handlingarna för rubricerat ärende och har följande synpunkter:

Allmän information

Samråd ska hållas med Svenska kraftnät när åtgärder planeras inom 250 meter från transmissionsledningar och stationer. Mer information om hur samråd med Svenska kraftnät går till finns på vår webbplats:
<http://www.svk.se/aktorsportalen/samhallspla-nering>

Synpunkten noteras. De fakta som är relevant lyfts in i texten.

Dala Vatten och Avfall AB

Dala Vatten och Avfall AB, DVA, önskar lämna följande synpunkter avseende förslag till ovanstående samrådshandlingar.

3.2.4

Viktigt att satsningar på nya centrumområden tar hänsyn till befintliga ledningar och eventuella flyttkostnader av dessa.

3.2.4.1

Viktigt att behovet av VA tas beaktas om industrier placeras långt ut från befintlig bebyggelse. Om befintligt utbyggd infrastruktur saknas i området kan det driva upp kostnader. Det är även viktigt att beakta om industriområden har ett behov av närhet till den allmänna dricksvattenanläggningen för släckvatten.

Synpunkter noteras.

Arbetet med att ta fram utvecklingsområden har inkluderat en avvägning mellan samtliga allmänna intressen. Här ingår ledningar och VA-områden. Alla utvecklingsområden i Djurås har placerats med hänsyn till att kunna använda befintliga ledningar och infrastruktur i första hand.

Lennheden Vatten AB

Handlingarna till översiktsplanen är svårtolkade då vattenskyddsområdet för vattentäkten inte framgår i kartorna och beskrivs endast kortfattat i vissa texter. Uppdelningen med en översiktsplan och en plan för LIS-områden blir också svåra att tolka då det inte tydligt framgår vilken utveckling av markanvändningen som föreslås. LIS-planen saknar även tydliga kartor över föreslagna områden.

Gemensam vattenproduktion för Borlänge och Falun

LVAB rekommenderar även Gagnefs kommun att ta fram ett särskilt "mark-användningsskikt" i översiktsplanen för vattenresursen Badelundaåsen. LVAB kan bidra med underlag till ett sådant skikt.

För översiktliga rekommendationer för hela kommunen hänvisar kommunen till ÖP 2040 avsnitt 2.3.2 Vattenmiljö.

Region Dalarna

Region Dalarna välkomnar möjligheten att få lämna synpunkter i detta samråd, och ställer sig positiv till framtagandet av en ny översiktsplan för Gagnefs kommun inklusive dess miljökonsekvensbeskrivning och hållbarhetsbedömning.

Cykelstråk och trafiksäkerhet

Regionen är positiv till samrådsförslagets fokus på ökade möjligheter för cykling genom sammanhängande nät och

stärkt trafiksäkerhet. Att kommunen parallellt tar fram en cykelplan kommer ytterligare stärka möjligheterna att prioritera viktiga insatser.

Kollektivtrafik med buss

Det är positivt att samrådsförslaget lyfter kollektivtrafikens betydelse. Dock uppfattas samrådsförslaget som att det lägger en väldigt stark betoning på återinförande av persontrafik på Västerdalsbanan, vilket är en process som kan ta lång tid. Samrådsförslaget skulle möjligen kunna förstärkas med ytterligare beskrivningar av hur kommunen vill säkra, stärka och öka förutsättningarna för kollektivt resande med buss.

Region Dalarna instämmer i följande stycke ur Hållbarhetsbedömningen (s.24):

”En förbättringspotential finns i översiktsplanen med möjlighet att peka ut platser för pendlings- och samåkningsparkeringar och bilpool-parkeringar, för att stimulera samåkning.”

Pendlings- och cykelparkeringar i anslutning till stråkbussshållplatser ökar det kollektiva resandets attraktivitet.

Det kan även vara lämpligt att beskriva en plan för hur kollektivtrafiken ska beaktas vid framtida exploateringar av nya bostadsområden, tex. genom samråd i tidiga skeden med kollektivtrafikförvaltningen.

För översiktliga rekommendationer för hela kommunen hänvisar kommunen till ÖP 2040 avsnitt 1.5 Struktur och stråkkarta.

Synpunkten noteras. Vid Lindberghallen finns möjlig parkering för samåkning samt flera olika sätt att transportera sig via kollektivtrafik.

Politiska partier

Centerpartiet

Remissvar från Centerpartiet på samrådet för ÖP2040

Centerpartiet anser att förslaget till översiktsplan som helhet följer de politiska strategiska vägval som kommunstyrelsen beslutat och skapar goda förutsättningar för utveckling och befolkningstillväxt i hela kommunen. Avvägningar kan behöva göras när det gäller en del av de förslagna utvecklingsområdena likväl som bevarandeområdena, vilket innebär att de kan komma att behöva förändras i någon del. För att skapa förutsättningar för såväl kommersiell som offentlig service i hela kommunen är det dock viktigt att översiktsplanen skapar sådana förutsättningar i alla våra åtta större tätorter.

Området som löper längs med älven från Färjbacksvägen ner mot Prest Olles väg borde också övervägas som nytt bostadsområde.

Vikten av ett genomförande av både planerat projekt och fortsättning efter Djurås, både västerut längs med E16 och fortsatt mot Mora längs med Rv 70 behöver förtydligas och understrykas. Det är en av nycklarna för att kunna genomföra väldigt stora delar av det som planeras i översiktsplanen och för att skapa ett hållbart samhälle i stort.

Synpunkter noteras.

Ett större utvecklingsområde med avsikt att förtäta befintliga, utspridda bostäder läggs till och inkluderar föreslaget område.

Vikten av vägprojektets genomförande lyfts in i texten.

Behovet av en utökad kollektivtrafik behöver uttryckas tydligare i översiktsplanen, och att det är en förutsättning för ett hållbart samhälle. Tågtrafik på såväl Dalabanan som Västerdalsbanan bör nämnas, liksom behovet av ökade bussförbindelser. Det behövs också en förstärkt tillgänglighet till kollektivtrafiken, vilket i vissa avseenden är en utmaning med den struktur på kommunen som Gagnefs kommun har. Därför bör översiktsplanen kanske ge uttryck för behovet av vad som kan beskrivas som "matartrafik" från bostadsområden till resecentra i Djurås och Gagnef samt till hållplatser för direktbussar i Mockfjärd, Dala-Floda och Björbo.

På många platser i vår kommun blir fastigheter som i grunden är avsedda för permanentboende uppköpta för att användas för fritidshus. Kommunen välkomnar fritidsboende, men att använda fastigheter avsedda för permanentboende innebär svårigheter när det gäller tillgång på de som vill använda boendet som ett permanent boende. Med detta som bakgrund önskar vi att kommunen skapar en strategi för att vända denna trend. Det är en fråga om såväl ekonomisk som social och miljömässig hållbarhet, varför det borde vara något att beakta även i översiktsplanen.

Moderaterna

Som partigrupp tycker vi det är ett intressant och fylligt material som tagits fram som underlag till denna översiktsplan.

Gagnef kommun är en attraktiv kommun att bo i. Det som gör att många vill bo i vår kommun är närheten till olika former av vattendrag, naturen, samt möjligheten till jakt och fiske. Förutsättningar som är viktiga för många och som vill bo och verka inom bland annat turismen i vår kommun. "Gagnefs unika identitet är den flerkärniga tätortstruktur som ligger som ett pärlband längs med älvarna. Det är viktigt att identiteten bevaras och utvecklas....." Dessa rader finns i dokumentets kapitel 3. Vi anser att den texten bör lyftas fram tydligare, och betonas mer än vad som görs i dokumentet.

När vi har gått igenom materialet så har vi funnit att det i vissa avsnitt är svårt att läsa ut av kartorna vad som är vad. Detta beroende på att färgerna är allt för lika.

Gällande skyddsområdena så måste dessa regler ses över. Med det regelverk som finns kring avstånd så kommer det att förhindra en hel del byggnation i närheten av våra stora riksvägar och järnvägen. Vi delar inte synen kring skyddsområden på 100 respektive 150 meter. Här anser vi att en översyn av detta ska ske separat för respektive område och ingen generell gräns för Gagnef kommun ska sättas.

Inom våra större orter är det bra om man i så stor utsträckning som möjligt kan förtäta i befintliga byar och samhällen för att bättre nyttja gjorda investeringar i VA, vägnät och annan kommunal service.

Synpunkten noteras.
Tydliggörande görs med att kollektivtrafiken är viktig och att Djurås är navet i kommunen.

I granskningsförslag för FÖP Djurås kommer även parametern om upplåtelseformer att behandlas.

För mer detaljer hänvisas till bostadsmarknadsenkäten.

Synpunkter noteras.

Alla kartor i granskningsversionen är digitala, interaktiva och online för bästa möjliga läsbarhet.

Skyddsavstånden ska stämma överens med rekommendationer från myndigheter.

Ett större utvecklingsområde med avsikt att förtäta befintliga, utspridda bostäder läggs till samt en karta som visar möjliga platser till förtätning i hela Djurås.

En undersökning bör göras inom kommunen för att efterhöra hur invånarna ser på boendet i kommunen. Undersökningen kan efterfråga var i kommunen man vill bo, samt vilka upplåtelseformer som önskas. Därefter bör kommunen skyndsamt påbörja detaljplanering för de mest intressanta områdena. Gagnef kommun bör utifrån ÖP2040 påbörja en mera aktiv markanskaffning.

För mer detaljer hänvisas till bostadsmarknadsenkäten.

Vänsterpartiet

Hushållsnära odling

Det saknas i översiktsplanen områden som kan nyttjas för hushållsnära odling, så kallade kolonilotter. Det är viktigt utifrån ett både socialt och miljömässigt synsätt. Kommunen behöver dessa områden för att tillgodose möjligheten för folk som saknar egna trädgårdar för möjligheten till att odla vad växter och grönsaker som man önskar. Detta ger en både social gemenskap liksom en möjlighet att utöka det egna skafferiet – allt i enlighet med den motion som (V)i lagt till KF nyligen.

För kortfattade förklaringar

Jag saknar bättre förklaringar, och framförallt beskrivningar, av de olika områden som har kategoriserats på respektive detaljkarta över våra orter. I kartans områden står förkortningar och hän(V)isningar som kan uppfattas som för(V)irrande. Till exempel finns "BHFLis" som skulle behöva beskrivas bättre (V)id varje enskilt objekt och ges en bättre förklaring till varför t ex Lis skulle kunna övertrumpas av H inom samma område. Det finns ingen inbördes ordning mellan dessa.

Synpunkter noteras.

I granskningsförslag för FÖP Djurås kommer ett område föreslås för kolonilotter.

Synpunkter noteras.

Alla kartor i granskningsversionen är digitala, interaktiva och online för bästa möjliga läsbarhet. Det finns även en e-tjänst för att kunna lämna synpunkter digitalt.

Socialdemokraterna

YTTRANDE FRÅN SOCIALDEMOKRATERNA:

Först och främst vill vi säga att ÖP är ett bra, genomtänkt och folkligt förankrat arbete.

Vi tycker att det är bra att man betonar att bevara jordbruksmarken till spannmåls och foderproduktion.

Vi vill värna om tätortsnära natur och lättåtkomliga stora rekreationsområden.

Vi vill att man satsar på solkraft i stället för vindkraft i kommunen.

Vi vill se att man har en noggrann planering baserad på medborgarnas behov av busstrafiken i kommunen samt att persontrafik kommer i gång på Västerdalsbanan.

Vi vill se en bra plan för att utveckla boende för äldre med service/radhus/lägenhet och ett boende där mer hjälp (medicinsk) behövs.

Alla kartor i granskningsversionen är digitala, interaktiva och online för bästa möjliga läsbarhet. Det finns även en e-tjänst för att kunna lämna synpunkter digitalt.

Synpunkter noteras i berörda utvecklingsområden: centrumområde, tätortsnära natur samt trafiksituationer.

I granskningsförslag för FÖP Djurås kommer parametern om blandade upplåtelseformer att behandlas.

Strukturkarta som visar viktiga samband och utvecklingspotential för Djurås tätort tas fram.

Vi vill se en blandad bebyggelse med både affärer och bostäder i våra centrum.

Vi vill se att det finns en tydlig koppling mellan orterna.

Vi vill tacka för ett gediget och bra arbete!

Föreningar och organisationer

Naturskyddsföreningen Gagnef

Naturskyddsföreningen i Gagnef vill lämna följande synpunkter på förslaget till kommunal Översiktsplan 2040.

Planförslag för tätorterna

Föreningen instämmer tillfullo med texten på flera ställen i förslaget om att brukbar åkermark ej ska bebyggas enligt bestämmelserna i Miljöbalken. Trots detta föreslås bostadsbebyggelse på förstklassig åkermark i Gagnefs kyrkby norr om Tjärnsjögården, på Näset i Djurås mellan Nässjön och Komtillmätta och öster om Sifferbo camping. Dessa förslag till områden för bostäder ska därför utgå för att istället markerats som åkermark (gult, L-område). På några ställen har förstklassig åkermark inte färgmarkerats alls. Eftersom det är mark som inte ska tas i anspråk för exploatering så bör den gulmarkerats (L) i Översiktsplanen. Det är åkern söder om Dalviks kvarn i Djurås och åkrarna i norra Gagnef mellan Riks 70 och Mojesjön söder om ICA och järnvägsstationen. Den mycket fina öppna betesmarken längs älven från Gagnefs kyrka mot Österfors är i planen markerad som "tätortsnära skog". Den bör definitivt klassas som "Öppen mark".

Avvägningen och prövningen som ska göras mellan att bebygga och bevara öppen mark finns beskriven i ÖP 2040 avsnitt 3.2.5

Synpunkter noteras. Utvecklingsområdet B2 Mjälgen har tagits bort i granskningsförslaget.

Tägtens villaförening

Det har kommit till kännedom att det finns tankar på att bygga bostadsrätter/hyresrätter vid gräsytan som ligger bredvid vårt bostadsområde. Vid den gräsytan utnyttjas det redan med aktivitet, vi spelar fotboll, spolar is på vintern och flera kommunala verksamheter är också på besök och tycker vi gör det bra med våran lekpark. Det skulle förstöra utsikt och känsla för området om det kom upp hus där. Det lugna och trygga området vi skapat skulle inte längre bli samma sak om det bli mer folk i rörelse.

Med tanke på vad kommunen säger är det väl läge att lägga tid och pengar på det som redan finns där? tex bygga ut lekparken, köpa in en hockeyrink? Vi har den enda spolade isen i hela Djurås.

I granskningsförslag för FÖP Djurås kommer området föreslås som lekpark.

Bostäder kan komma att föreslås i delar av området i plan för landsbygdsutveckling i strandnära läge (LIS-plan för tätorter)

Lantbrukarnas riksförbund

- Att kommunen tar ansvar och ger möjlighet till areella näringar att verka och leverera nyttor då jordbruk definieras som samhällsviktig verksamhet.
- Att en jämförelse görs med vilka väsentliga samhällsintressen är viktigare än jordbruk om jordbruksmark anses kunna tas i anspråk för bebyggelse eller anläggningar.

Kapitel 3 – Planförslag: Planförslagen och kartorna för de åtta tätorterna är såklart det mest betydande materialet i översiktsplanen. Här är det upp till bevis att värna det hållbara samhället och en livsmedelsförsörjning till befolkningen. Hänsyn tas men inte på den nivå vi förväntar oss och det finns en otidlighet i materialet som inte är acceptabel. Vi kommenterar här förslagen för Gagnef och Djurås som exempel.

Gagnef: Ett område av Blis i samhället centrala nordkant är placerat på jordbruksmark av absolut högsta klass för livsmedelsproduktion av både potatis och spannmål och inte förenligt med ett hållbart tänk och ansvarsfull utveckling. Stora åkermarksområden saknas också i planförslaget och är odefinierad yta, huvudsakligen mellan Moje och riksvägen. Detta stora åkermarksområde

är en absolut förutsättning för ett av kommunens största livsmedelsproducerande företag och måste såklart definieras som skyddsvärd åkermark och inte utelämnas som nu.

Djurås: Här finns också ett område av åkermark av högsta klass som är inritat som exploateringsområde B1/Blis. Detta område av ett större åkerskifte med högkvalitativ spannmåls- och potatisjord har varit uppe för expansionsplaner tidigare som då dragits tillbaka och måste självklart göras så nu också då det är helt oansvarigt att lägga detta i översiktsplanen.

För båda områdena ser vi gärna att dialog förs kring alternativa platser.

Avvägningen och prövningen som ska göras mellan att bebygga och bevara öppen mark finns beskriven i ÖP 2040 avsnitt 3.2.5

Arbetet med att ta fram utvecklingsområden har inkluderat en avvägning mellan samtliga allmänna intressen. Jordbruk ingår som ett av flera allmänna intressen där inget enskilt allmänt intresse är viktigare än något annat.

FÖP Djurås planförslag är endast rekommendationer, inget som är juridiskt bindande.

Bodarnas vägförening

Synpunkter på Gagnefs kommuns Översiktsplan 2040 från Bodarnas vägförening.

I översiktsplanen ingår en ny bro över Västerdalälven, vilket är viktigt för oss boende. Vi vill poängtera vikten av att bron kompletteras med en säker förbindelse för gång- och cykeltrafikanter till och från byn Bodarna.

Bodarnas vägförening har tillsammans med Bodarnas bystugeförening tidigare lämnat in en skrivelse till bland annat kommunen om trafiksituationen i byn och förbindelsen till Djurås. Skrivelsen bifogas

Frågan har behandlats i föreningens styrelse 23 november 2021.

Synpunkterna noteras.

De fakta som är relevant lyfts in i texten.

FÖP Djurås lyfter fram totalt 11 olika trafiksituationer som behöver ses över. Alla trafiksituationer ska sammanlagt leda till långsiktigt goda trafikflöden, ökad tillgänglighet och en god trafiksäkerhet.

Väg 597 genom Bodarna i Gagnefs kommun

Bodarnas vägförening och Bodarnas bystyggningsnämning vill med denna skrivelse gemensamt ansöka om sänkt hastighet på väg 597 genom byn Bodarna i Gagnefs kommun.

Väg 597 förbinder väg E16, från cirkulationsplats vid Dalviks Kvarn i Djurås, med väg 583 mellan Borlänge och Mockfjärd. Vägen passerar genom byn Bodarna, som består av cirka 100 fastigheter, och delar byn i två delar. Det finns ett antal korsande vägar och direktutfarter från fastigheter längs sträckan. Vägen genom byn är i huvudsak rak och 6 meter bred och inbjuder till höga farter. Den skyltade hastigheten är 70 km/h.

Vägen är den enda förbindelsen från Bodarna till Djurås centrum. Där finns omfattande service, vårdcentral och skolor för elever till och med årskurs 9 samt resecentrum med tåg och bussar. Avståndet till Djurås centrum är ca 3 km. Vägen saknar gång-, cykelbana och vägren genom Bodarna och fram till Mjälgen och passerar Västerdalälven på en lång och smal bro.

Det är förhållandevis mycket aktiviteter i byn med bland annat tre aktiva jordbruk, skogsbruk, två åkerier och flera gårdar med hästar. Dessutom har Dala Vatten och Avfall AB ett avloppsreningsverk i Bodarna. Dessa aktiviteter genererar mycket tunga transporter och tidvis tät trafik. Åkrar brukas på bägge sidor av vägen, vilket även tidvis genererar långsamtgående transporter, vilket ibland leder till färdiga omkörningar. De boende i byn måste passera vägen och gå och cykla längs den i sin vardag.

Barn är särskilt utsatta i trafiken. Under senare år har en generationsväxling skett i Bodarna och en stor förnying har skett. De många barnfamiljer som har flyttat till byn har aktualiserat frågan om trafiksäkerhetssituationen längs huvudvägen genom byn. Det finns ett bad, lekplats och en isbana som används mycket av barn från byn, men också av barn från närliggande byar. En "multisportanläggning" för barn är under uppförande i byn. Eftersom vägen är osäker och upplevs som otrygg är den naturligtvis ett hinder för barnen att på egen hand kunna träffa sina kamrater, ta sig till skolan eller använda de anläggningar som finns för barnen.

Från höstterminen 2021 kommer endast vinterskolskjuts att erbjudas från Bodarna till Djuråsskolan för elever i årskurserna 7-9. Denna erbjuds under perioden 1 november till 31 mars. Övrig tid måste eleverna ta sig till skolan via väg 597, om de inte kan få skjuts på annat sätt.

Trafiksituationen längs vägen innebär att en relativt omfattande biltrafik, med många tunga fordon, blandas med oskyddade trafikanter. Sträckan upplevs som mycket farlig och otrygg för oskyddade trafikanter och även för vänstersvängande fordon då trafiken tidvis är tät. Vägens utformning och den skyltade hastigheten stämmer inte överens med vägens säkerhetsstandard. Passerandet av bron över Västerdalälven innebär en särskild risk då bron är smal och hastigheten hög (70 km/h). På vintern är bron ofta hal och plogvallar av snö längs broräckena begränsar utrymmet på den redan smala bron.

De flesta bilförare håller hastighetsgränsen på 70 km/h och kör på ett hänsynsfullt sätt, men trots det är sträckan farlig och känns otrygg. Det finns också de som inte visar tillräcklig hänsyn till gående, cyklister och andra trafikanter och som inte respekterar hastighetsgränsen och kör mycket fort genom byn, något som också vägen bidrar till genom sin utformning. Det är tydligt i Trafikverkets olycksstatistik att ungefär hälften av möteskollisionerna i Sverige med dödlig utgång inträffar på vägar med hastighetsgräns om 70 och 80 km/h, vilket ytterligare talar för en sänkning av hastigheten genom en by där många människor korsar och rör sig utefter vägen dagligen. Fordonshastigheterna är helt enkelt för höga för att det ska vara säkert för både oskyddade trafikanter och övrig trafik.

Nu har ombyggnaden av väg E16 till mötesfri väg mellan Borlänge och Djurås påbörjats. Arbetsna kommer att pågå under flera år och till stor del genomföras längs befintlig väg, med stora trafikstörningar som följd. Detta kommer med stor sannolikhet medföra att många trafikanter kommer att välja att åka på vägarna 583 via Repbäcken och Bäna och 597 förbi Bodarna till Djurås. En ökad trafikmängd har redan börjat noteras av boende i byn. Det finns en stor risk att trafiken genom Bodarna kommer att bli mer omfattande under en lång tid framöver, vilket ytterligare kommer att öka de problem vi beskrivit ovan.

Mot den bakgrunden ser vi det som nödvändigt att åtgärder vidtas för att minska dessa problem och skapa en så trygg och säker trafiksituation som möjligt, i linje med Nollvisionens säkerhetsfilosofi. Situationen för de oskyddade trafikanterna behöver förbättras och önskvärt är att gång- och cykeltrafiken kan separeras från biltrafiken på sträckan genom Bodarna, över bron över Västerdalälven och till Mjälgen. Därifrån går det att ta sig vidare till Djurås på ett säkert sätt. Vi är medvetna om att det är en relativt omfattande åtgärd som kräver en längre planering och stora resurser.

En betydligt enklare och snabbare åtgärd är att sänka hastigheten på vägen. Idag är den tillåtna hastigheten på väg E16 genom Djurås 60 km/h, på en väg med betydligt högre säkerhetsstandard. Denna hastighet gäller också på en kort sträcka på väg 597 närmast Djurås, på andra sidan Västerdalälven. På resterande del, över bron och genom Bodarna, är hastigheten satt till 70 km/h. Vi anser att en sänkning av den tillåtna hastigheten på sträckan är en effektiv åtgärd för att minska de problem vi beskrivit. För att få full effekt bör en sänkning av hastighetsgränsen kombineras med en ökad hastighetsövervakning, framför allt på sträckan genom byn. Någon hastighetskontroll har, såvitt vi vet, aldrig skett. Önskvärt är att hastigheten begränsas på hela sträckan från E16 till slutet på Bodarna till 40 km/h, på samma sätt som genom Bäna, eller om det inte är möjligt åtminstone till 60 km/h. Det är också fullt möjligt att göra en kombination av dessa med 40 km/h genom byn och 60 km/h på övriga sträckan. Samtliga omkringliggande byar har hastighetsgränser på 40 eller 50 km/h, såsom Arvslindan, Björka och Näset (vägar 583 och 590).

Vi anser att förslaget till sänkt tillåten hastighet ligger i linje med Trafikverkets ambition att genomföra en övergång till jämna hastighetsgränser, skapa längre sammanhängande sträckor med samma hastighetsbegränsning samt att anpassa hastigheten efter vägens säkerhetsstandard. De positiva effekterna för trafiksäkerheten och miljön är uppenbara.

Denna fråga är mycket angelägen för de boende i Bodarna och har tagits upp vid årsmötena i respektive förening som vi representerar.

Privatpersoner

Jag var ju inte kvar till slutklämman så jag vet inte vad som kom fram med hjälp av postlapparna. Bor ju "nere" i Färjbacken och har bott här sen 1978. Personligen ser jag fram mot att, på ålderns höst, kunna bo inom det redovisade nya området utanför f.d Färjbacksskolan i typ enplans radhus 2-4 rok, hyresrätter eller bostadsrätter, med carport och förråd.

Så mitt förslag blir BEHÅLL

Synpunkter noteras.

Ett större utvecklingsområde med avsikt att förtäta befintliga, utspridda bostäder läggs till och inkluderar föreslaget område/samt en karta som visar möjliga platser till förtätning i hela Djurås.

I granskningsförslag för FÖP Djurås kommer parametern om blandade upplåtelseformer att behandlas.

Vad bra att ni håller på att ta fram en ny översiktsplan. Vi har en synpunkt på att bostäder/byggnationer planeras på jordbruksmark. Eftersom vi bor i Djurås så är det främst Djurås som vi har tittat på och där finns ju 3 områden utpekade som planerade byggområden. Alla 3 tillhör ju fin platt och bördig jordbruksmark som brukas. Våra bönder har det nog svårt ändå så vi anser att vi inte ska ta bort ännu mer mark från dem. I nuläget har ju precis åkern vid Stortäppa tagits i anspråk och vi anser att det inte bör tas någon mer åkermark i anspråk i Djuråsområdet. Följ ert strategiska vägval att "öppen mark som är produktiv och aktivt brukas i första hand bör bevaras" så att vi får ha kvar och kanske till och med öka vårt antal livsmedelsproducenter. Låt mark- och miljödomstolens dom i detaljplanen för Djurmo 1:11 (Ytterbacka) vara vägledande i arbetet med översiktsplanen och planera inga byggnationer på brukningsbar jordbruksmark. Att en tidigare ej antagen detaljplan pekat ut områden som tänkbara för bostäder är inte något som visar på att det är en bra idé nu.

Avvägningen och prövningen som ska göras mellan att bebygga och bevara öppen mark finns beskriven i ÖP 2040 avsnitt 3.2.5

Arbetet med att ta fram utvecklingsområden har inkluderat en avvägning mellan samtliga allmänna intressen. Jordbruk ingår som ett av flera allmänna intressen där inget enskilt allmänt intresse är viktigare än något annat.

FÖP Djurås planförslag är endast rekommendationer, inget som är juridiskt bindande.

Vi bor i Färjbacken och har synpunkter på den planerade bebyggelsen på fin åkermark, det känns motsägelsefullt när ni i ert strategiska vägval säger att "öppen mark som är produktiv och aktivt brukas i första hand bör bevaras".

Avvägningen och prövningen som ska göras mellan att bebygga och bevara öppen mark finns beskriven i ÖP 2040 avsnitt 3.2.5

Arbetet med att ta fram utvecklingsområden har inkluderat en avvägning mellan samtliga allmänna intressen. Jordbruk ingår som ett av flera allmänna intressen där inget enskilt allmänt intresse är viktigare än något annat.

FÖP Djurås planförslag är endast rekommendationer, inget som är juridiskt bindande.

Angående byggnation av bostäder och verksamheter på Mjälgen (B2) och Mjälgen (Z) vid Daviks kvarn. Denna mark har stor betydelse för jordbruksfastigheten då det är fastighetens allra bördigaste mark. Alltså den viktigaste åkermarken för denna jordbruksfastighet. Arealen har minskat tidigare både vid byggandet av gång/cykelvägen mot Svedjan och när vägen bygdes om och breddades mot åkerängsta bron. Jag anser att kommunen borde slå vakt om brukningsvärd jordbruksmark, särskilt som man nu börjat uppmärksamma Sveriges låga självförsörjningsgrad. Det måste finnas andra alternativ för byggnationer.

Synpunkter noteras.

Avvägningen och prövningen som ska göras mellan att bebygga och bevara öppen mark finns beskriven i ÖP 2040 avsnitt 3.2.5

Utvecklingsområdet B2 Mjälgen har tagits bort i granskningsförslaget. Utvecklingsområdet Z Mjälgen har reviderats.

Har i afton fått till mig att det är sista dagen för att yttra sig i frågan om detaljplan vid gamla skolan invid Färjbacksvägen i Djurås. Jag äger fastighet [redacted] och bör rimligen anses beröras direkt av dessa planer och emotsätter mig dessa planer i nedan hänseenden.

Avvägningen och prövningen som ska göras mellan att bebygga och bevara öppen mark finns beskriven i ÖP 2040 avsnitt 3.2.5

motsätter jag mig detaljplaneringen och grund i bebyggelse av produktiv och brukad jordbruksmark i kombination med att det finns rimliga och likvärdiga alternativ som ej innebär påverkan på produktiv och brukad åkermark. Härtill (vad jag förstår förslaget innebär som jag härtill anser mig inte på erforderligt vis fått information om) ska detta redan vara tidigare prövat i mark och miljödomstolen för området eller i direkt närhet till berört område. Domen var härtill tagen i en tid där produktiv åkermark inte var lika högt värderad i hänseende av internationellt oberoende matproduktion, biologisk mångfald, värdet av kulturmiljö, öppna landskap. (iii) I det fall (i) och (ii) ogillas eller i det fall (i) ogillas men att (iii) har inverkan på beslut; motsätter jag mig förslaget med hänvisning till förtätning och förändring av en bebyggelse som idag är opåverkad av förtätning där förslaget kommer att påverka min fastighet vilket var huvudsaklig grund för beslut av köp och flytt till Djurås [redacted]

Arbetet med att ta fram utvecklingsområden har inkluderat en avvägning mellan samtliga allmänna intressen. Jordbruk ingår som ett av flera allmänna intressen. FÖP Djurås planförslag är endast rekommendationer, inget som är juridiskt bindande.

Vi är mycket emot att fin jordbruksmark tas i anspråk till byggnation. Vi har en synpunkt på att bostäder/byggnationer planeras på jordbruksmark. Eftersom vi bor i Djurås så är det främst Djurås som vi har tittat på och där finns ju 3 områden utpekade som planerade byggområden. Alla 3 tillhör ju fin platt och bördig jordbruksmark som brukas. Våra bönder har det nog svårt ändå så vi anser att vi inte ska ta bort ännu mer mark från dem.

Avvägningen och prövningen som ska göras mellan att bebygga och bevara öppen mark finns beskriven i ÖP 2040 avsnitt 3.2.5

Arbetet med att ta fram utvecklingsområden har inkluderat en avvägning mellan samtliga allmänna intressen. Jordbruk ingår som ett av flera allmänna intressen där inget enskilt allmänt intresse är viktigare än något annat.

I nuläget har ju precis åkern vid Stortäppa tagits i anspråk och vi anser att det inte bör tas någon mer åkermark i anspråk i Djuråsområdet. Följ ert strategiska vägval att "öppen mark som är produktiv och aktivt brukas i första hand bör bevaras" så att vi får ha kvar och kanske till och med öka vårt antal livsmedelsproducenter. Låt mark- och

FÖP Djurås planförslag är endast rekommendationer, inget som är juridiskt bindande.

miljödomstolens dom i detaljplanen för Djurmo 1:11 (Ytterbacka) vara vägledande i arbetet med översiktsplanen och planera inga byggnationer på brukningsbar jordbruksmark. Att en tidigare ej antagen detaljplan pekat ut områden som tänkbara för bostäder är inte något som visar på att det är en bra idé nu. Den gamla detaljplanen på Färjbacken var mina föräldrar med och förhindrade då de brukade jorden då. Nu är det [REDACTED] som brukar den och han behöver den för sin verksamhet.

[REDACTED]

Jag lyssnade på område Djurås online igår. Bra och ambitiös plan! Reagerade dock på centrumområdet i Djurås, intill Stora Skogen. Det sades att det skulle vara ett centrumområde utan bostäder och industrier. Jag skulle önska att det byggdes högre hus, men butiks- och servicelokaler i nedre plan med lägenheter i 2-3 plan ovanpå. Om det enbart blir ett serviceområde utan bostäder blir det tidvis ett helt dött område, trevligare med ett centrumområde där det rör sig människor större delen av dygnet. Kan tänka mig att om man blandar in boende minskar problem med inbrott och skadegörelse. Tror att det finns människor som vill bo i ett levande centrum. Jag har tidigare funderat på att man borde göra detta med coopfastigheten, bygga på två våningar med lägenheter, bygga hur ut mor E16 för att skapa ett avskärmar torg, flytta parkeringen till baksidan av coop. Djurås saknar ett tveklöst sammanhållet centrumområde, det är för splittrat med riksvägen som delar av. Man ska kunna parkera, gå på apoteket och systemet utan att alla gör nu, köra bil emellan. Kanske blir Stora Skogen detta område! Ser fram emot det. Och stor positiv post-it-lapp till att flytta vårdcentralen. Äntligen kanske det händer.

[REDACTED]

Från mötet i Djurås igår! Önskar att det prioriteras in ett motionsspår i Djurås området. Kanske det kan bli 2,5 km o elljusspår. Mitt o andras synpunkt är att området mellan Näset och Himmelslätta borde kunna räcka. Där gör vi skidspår på vintern i nästan samma område. Det pratades om friluftsliv igår men inte något i denna fråga.

[REDACTED]

Vi bor på Färjbacksvägen, anslutning till åker som ni har tagit fram en översiktsplan på. Vi har synpunkter på att bostäder planeras att byggas på åkermark. Låt åkern vara för bönderna. Bostäder på åkern skulle dessutom förstöra vår utsikt samt privata insyn till bostaden avsevärt. Detta är något vi önskar att ha kvar. Vi har precis dessutom färdigställt en utbyggnad som är skapad efter vår fina utsikt. Vi önskar INTE att det byggs bostäder på någon mer åkersmark. Vi bor här för att vi inte vill bo i ett bostadsområde!

Synpunkter noteras.

I granskningsförslag för FÖP Djurås kommer centrumområdet även tillåta bostäder på lämpliga platser för att skapa ett levande centrum.

Centrumområdet innefattar allt från handel eller kontor men även skola och vård kan finns i området.

Synpunkter noteras.

I granskningsförslag för FÖP Djurås kommer ett nytt motionsspår föreslås norr om Stora Skogenområdet.

Avvägningen och prövningen som ska göras mellan att bebygga och bevara öppen mark finns beskriven i ÖP 2040 avsnitt 3.2.5

Arbetet med att ta fram utvecklingsområden har inkluderat en avvägning mellan samtliga allmänna intressen. Jordbruk ingår som ett av flera allmänna intressen där inget enskilt allmänt intresse är viktigare än något annat.

FÖP Djurås planförslag är endast rekommendationer, inget som är juridiskt bindande.

Tack för att ni genomför processen med översiktsplan i god samverkan med oss som bor i kommunen. Hoppas på fler möjligheter med dialog och möten. Här kommer först några reflektioner och förslag som främst gäller Djurås utifrån nuläget, reflektioner som kanske inte riktigt hör hemma i det som efterfrågas som synpunkter på ÖP men som jag hoppas kan beaktas i den.

Ett av de första mötena med Djurås om en kommer från Borlänge är "Mötesplats mitt i Dalarna". Det låter otroligt fint och visst är Djurås en mötesplats - för älvar, infrastruktur och bilar. Men var finns mötesplatserna för människorna? Det finns även vägs skyltar som visar att det finns ett torg i Djurås. Men var finns torget? Är det den lilla ytan där Coop brukar sälja planteringsjord och det finns några lyktstolpar? För min innebär "torg" en mötesplats för människor. Områdena med asfalterade gemensamma bilytor är däremot stora, runt Lindberghallen, OK, Coop bland annat). Men mötesplatser för barn och ungdomar i olika åldrar, vuxna och äldre är få. Ett lek- och grönområde värt namnet med plats för lek, spel och rörelse och en öppen förskola för de tidiga åldrarna, så viktigt för att knyta kontakter. Med många flerfamiljshus i Djurås är behovet nu extra stort, viktigt att det finns offentliga gemensamma ytor. För de allra äldsta så finns också behov av mötes- och viloplatser och andra boendeformer än eget boende. Ett torg med sittplatser i en skön miljö med lite grönska, bänkar att vila på till och från ärenden, enkelt matställe för dagens lunch och inte minst ett äldreboende för de som önskar få plats, inte enbart för de med mycket stort vårdbehov. Jag tycker Djurås ska fungera och vara lockande för människor i alla åldrar, hela livet. Kan detta tillvaratas inom ramen för ÖP?

En stor fördel med att bo i Djurås är närhet. Närhet till mycket av vardagens basservice, kollektivtrafik, natur, friluftsliv, kultur mm gör att väldigt mycket kan nås med cykel och gång. För hälsans och miljöns skull är det en stor fördel att vara fysisk aktiv i vardagstransporterna, också självklart i ett hållbart samhälle. Men det behöver vara lätt att göra det valet för att det ska bli en vana så se till att gång- och cykelvägar blir strategiskt placerade, säkra, trygga och gena. En utmaning för denna tätort som samlats runt korsningen av stora vägar och järnväg.

Så några kommentarer till dokumentet och kap 3.3.5 om Djurås.

3.3.5.1 - felaktig information:

Synpunkter noteras.

De fakta som är relevant lyfts in i texten.

I granskningsförslag för FÖP Djurås kommer parametern om blandade upplåtelseformer att behandlas. Centrumområdet kommer även tillåta bostäder på lämpliga platser för att skapa ett levande centrum. Planförslaget innefattar flera av synpunkterna ex: utöka området B Stora Skogen, gång- och cykelvägar, förtätningsförslag, utökad område för Djuråsskolan samt lekplats bakom Coop.

I granskningsförslag för FÖP Djurås har utvecklingsområdet Z i västra Djurmo tas bort. Även utvecklingsområdet B2 Mjälgen har tagits bort samt att utvecklingsområdet Z Mjälgen har reviderats.

Text och fakta noteras.

- Angående mödra- och barnhälsovård. Den verksamheten finns idag INTE på vårdcentralen på Älvudden. Nu är den lokaliserad till Mockfjärd för hela kommunen (kollektivtrafiken tyvärr inte anpassad för det).

- Isbana - vilken tänker ni på? Det finns ingen vid skolan längre tyvärr. En liten is finns i bostadsområdet mellan Coop och älven, sköts av de närboende, är det den som avses?

- Rista golfbana ligger ca 5 km väster om Djurås.

- Turistbyrån tyvärr nedlagd.

Angående tänkta områden för bostäder i Djurås. Att förtäta är en bra tanke men inte för mycket. Närhet bättre än bara täthet. Låt grönytor finnas kvar i och mellan bostadsområdena.

1. Mycket bra initiativ med Stora skogen-området för bostäder, bättre att använda skogen för bostäder än för mycket av den bördiga åkermarken. Gör det gärna ännu större men inte för tätt. Ta tillvara naturens och markens olika höjdskillnader och särarter, ställ krav på att bygga energismarta bostäder som anpassas till att ta tillvara det naturliga soliga läget. Yta för motionsspår eller liknande kanske kan läggas i anslutning till området.

2. Bostäder Mjälgen - som verkar bli ett litet område, onödigt att ta jordbruksmarken i anspråk längs en "större" väg, kräver en hel del för att få en säker trafikmiljö. Känns som onödiga kostnader att satsa där, så stryk det området. Utöka Skogen med motsvarande yta istället.

3. Använd inte mer av området bakom Coop (Blis) till fler bostäder. Området behövs för barns lek och rörelse, och bevara ytan för ishockeyplan och fotbollsplan som finns, samt kullen och lekparken. Tomterna i området är små så grönytorna behövs till annat än bostäder. Buller från E16 är också störande.

4. Älvudden (Blis) - okej att flytta vårdcentralen mer centralt men låt äldreboendet finnas kvar och utöka den servicen där. Så se till att den typen av boende finns kvar och helst utvecklas ytterligare. Kanske kan något mindre område för ytterligare bostäder ändå få rum men definitivt inte hela det markerade området. I byarna runt Djurås borde det finnas möjlighet att få komplettera med bostäder, på ett sätt som anpassas till bymiljöerna.

Skolan - skolområdet får inte bli för litet, utöka gärna om det går åt något håll. Mer lokaler för förskola och skola kan behövas, liksom ytor för lek, aktiv rörelse och motion viktiga att bevara och utveckla, även med tanke på fler boende i Djurås och dess närhet.

Område för icke störande verksamhet - Djurmo (Zh) - omotiverat att sprida verksamhet till båda sidor om ställverket. Splittrat att förlägga verksamhet där när det idag inte finns något. Behåll hellre landskapskaraktären med jordbruksmark. Bra förslag med en gångväg längs älven, som

går att ansluta vid ångbåtsbryggan. Kanske det kan bli aktuellt med några bryggor också för de med egen båt i älven.

Gagnefs kommun håller på och jobbar med en översiktsplan för 2040. I planeringen ligger bland annat framtagning av nya tomter för byggnation och där har man lokaliserat 1080 st. Skulle man bygga enbart villor på dessa tomter och räkna med 4 personer per hushåll så skulle kommunens invånarantal öka med ca. 40 %! Blir det flerfamiljshus blir ökningen ännu större. En sådan ökning innebär givetvis stora påfrestningar på olika delar i vårt samhälle såsom

- Sjukvården
- Skolor, förskolor, dagis
- Äldreboende
- Samhällsservice: polis, brandkår, ambulans
- Elförsörjning
- Kollektivtrafik mm

Dessa saker måste givetvis utredas parallellt med övrigt i planen. Var ska invånarna jobba? Ska alla pendla ut från kommunen eller ska det skapas bra förutsättningar för att driva företag i kommunen. Vilken typ av företag vill vi att ska etablera sig förutom redan befintliga? Ska det fokuseras och underlättas för en viss typ av företag eller ska det vara som en hagelsvärm med en massa olika inriktningar? Ska viss typ av service finnas i alla fokusregioner eller enbart på vissa platser? Ja frågorna är många.

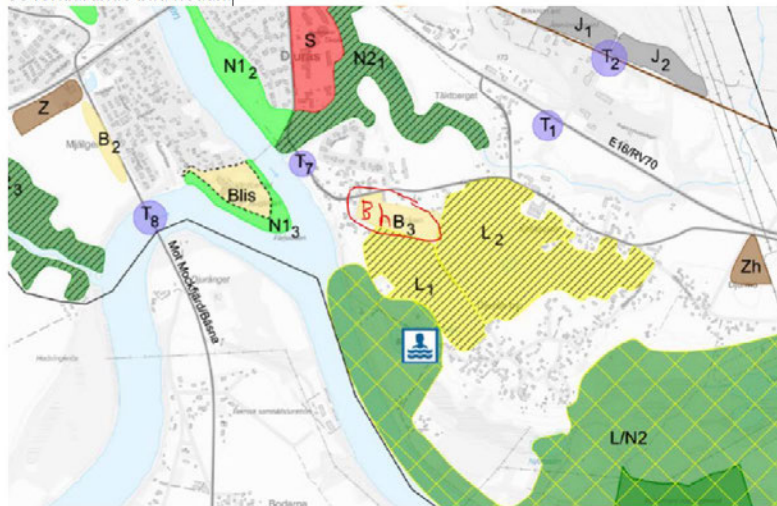
För översiktliga rekommendationer för hela kommunen hänvisar kommunen till ÖP 2040 avsnitt 3.2.2 Bebyggelse.

Arbetet med att ta fram utvecklingsområden har inkluderat en avvägning mellan samtliga allmänna intressen. Alla utvecklingsområden i Djurås har placerats med hänsyn till service, skola, ledningar, infrastruktur, m fl. Vid framtagande av planförslaget har avvägningar gjorts för att skapa en balans mellan utveckling och bevarande.

Hej!

Jag har en synpunkt angående översiktsplanen.

Utvecklingsområde 3 för bostäder i Djurås tycker jag även ska ha ett litet h (hänsyn) på sig. Så att hänsyn tas till närliggande villor och inget stort flerbostadshus byggs där. Se förklarande bild nedan.

I granskningsförslag för FÖP Djurås kommer parametern om blandade upplåtelseformer att behandlas.

Ett större utvecklingsområde med avsikt att förtäta befintliga, utspridda bostäder läggs till och inkluderar föreslaget område/samt en karta som visar möjliga platser till förtätning i hela Djurås.

Teckenförklaring och karta samordna.
Barnkonventionen, skolor, säkra skolvägar etc. Nämns inte barn i öp, bara skolskogen
LIS, Näset? Förstår inte, mer än 100 m?
Solparker samordna m närhet t ny bebyggelse eller via kraftledningar?
Skillnad djurås
centrumutveckling-stortäppa? Sbar
"vitt" område
Industri bef område täktbgt söder jvg?
Placering markering GC, täktberget?
Hänsyn t många äldre 70-90 år inom ca 10 år som vill bo kvar på orten, men inte omhändertagna än.

Synpunkterna noteras.

Planförslaget innefattar flera av synpunkterna ex: utöka centrumområdet samt industriområdet, barnkonventionen och gena och säkra gång- och cykelvägar, blandade upplåtelseformer.

Medborgardialog i alla större tätorter

Björbo

Djurås

Bäsna

Gagnef

Djurmo/Sifferbo

Dala-Floda

Mockfjärd

Avvägningar görs mellan olika samhällsviktiga intressen under en översiktsplaneprocess. FÖP Djurås planförslag är endast rekommendationer, inget som är juridiskt bindande.

Djurås kvällsmöte 19 oktober 2021 (post-it lappar)

BEHÅLLA: L/N2, T8 bro, N12 strandpromenad, T5 särskilt korsning över väg (infart OK/Q8),

ÄNDRA:

Utöka L2 område söderut,

planera för att nya bostäder byggs på söderslutning med branta tak mot söder det ger möjlighet till solenergi 30-40% av energibehovet,

Bh Utveckla mer mark,

C kriminalitet kan bli problem i områden utan bostäder,

Byt N22 till bostäder,

TA BORT:

N22

N12 där tangerar Blis område,

Zh och samla all verksamhet,

Synpunkter noteras. Samtliga förslag från samrådet behålls.

L2 kan inte utökas söderut pga bostäder.

Synpunkter noteras. Text och fakta noteras i berörda utvecklingsområden.

I granskningsförslag för FÖP Djurås kommer utöka området Bh Stora Skogen.

I granskningsförslag för FÖP Djurås kommer centrumområdet även tillåta bostäder på lämpliga platser för att skapa ett levande centrum.

Bostäder är inte möjliga i området pga ravinens höga naturvärden samt geotekniska förhållanden.

N2₂ är en bäckravin som utgör en del av den större grönstrukturen och en nyckelbiotop med blandskog med naturvärden.

N1₂ är en del av den större grönstrukturen och en viktig del i promenadstråket och att tillgängliggöra stranden.

Synpunkten noteras. Utvecklingsområdet Z i västra Djurmo tas bort. Centrumområdet utökas för att skapa ett större sammanhängande område.

ta bort LIS område vid centrum, stor lekpark idag

LÄGG TILL:

C planera för solenergi, bioeldat, fjärrvärme och energilagring,

utöka S område i närhet till centrum,

lägg till motorgård för ungdomar,

lägg till I idrott på Färgbackssidan fd Skogborgs åker närmast skolan,

Synpunkten noteras. N1₂ området utökas för att innefatta planerad lekpark.

Texten noteras under utvecklingsområde centrumområde.

Synpunkten noteras. Planförslaget innefattar ett utökat område för Djuråsskolans möjliga framtida expansion.

Synpunkten noteras. Planförslaget har utökat industrimark där verksamheten är lämplig.

N1₂ området föreslås som ny plats att åka skidor för skolan.

MILJÖKONSEKVENSBESKRIVNING

Miljökonsekvensbeskrivning tillhörande fördjupad översiktsplan för Djurås

GRANSKNINGSHANDLING MAJ 2023

2023-05-11

G GNEF

Denna miljökonsekvensbeskrivning har tagits fram av Sweco på uppdrag av Gagnefs kommun.

ENVIRONMENT AND PLANNING, ÖREBRO

FÖRFATTARE:

Martyna Mikusinska
Frida Ohlson

GRANSKARE:

Teresia Sibo Lindberg

UPPDRAGSNUMMER: 30049917

Sammanfattning

Denna miljökonsekvensbeskrivning tillhör och baseras på granskningshandlingen för den fördjupade översiktsplanen (FÖP) tillhörande Djurås i Gagnefs kommun. En fördjupad översiktsplan ger rekommendationer för att använda, bruka, bevara eller utveckla land- och vattenområden. En FÖP är inte juridiskt bindande, men utgör ett viktigt strategiskt underlag som underlättar det efterkommande arbetet med att ta fram detaljplaner.

Sweco har anlåtats för att genomföra miljöbedömning av den nya översiktsplanen där syftet enligt miljöbalken är att integrera miljöaspekter i planering och beslutsfattande så att en hållbar utveckling främjas.

Förslag till fördjupning av översiktsplan

Arbetet med FÖP Djurås har utgått från det vägledande dokumentet politiska strategiska vägval för markanvändning i översiktsplan 2040 för Gagnefs kommun som tagits fram inom ramen för arbetet.

Plankartan som tagits fram för Djurås omfattar dels utvecklingsområden och dels bevarandeområden inom tätorten. FÖP Djurås utgörs av en webbaserad karta med inbakad klickbar information om de olika markanvändningsområdena som återfinns på denna websida: <https://webbkarta.gagnef.se/spatialmap>

Planförslagets miljöpåverkan

Miljökonsekvensbeskrivningen har genomförts för att analysera och bedöma konsekvenser på människors hälsa och miljön som kan uppstå vid ett genomförande av planförslaget. Åtta aspekter har analyserats och bedömts - vattenmiljö, naturmiljö, rekreation och friluftsliv, klimatpåverkan och energiförsörjning, kulturmiljö, hushållning med naturresurser, befolkning och människors hälsa samt klimatrelaterade risker.

Planförslaget har bedömts medföra möjlighet till positiva konsekvenser för aspekten klimatpåverkan och energiförsörjning samt befolkning och människors hälsa. För aspekten rekreation och friluftsliv har konsekvenserna bedömts bli förväntade positiva. Inom miljöaspekterna vattenmiljö, klimatrelaterade risker och hushållning med naturresurser har planförslaget bedömts medföra risk för negativa konsekvenser och för naturmiljö förväntade negativa konsekvenser. För kulturmiljö har planförslagets konsekvenser bedömts bli obetydliga. Detaljerade bedömningar av respektive aspekt redovisas i kapitlet Miljökonsekvenser.

För att minska negativ påverkan inom en given miljöaspekt kan olika former av åtgärder och försiktighetsmått vidtas i det fortsatta arbetet vid ett genomförande av översiktsplanen. Förslag på åtgärder redovisas under respektive miljöaspekt i kapitlet Miljökonsekvenser.

Innehållsförteckning

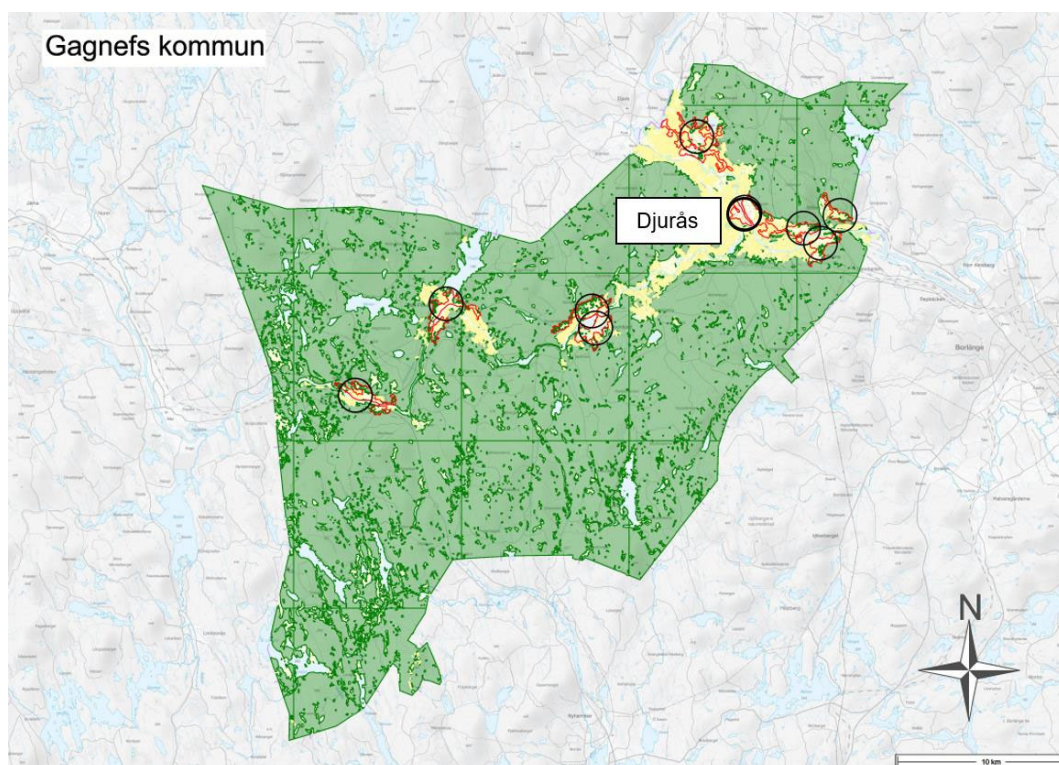
1	Inledning	1
1.1	Djurås	1
1.2	Nuvarande översiktsplan	2
1.3	Gagnef kommuns politiska strategiska vägval	3
1.4	Miljöbedömning av fördjupad översiktsplan	3
2	Avgränsning	4
2.1	Saklig avgränsning och tillhörande bedömningsgrunder	4
2.1.1	Sveriges miljömål	6
2.1.2	Miljö kvalitetsnormer	6
2.2	Geografisk avgränsning	7
2.3	Tidsmässig avgränsning	7
3	Alternativ	8
3.1	Planförslag fördjupning Djurås	8
3.2	Nollalternativ	12
4	Metod och bedömning	13
5	Miljökonsekvenser	14
5.1	Naturmiljö	14
5.2	Kulturmiljö	18
5.3	Vattenmiljö	22
5.4	Rekreation och friluftsliv	26
5.5	Klimatpåverkan och energiförsörjning	29
5.6	Hushållning med naturresurser	32
5.7	Befolkning och människors hälsa	34
5.8	Klimatrelaterade risker	38
6	Samlad bedömning	42
7	Påverkan på miljö kvalitetsmålen	44
8	Fortsatt arbete och uppföljning	46
9	Referenser	47

1 Inledning

Fördjupning av översiktsplan (hädanefter kallad FÖP) är ett planinstrument som är lämpligt att använda för att utreda samband, åtgärder och konsekvenser inom ett mer avgränsat geografiskt område och med betydligt högre detaljeringsgrad, än den kommuntäckande översiktsplanen (Boverket, 2022). Liksom en översiktsplan är den fördjupade översiktsplanen ett vägledande dokument, och inte bindande. FÖP Djurås utgår från Översiktsplan 2040 för Gagnefs kommun som antogs av kommunfullmäktige 13 juni 2022 (Gagnef kommun, 2022). Översiktsplanen för Gagnefs kommun består av kommunomfattande kartor, beskrivande text samt rekommendationer och mål för de allmänna intressena i kommunen. Denna information ger vägledning för beslut om hur mark, vatten och byggd miljö ska användas, utvecklas och bevaras fram till år 2040 i kommunen.

1.1 Djurås

Gagnefs kommun har ca 10 000 invånare, är belägen mitt i Dalarna och saknar någon egentlig centralort. Gagnef består istället av ett femtiotal orter där Djurås är en av de åtta större tätorterna i kommunen. Gagnef planeras för att ha en fortsatt flerkärnig tätortsstruktur, men Djurås ligger geografiskt lämpligt för att fungera som en nod i kommunen, då det mesta av den kommunala, regionala och kommersiella servicen finns här. I Figur 1 är samtliga tätorter i Gagnef inringade, med Djurås utmarkerat till höger.

Figur 1: Djurås placering i Gagnefs kommun.

Gagnefs yta utgörs till 83 % av skog, 9 % av öppen mark, 6 % av sjöar och vattendrag samt 2 % av bebyggelse. Liksom i många andra kommuner i Dalarna har skogsbruket historiskt utgjort en viktig del av näringslivet i Gagnef. Djurås omfattar cirka 783 hektar och här bor 2 177 personer (2020). I Djurås ingår byarna Näset och Mjälgen i väst, Skogen i öst samt Tåktberget, Färjbacken, Kiltäppa och Djurås by i söder. Samhällsbilden domineras av riksvägarna, järnvägen och älvfåroarna.

I Djurås med omnejd finns idag högst efterfrågan i kommunen på nya bostäder, både för inflyttning och nybyggnation.

Trafikflöden kommer till Djurås från de omkringliggande regionerna Leksand och Borlänge/Falun både via väg och järnväg. En stor andel av Gagnef kommuns invånare arbetspendlar varvid goda kommunikationer är av stor vikt för näringslivet. De större transportlederna för gods och persontrafik som är betydande för kommunen och går genom Djurås är E16, riksväg 70 samt järnvägssträckningen Dalabanan.

Som en strategisk pendlingsort till främst Borlänge/Falun uppskattar man att Djurås kommer att fortsätta växa i framtiden och att efterfrågan på bostäder kommer att fortsätta öka. Kommunen anser att det är ett angeläget och väsentligt allmänt intresse att skapa möjlighet till ett stort antal bostäder (målet är att planlägga för 1000 bostäder under mandatperioden 2022–2026) p.g.a. företagsetableringar som sker i närområdet som kommer innebära behov av många nya bostäder. Gagnefs kommun vill möjliggöra för fortsatt utveckling av Djurås genom att ta fram en fördjupning av översiktsplan som omfattar orten.

1.2 Nuvarande översiktsplan

Översiktsplan 2040 för Gagnefs kommun antogs av kommunfullmäktige 13 juni 2022 (Gagnef kommun, 2022). Översiktsplanen 2040 för Gagnefs kommun består av kommunomfattande kartor, beskrivande text samt rekommendationer och mål för de allmänna intressena i kommunen. Denna information ger vägledning för beslut om hur mark, vatten och byggd miljö ska användas, utvecklas och bevaras fram till år 2040 i kommunen. ÖP 2040 omfattar inga tätortsfördjupningar.

Planprocess ÖP 2040 samt fördjupningar

Under arbetet med framtagande av ÖP 2040 togs även tätortsfördjupningar fram för de större tätorterna i kommunen (Björbo, Floda, Mockfjärd, Gagnef, Djurås, Djurmo-Sifferbo och Bäsna). Fördjupningarna skulle utgöra en del i ÖP 2040, och ingick i samrådsversionen av planen och tillhörande MKB.

Under samrådet hösten 2021 för Översiktsplan 2040 inkom omfattande synpunkter på tillhörande tätortsförslag samt på plan för landsbygdsutveckling i strandnära läge (LIS-plan). För att hinna bearbeta de inkomna förslagen och genomföra justeringar inför utformningen av fördjupade översiktsplaner behövdes mer tid. Därmed lyftes tätortsfördjupningarna bort från översiktsplanen och tas istället fram som separata fördjupade översiktsplaner.

Utifrån denna förutsättning, har Länsstyrelsen godkänt ett förfarande för Djurås FÖP där samrådsskedet skett samlat för ÖP 2040 och FÖP. Nästa steg efter bearbetande av fördjupningen blir därmed granskningskedet.

1.3 Gagnef kommuns politiska strategiska vägval

Gagnef kommuns politiska strategiska vägval antogs i maj 2020 och utgör en central strategisk utgångspunkt för den kommunala planeringen. I denna strategiska vägledning, beslutad av Kommunstyrelsen, står att läsa:

Gagnefs unika identitet är den flerkärniga tätortstruktur som ligger som ett pärlband längs med älvarna. Det är viktigt att identiteten bevaras och utvecklas genom att främja rekreation och närproducerad mat samt bevara natur- och kulturmiljöer. I lägen som uppfattas som attraktiva, exempelvis tomter nära vatten, kan kommunen erbjuda mark för både bostäder och verksamheter.

Hela kommunen växer och fortsatt befolkningsstillväxt skapas genom att:

- ta vara på där det finns intresse att bygga,
- skapa attraktiv mark för all typ av bebyggelse,
- främja ett rikt natur- och kulturliv,
- ha en aktiv markanskaffningspolitik.

Förtätning eftersträvas i första hand när orterna växer och utvecklas samtidigt som värdefull kulturmiljö och populära rekreationsområden bevaras. På så vis skapas en tät, miljövänlig bebyggelse som är nära, tillgänglig och har goda möjligheter för kollektivtrafik.

Tätortsnära skog är en del av grönstrukturen och bör prioriteras på de platser där den är viktig för folkhälsan, friluftsliv och rekreation.

Öppen mark som är produktiv och aktivt brukas bör i första hand bevaras. I anslutning till befintliga orter kan ändå produktiv, öppen mark tas i anspråk om följande uppfylls:

- det bidrar till en god samhällsstruktur,
- samhällsviktiga intressen inte kan tillgodoses på annan mark,
- bidrar till ett resurseffektivt och hållbart samhälle.

Illustration: Kia Visén

1.4 Miljöbedömning av fördjupad översiktsplan

Enligt 6 kap. miljöbalken (MB) ska en myndighet eller kommun som upprättar eller ändrar en plan göra en strategisk miljöbedömning, om genomförandet av planen kan antas medföra betydande miljöpåverkan. Vidare finns det bestämmelser i miljöbedömningsförordningen (2017:966) om vilka planer som alltid kan anses medföra

en betydande miljöpåverkan. Översiktsplaner inklusive fördjupningar av dessa är exempel på planer som alltid anses medföra risk för betydande miljöpåverkan.

Som ett steg i arbetet med strategisk miljöbedömning upprättas en skriftlig redogörelse, en så kallad miljökonsekvensbeskrivning (MKB) enligt 6 kap. 11–19 §§ miljöbalken. Det är i MKB:n (detta dokument) som miljöeffekter identifieras, beskrivs och bedöms.

Det innebär att för varje ny översiktsplan, såväl som fördjupad översiktsplan, ska en strategisk miljöbedömning göras och en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) tas fram. Syftet med en miljöbedömning enligt miljöbalken är att integrera miljöaspekter i planering och beslutsfattande så att en hållbar utveckling främjas.

Den strategiska miljöbedömningen har varit en integrerad del av planprocessen för framtagandet av FÖP Djurås. Redan under framtagandet av ÖP 2040 gjordes en preliminär miljöbedömning av tätortskartan för Djurås, med syfte att identifiera eventuella negativa miljöeffekter som behöver få ett särskilt fokus i planarbetet. Dessa analyser har använts som underlag vid bedömningen av denna MKB.

2 Avgränsning

2.1 Saklig avgränsning och tillhörande bedömningsgrunder

Avgränsning av miljöaspekter har utförts i samråd med Länsstyrelsen i Dalarnas län. Avgränsningssamråd för ÖP 2040 hölls 2020-12-15 och Länsstyrelsens synpunkter har sammanfattats i yttrande daterat 2021-02-08 (Länsstyrelsen, 2021). Kommunen har i samråd med länsstyrelsen bedömt att MKB för FÖP Djurås ska omfatta samma miljöaspekter som MKB tillhörande ÖP 2040.

Miljökonsekvensbeskrivningen föreslås därmed omfatta följande miljöaspekter, för vilka planens genomförande kan antas medföra betydande miljöpåverkan. Den sakliga avgränsningen utgår ifrån de miljöeffekter som definieras i 2 §, 6 kap miljöbalken.

Miljöaspekt	Motivering
Naturmiljö	Utvecklingen av tätorten kommer innebära att ny mark behöver tas i anspråk, till viss del på bekostnad av mark i form av grönområden. Påverkan på naturmiljö vid exploatering är svår att undvika helt, men kan variera mycket beroende på var kommunen väljer att exploatera. MKB:ns fokus ligger på bevarande av områden med höga naturvärden samt på ekosystemtjänster, spridningssamband och barriäreffekter.
Kulturmiljö	I kommunen finns sex stycken riksintressen för kulturmiljövård. <i>Djurmo klack</i> är ett riksintresse som ligger i närheten av Djurås, men som inte ligger inom tätortsavgränsningen. I Djurås finns däremot

Miljöaspekt	Motivering
	Djurås By som klassats som kulturmiljö klass 1, nationellt intresse enligt ÖP 2040.
Vattenmiljö	<p>Planen kan påverka vattenmiljön genom förändrade dagvattenflöden i och med tillkomsten av hårdgjorda ytor, tillkomst av bebyggelse utanför kommunala verksamhetsområdet för VA samt genom exploatering i närheten av yt- och grundvattenförekomster.</p> <p>Hur miljö kvalitetsnormer för vatten beaktas i planen kommer att utgöra en viktig bedömningsgrund för MKB.</p>
Rekreation och friluftsliv	I samhällsplanering är det av stor vikt att hänsyn tas till behovet av tätortsnära rekreationsområden. Fokus i MKB kommer att ligga på hur kommunen avser att förvalta och utveckla populära friluftslivs- och rekreationsområden i Djurås för att dessa ska kunna användas även i framtiden.
Klimatpåverkan och energiförsörjning	<p>Beroende på hur bebyggelseutveckling planeras och om hänsyn tas till avstånd till centrum och vilka transportmedel som kan tillgås kan klimatpåverkan öka eller minska. Med en ökande befolkning kommer även sannolikt transportbehovet att öka. Det är viktigt att de ökade transporterna kan ske på ett miljövänligt sätt.</p> <p>Möjligheten att avsätta mark för generering av förnybar energi kan medföra ett positivt bidrag till klimatpåverkan.</p>
Hushållning med naturresurser	<p>I Djurås finns jordbruksmark i anslutning till de mest tätbebyggda områdena och det är sannolikt att denna mark kan påverkas av planer för bebyggelseutveckling. Nya bebyggelseområden föreslås i planförslaget vilket kommer att innebära att idag oexploaterad mark tas i anspråk för bebyggelse.</p> <p>Fokus läggs på resurshushållning samt bevarande av jordbruksmark.</p>
Befolkning och människors hälsa	<p>Aktuella riskfrågor kopplat till planförslaget berör skyddsavstånd till trafikleder för farligt gods, buller och vibrationer samt förorenad mark</p> <p>Det är även av vikt att det nya förslaget till markanvändning för Djurås tätort tar hänsyn till Dalamitts handlingsprogram gällande riskfrågor.</p>
Klimatrelaterade risker	Med pågående klimatförändringar beräknas risker för översvämningar samt ras, skred och skyfall att öka. För tätorter som ligger intill vattendrag blir det av särskild vikt att inkludera möjliga klimatrelaterade risker och klimatanpassning i översiktsplaneringen.

Plan för landsbygdsutveckling i strandnära lägen

Kommunen arbetar parallellt med framtagande av LIS-plan (plan för landsbygdsutveckling i strandnära lägen) som ett separat tillägg till ÖP 2040. Två av de föreslagna områdena i LIS-planen ligger inom tätortsgränsen för Djurås.

LIS-planen bedöms kunna få konsekvenser inom flera olika miljöaspekter, såsom vattenmiljö, naturmiljö och rekreation. Konsekvenserna från LIS i Djurås bedöms i separat miljöbedömningsprocess och ingår därför inte i denna avgränsning.

2.1.1 Sveriges miljömål

I ett separat kapitel i denna MKB bedöms ifall ett genomförande av översiktsplanen bidrar positivt till uppfyllandet av de nationella miljökvalitetsmålen eller inte. Följande miljökvalitetsmål har bedömts beröras av planförslaget:

- Begränsad klimatpåverkan
- Frisk luft
- Bara naturlig försurning
- Ingen övergödning
- Levande sjöar och vattendrag
- Grundvatten av god kvalitet
- Myllrande våtmarker
- Levande skogar
- Ett rikt odlingslandskap
- Ett rikt växt- och djurliv
- God bebyggd miljö
- Säker strålmiljö
- Giffri miljö

Miljömålen *Skyddande ozonskikt, Hav i balans samt levande kust och skärgård* samt *Storslagen fjällmiljö* har inte inkluderats i bedömningen eftersom genomförandet av planen inte bedöms påverka dem.

Definitioner och preciseringar av de nationella miljökvalitetsmålen finns på webbsidan Sveriges miljömål, <http://sverigesmiljomal.se/>.

2.1.2 Miljökvalitetsnormer

Miljökvalitetsnormer (MKN) är ett juridiskt bindande styrmedel som infördes med miljöbalken 1999. Enligt 5 kap miljöbalken ska en miljökvalitetsnorm ange de föroreningsnivåer eller störningsnivåer som människor kan utsättas för utan fara för

---

olägenheter av betydelse eller som miljön eller naturen kan belastas med utan fara för påtagliga olägenheter. MKN ska följas vid planläggning enligt PBL och av översiktsplanen ska det framgå hur kommunen avser att följa normerna.

MKN finns för vatten, luft och omgivningsbuller. MKN för omgivningsbuller berör i första hand kommuner vars befolkning överstiger 100 000 invånare, varvid frågan inte behandlas vidare för Gagnefs översiktsplan.

Miljökvalitetsnormen för utomhusluft gäller i hela landet och framgår av luftkvalitetsförordningen (2010:477). Normen består av både gränsvärden och målsättningsvärden för ett antal luftföroreningar, däribland kvävedioxid (NO₂) och partiklar (PM₁₀, PM_{2,5}). Samtliga miljökvalitetsnormer för luft klaras i Dalarnas län (Dalaluft, 2021). Planförslaget bedöms inte försämrade luftkvaliteten och därmed inte heller äventyra möjligheterna att fortsättningsvis följa normen.

Svensk vattenförvaltning utgår från EU:s ramdirektiv för vatten, det så kallade vattendirektivet (Direktiv 2000/60/ EG – 2008/105/EG). Direktivets intention är att kvaliteten på yt- och grundvatten i hela EU ska bevaras och förbättras. Normerna är juridiskt bindande vilket innebär att myndigheter och kommuner inte får upprätta planer eller tillåta projekt som kan orsaka att ett vattens status försämras. Det innebär också att verksamheter inte får företas som kan försvåra genomförandet av planerade åtgärder enligt Vattenmyndighetens åtgärdsprogram som syftar till att höja ett vattens status.

Som huvudansvariga för den fysiska planeringen på lokal nivå har kommunen en viktig roll både som genomförare av vattenförvaltningens måluppfyllelse och som verksamhetsutövare. Planförslagets potentiella påverkan inom miljökvalitetsnormer för vatten bedöms i avsnitt 5.1 Vattenmiljö i denna MKB.

2.2 Geografisk avgränsning

Miljökonsekvensbeskrivningen ska omfatta Djurås tätort. I den mån det är relevant bedöms även planens konsekvenser på områden som ligger utanför tätortsgränsen. Påverkan som kan överskrida tätortsgränsen kan exempelvis gälla vägar, järnvägar, gröna stråk, vattenförekomster eller riksintressen.

2.3 Tidsmässig avgränsning

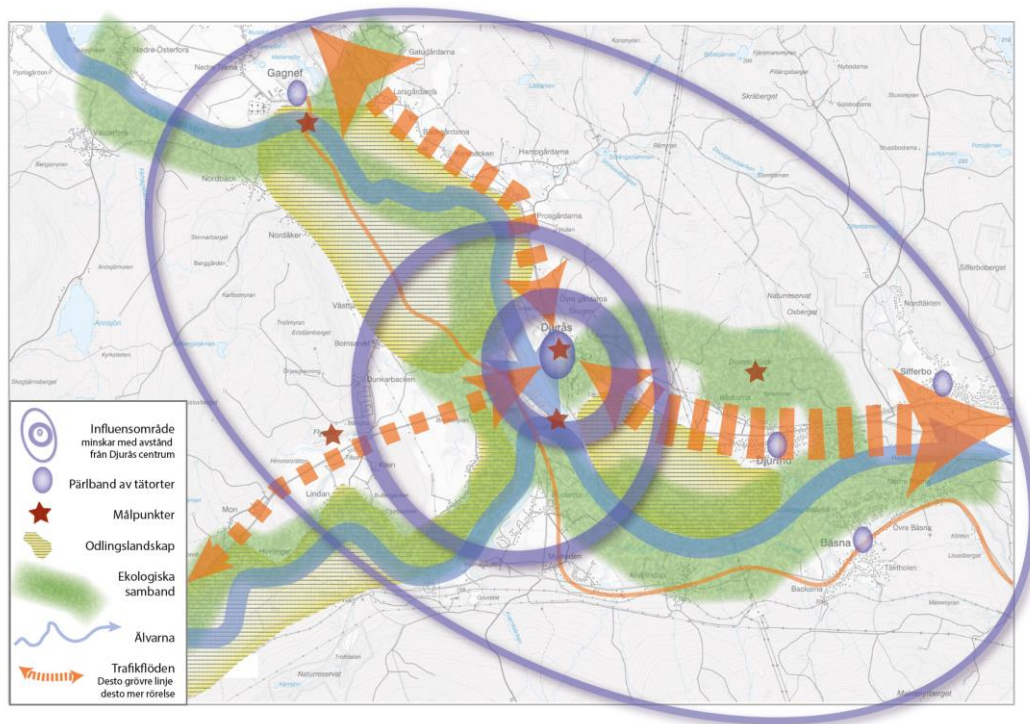
Tidplanen för genomförandet av den fördjupade översiktsplanen för Djurås är satt till år 2040. Den tidsmässiga avgränsningen för miljökonsekvensbeskrivningen sammanfaller med denna period (2023-2040) då merparten av konsekvenserna bedöms ske under denna tid.

Påverkan inom vissa miljöaspekter kan dock sträcka sig längre än till planeringsperiodens slut. I den mån det är möjligt, rimligt och relevant, behandlar miljökonsekvensbeskrivningen även dessa effekter.

3 Alternativ

3.1 Planförslag fördjupning Djurås

I samband med planförslaget har en strategikarta tagits fram med Djurås i fokus.

Figur 2: Strategikarta Djurås

Av denna karta framgår bland annat målpunkter, ekologiska samband och viktiga trafikflöden i och runt Djurås.

Arbetet med FÖP Djurås har utgått från det vägledande dokumentet *politiska strategiska vägval för markanvändning i översiktsplan 2040 för Gagnefs kommun* som tagits fram inom ramen för arbetet. I denna strategiska vägledning framhålls bland annat att "det är viktigt att identiteten bevaras och utvecklas genom att främja rekreation och närproducerad mat samt bevara natur- och kulturmiljöer. I lägen som uppfattas som attraktiva, exempelvis tomter nära vatten, kan kommunen erbjuda mark för både bostäder och verksamheter". För mer information om politiska strategiska vägval se avsnitt 1.3.

Riktlinjerna i FÖP för Djurås kommer att gälla som komplement till ÖP 2040, och riktlinjer i översiktsplanen kommer att gälla även inom Djurås tätort om inget annat anges i FÖP Djurås.

FÖP Djurås utgörs av en webbaserad karta med inbakad klickbar information om de olika markanvändningsområdena som återfinns på denna websida:

<https://webbkarta.gagnef.se/spatialmap>

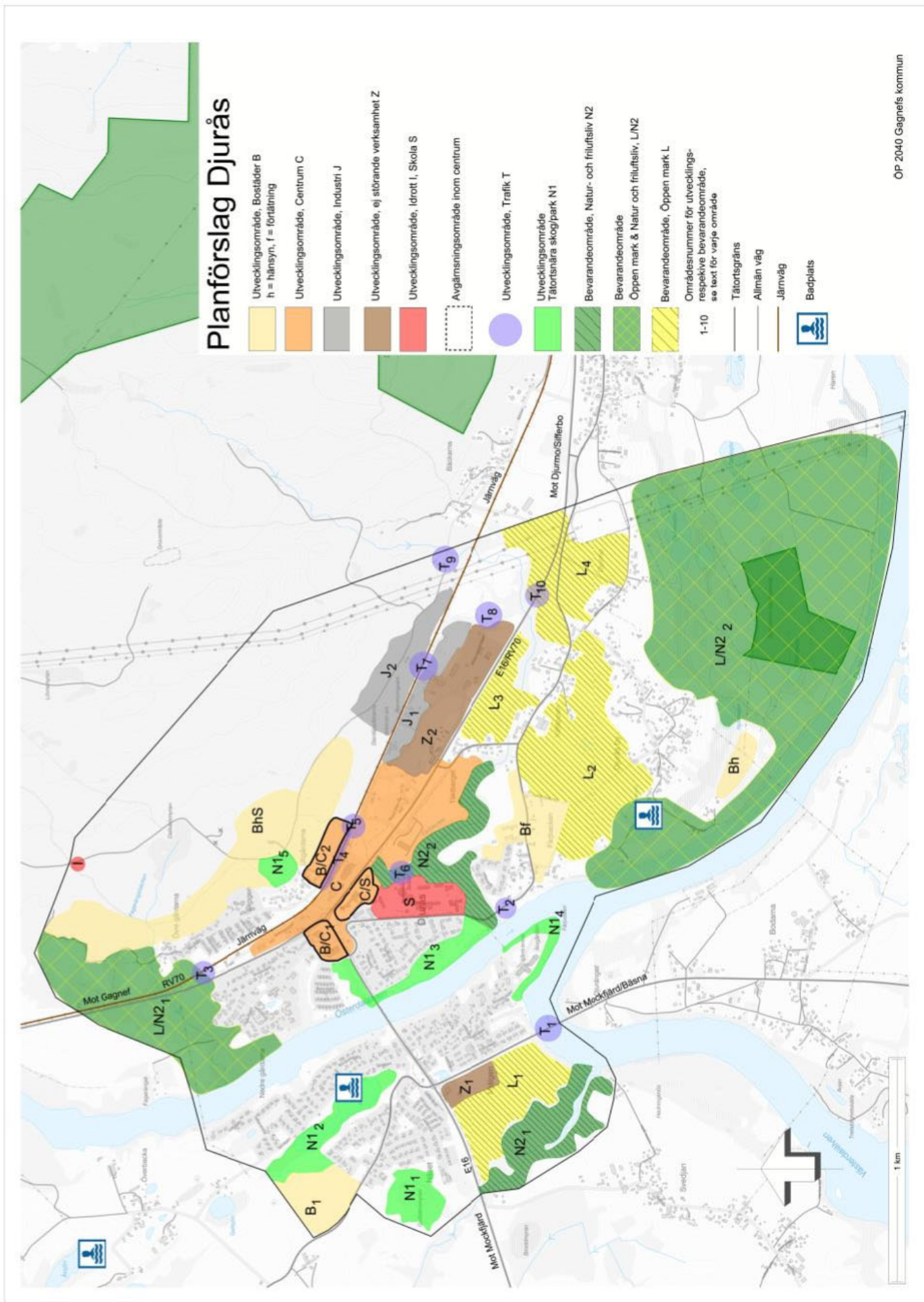
Plankartan omfattar dels utvecklingsområden och dels bevarandeområden inom tätorten.

- Utvecklingsområden är områden som pekas ut för ny bebyggelse eller förtätning av befintlig bebyggelse.
- Bevarandeområden är områden som pekas ut som platser som önskas bevaras i befintligt skick.

Se Figur 3 för förtydligande av områden och beteckningar som ses i planförslagskartan för Djurås i Figur 4.

Färg/symbol	Beteckning	Betydelse	Beskrivning
Detaljerad förklaring av ett utvecklingsområde			
	h	Hänsyn	Hänsyn ska tas vid byggnation till platsens värden som kan vara kulturmiljö, naturmiljö eller friluftsliv.
	f	Förtätning	Med förtätning menas att tätorten växer inåt och inte expanderar mer än tätortsgränsen är idag.
		Avgränsningsområde	Förklaringen används för att precisera syftet och möjliggöra ytterligare markanvändning av utvecklingsområdet
Utvecklingsområden			
	B (h, f)	Bostäder	Alla typer av bostäder för människor. Alla typer av upplåtelseformer.
	C	Centrum	Innefattar verksamheter som normalt finns i centrum som handel, kontor, service men även skola eller vård.
	I	Idrott	Idrottsområden som ex. stadion, skidbacke eller ridning.
	J	Industri	All verksamhet eller företagande som kan vara störande (buller, vibrationer, ljus, lukt, trafik) för omgivningen.
	N1	Tätorts nära skog, park	Tillgängligt och centrumnära naturområde eller park, som är viktigt för folkhälsan.
	S	Skola	Alla typer av skolverksamhet från förskola till vuxenutbildning och SFI.
	T	Trafiksituation	En identifierad trafiksituation som behöver ses över gällande trafiksäkerhet, tillgänglighet eller nybyggnation.
	Z	Ej störande industri	Innefattar all verksamhet som inte är störande för omgivningen ex handel eller kontor.
Bevarandeområden			
	N2	Naturmiljö friluftsliv	Större områden som har betydelse för naturmiljön, biologisk mångfald, ekosystemtjänster, rekreation och friluftsliv.
	L/N2	Öppen mark/natur&friluftsliv	Större sammanhängande områden med kvaliteter för natur, kultur, landskapsbild och rekreation.
	L	Öppen mark	Öppen mark bestående av åker, betesmark eller jordbruksmark som är betydelsefull för närproducerad mat eller rationellt jordbruk.

Figur 3. Beteckningar och beskrivningar av utpekade områden i FÖP Djurås.

Figur 4: Plankarta FÖP Djurås

Följande förutsättningar har varit vägledande i planarbetet med Djurås FÖP:

- Alla utvecklingsområden ska utredas vidare, antingen i planprogram, genom planläggning alternativt annan utredning.
- För att utse ett område som utvecklingsområde ska följande uppfyllas:
  - Politiska strategiska vägval (PSV) ligger till grund för allt arbete, samtliga markanvändningskartor ska kunna härledas till PSV.
  - Inga områden som är mindre än tre tomter utses i FÖP.
  - Ingen bebyggelse föreslås där det finns en populär led eller där marken är för oländig.
  - Hålla B (bostäder) skilt från J (industrier).
  - Redan planlagda områden (som inte avses ändras) ingår inte i FÖP.
- I all fysisk planering ska möjlighet till spårbunden kollektivtrafik vara med, t.ex. pendlingståg.
- Det pågående arbetet med Cykelplanen föreslår flera nya och samutnyttjade vägar för GC (gång-och cykel) samt bilar.
- Alla områden på redovisade kartor med planförslag är ungefärliga och ska läsas på en övergripande nivå.
- Skyddsavstånd för transportled för farligt gods följs enligt myndigheters rekommendationer. För mer information Länsstyrelsen Dalarna rapport Farligt gods riskhantering i fysisk planering.
- Gällande översvämningar har 100- respektive 200-årsflöden beaktats i samtliga tätorter. Hänsyn har då inte tagits till dammbrott.
- När det gäller vatten- och avlopp (VA) är det inte aktuellt med enskilda lösningar. Det planeras inga avlägsna områden med bostäder långt utanför bystrukturen vilket medför att den nybyggnation som sker ska kopplas ihop med befintligt VA-nät.
- Miljökvalitetsnormer för luft och vatten ska inte överskridas.

3.2 Nollalternativ

Enligt miljöbalken (MB 6:12) ska en miljökonsekvensbeskrivning innehålla en beskrivning av miljöförhållandena och miljöns sannolika utveckling om planen inte genomförs. Detta alternativ utgör ett så kallat nollalternativ, eller framskrivet nuläge, som planförslaget ska jämföras mot, för att tydliggöra planförslagets konsekvenser.

Nollalternativet för denna MKB är en fortsatt utveckling utifrån antagen översiktsplan (ÖP 2040) och andra antagna handlingar som styr markanvändningen i kommunen (kommunens politiska strategiska vägval detaljplaner samt strategier). I nollalternativet finns ingen tätortsfördjupning som styr markanvändningen i Djurås. Med hänsyn till ett förväntat ökat bostadsbehov i Djurås, förväntas ändå viss bostadsutveckling ske i och runt omkring tätorten. Bostadsutvecklingen i Djurås vid nollalternativet förväntas bli lägre än vid ett genomförande av fördjupningen.

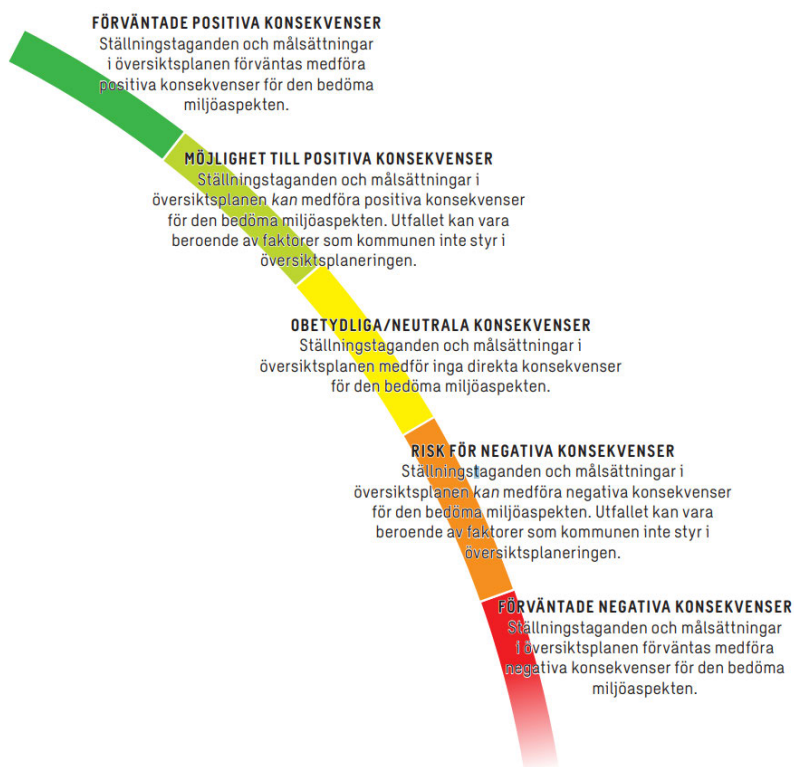
4 Metod och bedömning

Konsekvenserna av nollalternativet och planförslaget bedöms och redovisas i text. Under varje miljöaspekt i kapitel 5 redovisas bedömningskriterier, nuläge samt effekter och konsekvenser av nollalternativ respektive planförslag.

I miljökonsekvensbeskrivningen används en skala för att värdera konsekvenserna. Skalan bygger på relationen mellan befintliga värden och omfattningen av bedömd miljöpåverkan. Skalan beskriver såväl positiva som negativa konsekvenser. Konsekvensbedömningen i MKB:n bygger på relationen mellan befintliga värden, påverkan och graden av effekter som ett genomförande av planen medför. Konsekvensbedömningen av planförslaget och nollalternativet görs med utgångspunkt i nuläget.

Med hänsyn till den fördjupade översiktsplanens mer övergripande karaktär är de direkta konsekvenserna ibland mycket svåra att bedöma, då många olika faktorer kan påverka dem. Därför görs bedömningarna utifrån om planen medför möjlighet till positiva konsekvenser eller risk för negativa konsekvenser. I de fall ställningstagandena i planförslaget medför tydligare konsekvenser bedöms de som förväntade positiva eller negativa konsekvenser, se bedömningsskala i figur nedan.

Förslag till åtgärder och fortsatt arbete för att stärka positiva konsekvenser eller mildra negativa konsekvenser av planförslaget redovisas under respektive miljökonsekvens.

5 Miljökonsekvenser

I detta kapitel beskrivs miljöförhållandena och miljöns sannolika utveckling vid ett genomförande av planen respektive nollalternativet.

För respektive miljöaspekt redovisas bedömningsförutsättningar i tabellform. Därefter beskrivs nuläge, konsekvenser av planförslag, konsekvenser av nollalternativ samt förslag på åtgärder.

5.1 Naturmiljö

Kriterier för bedömning	Berörda delar i planförslag	Särskilt berörda områden i tätorten
<i>Beaktas grön infrastruktur?</i>	<i>Exploatering för bostäder/ verksamheter/ industrier/ centrum</i>	<i>Älvlandskap i skogs- och odlingsbygd</i>
<i>Bevaras områden med höga naturvärden?</i>	<i>Utvecklingsområde för tätortsnära natur</i>	<i>Barr- och lövskogsområden</i>
<i>Främjas biologisk mångfald och ekosystemtjänster?</i>	<i>Bevarandeområden för natur, friluftsliv och öppen mark</i>	<i>Öppen mark med bördigt jordbrukslandskap</i> <i>Lövskogsraviner</i>

Nuläge

I Djurås finns ett antal områden med höga naturvärden. Inom tätortsgränsen ligger det kommunala naturreservatet *Backmons naturreservat* (Gagnef kommun, 2002) samt ett riksintresse för naturvård *Görälven-Västerdalälven* (Naturvårdsverket, 2000). I närheten av tätortsgränsen för Djurås finns ytterligare områden för skyddad natur som två Natura 2000-områden och skogliga biotopskyddsområden. För en överskådlig bild av närbelägna naturreservat se Figur 5.

Djurås landskap är format av inlandsisen där de smältande inlandsisarna har bildat lokor och sjöar i området. Älven har skapat landskapet med bland annat älvslänter och raviner med lövskog som utgör en grön lunga i Djurås. Ravinerna är svårtillgängliga för allmänheten och utgör nyckelbiotoper med höga naturvärden. Kring älvslänterna finns områden med sankmark med hög biologisk mångfald.

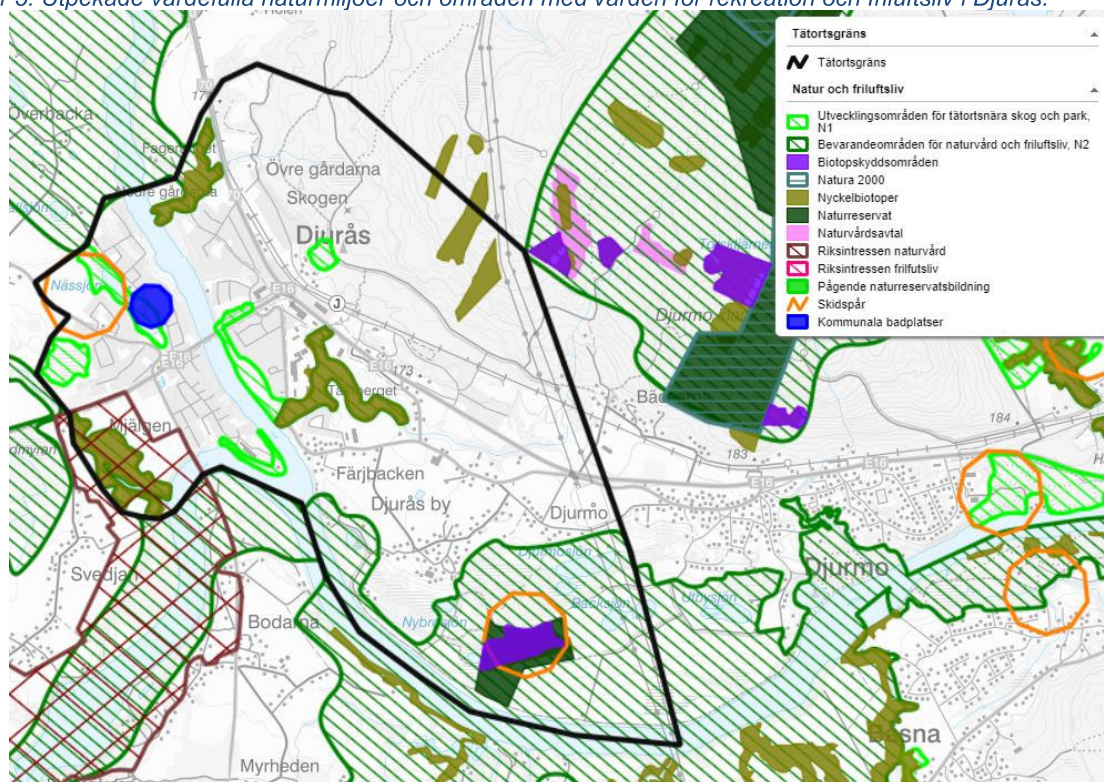
Djurås präglas även av det öppna landskapet som möjliggör att man kan röra sig längs åkervägar och kantzoner. Större jordbruksområden finns för rationellt brukande, där odlingslandskapet är särskilt värdefullt mot Djurås by.

Djurås har inga officiella parker men har nära tillgänglighet till det större skogsområdet Stora skogen som idag är en viktig plats för rekreation och naturpedagogik. Större delen av Stora Skogen utgörs idag av produktionsskog, men det finns vissa stråk med naturvärden, som delvis sammanfaller med fuktstråk.

I Djurås tätort förekommer olika typer av ekosystemtjänster. Ekosystemtjänster delas in i fyra kategorier, exempel för relevanta ekosystemtjänster inom respektive typ i Djurås ses inom parentes. De fyra kategorierna är; *försörjande* (timmer och virke samt livsmedel och energi), *reglerande* (vatten-, och klimatreglering, luftrening och naturlig kontroll av skadedjur och sjukdomar), *stödjande* (habitat och livsmiljöer, biologisk mångfald, pollinering och fröspridning) samt *kulturella* (rekreation, kulturarv samt upplevelseturism).

För Djurås bedöms framför allt de försörjande samt kulturella ekosystemtjänsterna vara av vikt då områdena är bördiga skogs- och jordbruksmarker som dessutom har format landskapet och skapat ett kulturarv. Det finns även starka rekreativvärden som är viktiga för området. Skogen har också en reglerande effekt för vatten och klimat lokalt och regionalt som gör att de reglerande ekosystemtjänsterna är relevanta med.

Figur 5: Utpekade värdefulla naturmiljöer och områden med värden för rekreation och friluftsliv i Djurås.

Figur 5: Utpekade värdefulla naturmiljöer och områden med värden för rekreation och friluftsliv i Djurås.

Konsekvenser vid nollalternativ

Kommunen visar i ÖP 2040 att bevarande av värdefull naturmiljö utgör en viktig förutsättning i den fysiska planeringen. I planen finns ett helhetsgrepp där tydliga riktlinjer ges för olika naturvärden på kommunövergripande nivå (grön infrastruktur). I planförslaget ges riktlinjer som tydligt syftar till att bevara och förstärka den gröna

---

infrastrukturen i kommunen. Större områden har pekats ut för bevarande av grönstruktur samt tätortsnära grönområden.

Konkreta rekommendationer för bevarande och förstärkande av naturvärden anges inom fyra huvudområden; älvlandskap i skogsbygd, älvlandskap i odlingsbygd, fäbodmiljöer samt barrskogsområden. Dessa rekommendationer gynnar förutsättningarna för att kunna bevara biologisk mångfald kopplat till de särskilda biotoper som uppstår i respektive landskapstyp.

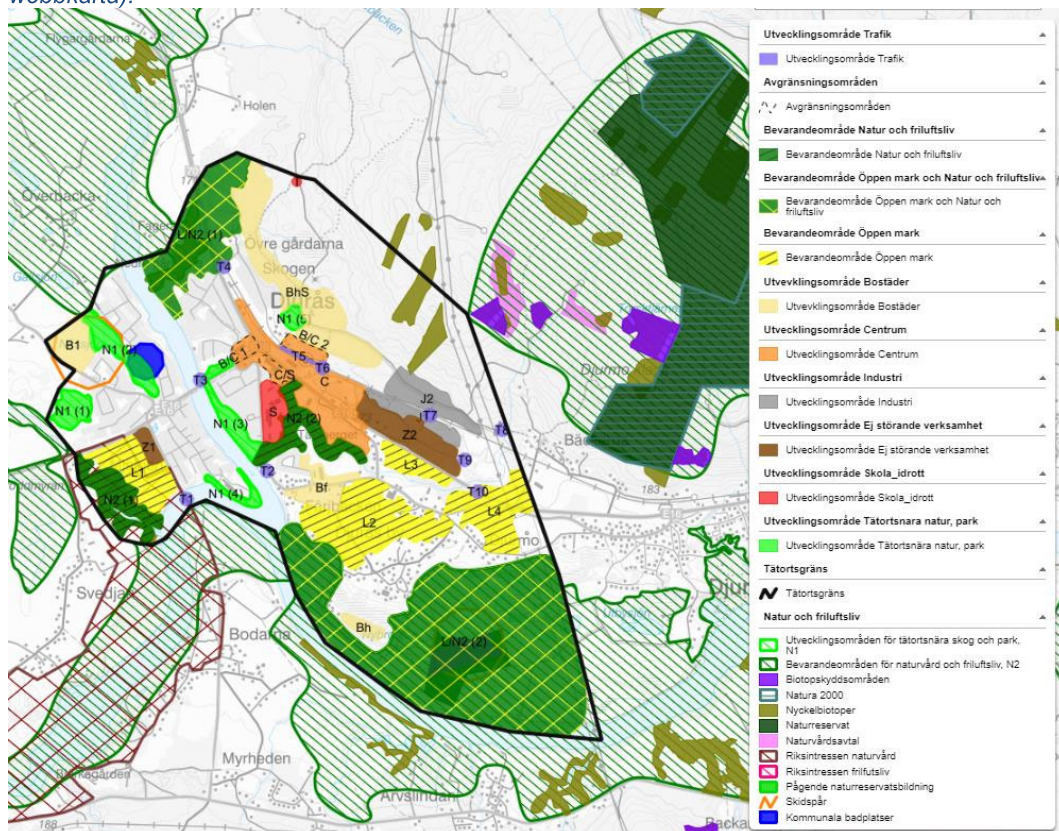
Samtidigt finns ett utvecklingsbehov för både bostäder och verksamheter inom Djurås. En utveckling enligt nollalternativet riskerar att medföra en ökad andel hårdgjord yta i samband med fortsatt exploatering, exempelvis vid byggnation av bostäder, anläggande av asfalterade vägar m.m. Med rådande riktlinjer saknas det utpekade områden för var denna utveckling lämpligast kan ske. Därmed finns en risk att utveckling av bebyggelse ändå kommer att ske inom tätorten, men lite mer utspritt och utan helhetssyn. En sådan utveckling riskerar att påverka naturmiljö negativt.

Sammantaget bedöms nollalternativet medföra risk för negativa konsekvenser avseende naturmiljö. Bedömningen grundar sig på att det finns ett utvecklingsbehov i kommunen men saknas vägledning kring var denna utveckling lämpligast ska ske.

Konsekvenser vid planförslag

I planförslaget appliceras ÖP 2040:s tydliga riktlinjer för olika naturvärden på lokal nivå för att integrera grön infrastruktur i tätorten. FÖP Djurås gör skillnad på utvecklingsområden för tätortsnära natur och rekreation (N1) samt på bevarande av naturområden med höga naturvärden (N2) i linje med ÖP 2040. Utöver dessa två naturområdestyper finns även utpekade områden för kombinerat bevarande av landskapsbild och naturvärden som syftar till att skydda och bevara dessa områden från större exploatering vid detaljplanering (L/N2). Genom FÖP:en har utbredningen av området L/N2 (1) utökats. Dessa riktlinjer konkretiserar arbetet med den framtida detaljplaneringen i Djurås ytterligare och gynnar förutsättningarna att tillföra grön infrastruktur i Djurås. I Figur 6 ses natur- och kulturmiljövärden i förhållande till föreslagna utvecklingsområden i Djurås.

Figur 6: Plankarta samt områden av värde för naturmiljö och friluftsliv (källa: Gagnefs kommuns webbkarta).

Figur 6: Plankarta samt områden av värde för naturmiljö och friluftsliv (källa: Gagnefs kommuns webbkarta).

Planförslaget innebär att skogsmark och jordbruksmark exploateras och bebyggs. I samband med exploatering av mark kommer skog att röjas i syfte att möjliggöra mark för bebyggelse av såväl bostäder som industri och verksamheter. Detta förväntas medföra negativa konsekvenser avseende naturmiljö, framför allt inom områdena Prästolles (Bh) och Stora skogen (BhS). Även om Stora Skogen inte har några särskilt höga utpekade naturvärden medför en exploatering av området att en stor yta naturmark med visst värde för biologisk mångfald försvinner.

De kulturella ekosystemtjänsterna i form av rekreation tillförs redan vid nollalternativet genom ÖP 2040. De kulturella ekosystemtjänster som riskerar negativ påverkan genom planförslaget är dock dem som ligger inom utvecklingsområden för bebyggelse och industri (J1, BhS, Bf och B1) som gör anspråk på skogsmark och jordbruksmark.

De reglerande ekosystemtjänsterna minskar genom att hårdgjorda ytor skapas och träd och annan växtlighet undanröjs. Detta kan påverka hydrologin och medföra hinder för den naturliga fördröjningen av dagvatten, som istället behöver hanteras genom artificiella lösningar för dagvattenhantering.

I samband med utpekande av nya områden för möjlig exploatering har hänsyn tagits till förekomsten av skyddsvärd natur, varvid de områden som kommer att exploateras inte hyser några utpekade skyddsvärda värden.

Sammantaget bedöms planförslaget medföra förväntade negativa konsekvenser avseende naturmiljö. Bedömningen grundar sig på att flera av de föreslagna utvecklingsområdena i Djurås medför att skogsmark med funktioner som gynnar biologisk mångfald idag kommer att försvinna. Värderingen av hur omfattande konsekvenserna kommer att bli, ingår inte i denna övergripande bedömning, då omfattningen i stor utsträckning kommer att bero på hur kommande exploatering genomförs. Det är positivt att de områden inom tätorten som besitter särskilt skyddsvärd natur har undantagits exploatering, och bedöms finnas goda möjligheter att minska omfattningen på de negativa konsekvenserna.

Förslag på åtgärder

I Djurås finns möjligheter till synergier mellan naturvärden och miljöer som är positiva för rekreation och biologisk mångfald. Hänsyn till biologisk mångfald samt ekosystemtjänster bör tas i samband med utformningen av dagvattenlösningar i kommande planering så att nya naturvärden kan tillföras i området. Öppna dagvattenlösningar som efterliknar naturliga processer kan bidra till att minska och sakta ner flödet av dagvatten från ett område. Åtgärder som gröna tak, svackdiken och genomsläpplig beläggning på öppna ytor bidrar till att främja ekosystemtjänster och är särskilt effektivt i kombination av varandra.

5.2 Kulturmiljö

Kriterier för bedömning	Berörda delar i planförslag	Särskilt berörda områden i tätorten
<i>Bevaras kulturmiljöer? Tas särskild hänsyn till landskapsbild, bebyggelsestrukturer och bebyggelsetradition?</i>	<i>Exploatering för bostäder/industri Bevarandeområden för öppen mark, natur och friluftsliv</i>	<i>Övriga intressen för kulturvård; Djörmo, Svedjan, Djurås by och Utigårdarna Djurås By är även klassat som kulturmiljö klass 1, nationellt intresse enligt ÖP 2040 Skog och historia Kulturvägar</i>

Nuläge

I Gagnef kommun förekommer forn- och kulturlämningar från samtliga förhistoriska tidsperioder. Fyndplatser och skärvstensförekomster från stenålder, gravar från bronsålder och spår av järnframställning samt gravar från järnålder är några av de

---

fornlämningar man kan hitta i kommunen. Av de sex riksintressen för kulturmiljövärden som finns inom Gagnefs kommun är det *Djurmo klack* (Riksantikvarieämbetet, 1998) som ligger närmast Djurås. Djurmo klack ligger dock utanför Djurås tätortsgräns.

Inom tätortsgränsen finns fyra områden i Djurås som avser övriga intressen för kulturvård, dessa är *Djurås by*, *Djörmo*, *Svedjan* och *Utigårdarna (Skogen)*. *Utigårdarna* är en byklunga av ålderdomlig prägel med månghussystem och timmerbyggnader där flera av gårdarna är i gott skick. Området tas inte upp i ÖP 2040.

För kulturmiljön Svedjan ligger endast en marginell del (utan bebyggelse) inom tätortsgränsen.

Generellt består bebyggelsen här av byar i tätare koncentrationer (klungbyar och radbyar), lokaliserade till svaga höjder i odlingslandskapet. De bördiga områdena längs Dalälven har odlats i långa tider och är en av anledningarna till att dessa områden anses ha ett stort kulturhistoriskt och miljömässigt värde.

Djurås by har i ÖP 2040 även klassats som klass 1, nationellt intresse och därför ska kulturmiljön skyddas genom områdesbestämmelser.

Konsekvenser vid nollalternativ

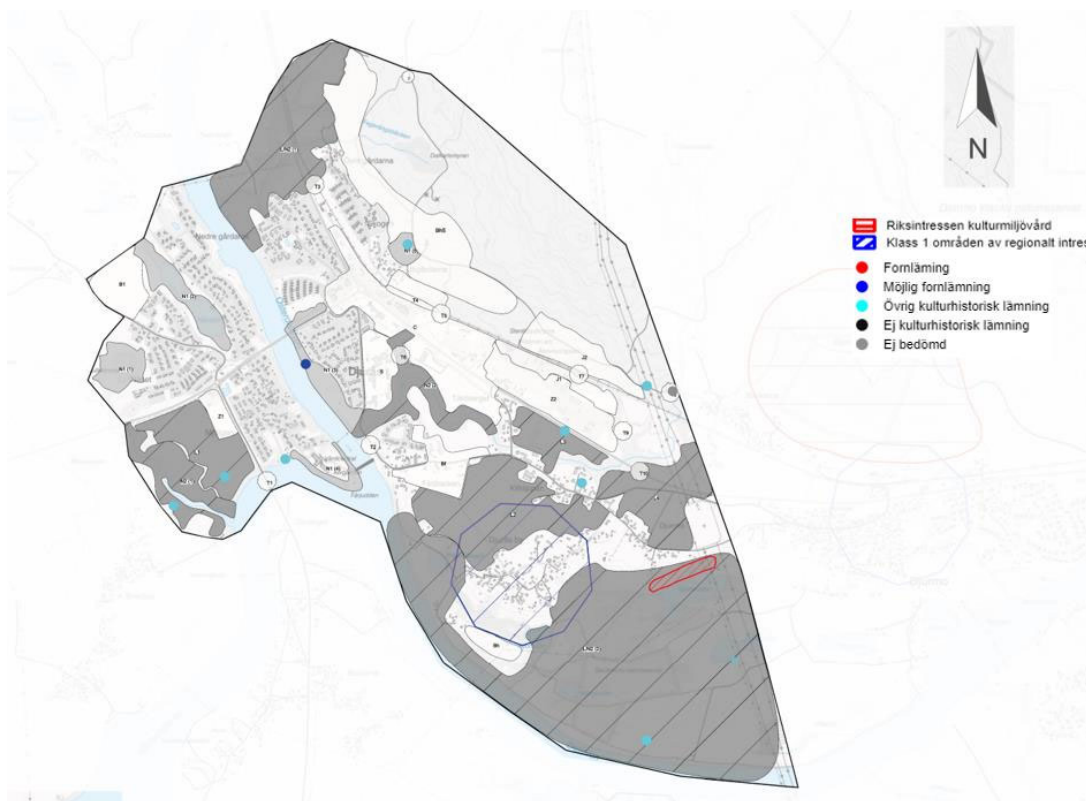
Den nyligen antagna översiktsplanen innehåller tydliga rekommendationer för hur riksintressen samt områden med höga kulturvärden av både nationellt (klass 1) och lokalt intresse (klass 2) ska skyddas i den kommande bygglovsprocessen. Klass 1 består av riksintressen och områden med mycket höga kulturmiljövärden. De är klassade som områden av nationellt intresse och bör därför skyddas med exempelvis områdesbestämmelser. Områden som är klassade enligt klass 2 har höga kulturvärden som beskrivs i *Kulturmiljöer i Gagnefs kommun* som lokalt intresse.

Värdena ska beaktas i fysisk planering och bygglovshantering och inga åtgärder som påtagligt kan skada värdena ska tillåtas. Därmed bedöms det finnas goda förutsättningar för både bevarande och förstärkande av kulturmiljöer inom Djurås, förutsatt att ÖP 2040 efterlevs.

Sammantaget bedöms nollalternativet medföra obetydliga konsekvenser med avseende på kulturmiljö, då befintliga planer bedöms ge god vägledning kring bevarande av värdefulla kulturmiljöer inom Djurås.

Konsekvenser vid planförslag

Planförslaget innebär att bevarandeområden föreslås inom områden av övrigt intresse för kulturvård i Djurås. Inget av bevarandeområdena föreslås specifikt av hänsyn till kulturmiljö, men de generella rekommendationerna som syftar till att bevara andra värden (som landskapsbild och friluftsliv) bedöms även ha en positiv effekt på de kulturhistoriska värdena. I Figur 7 ses fornlämningar och kulturmiljövärden i förhållande till föreslagna utvecklingsområden inom Djurås tätort.

Figur 7: Utpekade kulturmiljövärden inom Djurås tätort.

Av utpekade kulturmiljövärden i figur 7 ligger inget inom något utvecklingsområde för bostäder, verksamheter eller industri.

Området *Utigårdarna (Skogen)* utgör ett övrigt intresse för kulturvård och tangerar med både centrumområdet B/C₂ Stora skogen och utvecklingsområdet för bostäder BhS Stora skogen, som avses att exploateras för blandad bebyggelse i form av bostäder enligt planförslaget. Kulturvärdet pekas inte ut på plankartan för FÖP Djurås, men beskrivs i plantexten. I beskrivningen av utvecklingsområdet *BhS Stora Skogen* uttrycker man att det finns ett värde i att bevara områdets kulturhistoriska värde. Omnämmandet av *Utigårdarna* i FÖP Djurås som kulturmiljö är bidrar positivt till möjligheten att bevara det trots planerad exploatering. Dock saknas information om dess utbredning vilket försvårar hänsynstagande i samband med framtida utveckling.

Vidare sträcker sig utpekade kulturvägar genom FÖP-området. Utvecklingsområdet för industri (J1) planeras inom en *linje för skog och historia som färdväg* (Riksantikvarieämbetet, 2023). Värden av dessa kulturhistoriska linjer är dock svåra att uppskatta utan en utredning av kulturmiljöer i Djurås.

ÖP 2040 innehåller rekommendationer för hur Djurås by ska hanteras i kommande processer avseende kulturmiljö. Samtliga områden för övriga intressen för kulturvård har dock kulturhistoriska värden som är värda att bevara och det är viktigt att hänsyn tas till områdena vid kommande detaljplanering. Det finns ett behov att mer ingående beskriva hur man tar hänsyn till kulturhistoriska miljöer och bebyggelsestraditioner i tidiga planskeden i FÖP Djurås för att inte medföra risk för negativ påverkan.

Inga riksintressen för kulturmiljövård berörs av planförslaget.

Sammantaget bedöms planförslaget medföra obetydliga konsekvenser för kulturmiljö. Bedömningen grundar sig på att planförslaget följer rekommendationerna i ÖP 2040. Samt att områden med kulturmiljövärden i stor utsträckning har undantagits från exploatering. Omnämmandet av kulturmiljövärdet Utigårdarna i FÖP möjliggör för hänsyn till värdet i den fortsatta planeringen. Samtidigt saknas information kring denna kulturmiljös geografiska utbredning vilket försvårar hänsynstagande till kulturvärdet i sambanden med planerad exploatering.

Förslag till åtgärder

Kommunen bör prioritera det arbete som föreslås i ÖP 2040 med att uppdatera sitt kulturmiljöprogram för att kunna ta hänsyn till bebyggelsestrukturer och bebyggelsestradition i kommande skeden. Planen visar att det kan finnas behov av utredningar vid kommande detaljplanering för att inte riskera negativa konsekvenser för kulturmiljö.

Plankartan tillhörande FÖP Djurås skulle med fördel kunna omfatta Utigårdarnas utbredning samt utpekade möjliga fornlämnings samt övriga kulturlämningar för att underlätta hänsynstagande till dem i kommande detaljplanering.

Detaljplaner som tas fram och som berör skyddsvärda kulturmiljöer bör beskriva hur dessa miljöer ska tas tillvara och skyddas samt anpassas för att minska risken för negativ påverkan.

Utredningar om fornlämningar och andra odefinierade kulturvärden samt fördjupade landskapsanalyser bör utföras inför detaljplanering som berör värdefulla kulturmiljöer.

Generellt är det viktigt att göra noggranna utredningar kring påverkan på värdefulla kulturmiljöer vid exploatering för att negativa konsekvenser ska kunna undvikas.

Ny bebyggelse och infrastruktur som föreslås inom eller i anslutning till värdefulla kulturmiljöer bör utredas noggrant ur kulturmiljöhänsyn och anpassas till miljön för att upprätthålla och utveckla kulturmiljövärdena positivt.

5.3 Vattenmiljö

Kriterier för bedömning	Berörda delar i planförslag	Särskilt berörda områden i tätorten
<i>Säkerställs MKN för vatten?</i>	<i>Exploatering för bostäder/ verksamheter/ industrier centrum</i>	<i>Västerdalälven och Dalälven med strandområden</i>
<i>Säkerställs en god hantering av dagvatten?</i>	<i>Utvecklingsområde för rekreation</i>	<i>Bäsna vattentäkt</i>
<i>Värnas ekologiskt betydelsefulla vattenmiljöer?</i>	<i>Bevarandeområde för natur och öppen mark</i>	

Nuläge

Gagnefs kommun är rik på sjöar, vattendrag och våtmarker. I Djurås har landskapet formats av inlandsisen och älven. Lokor (som är små istidssjöar utan vare sig in- eller utlopp) och sjöar har bildats av smältande inlandsisar medan älven bland annat har format ravinerna i området. Större delen av kommunen avvattnas genom Österdalälven och Västerdalälven som sammanstrålar vid Älvudden i Djurås och bildar Dalälven. Från Mockfjärd i höjd med Färjudden mynnar även Västerdalälven ut i Dalälven.

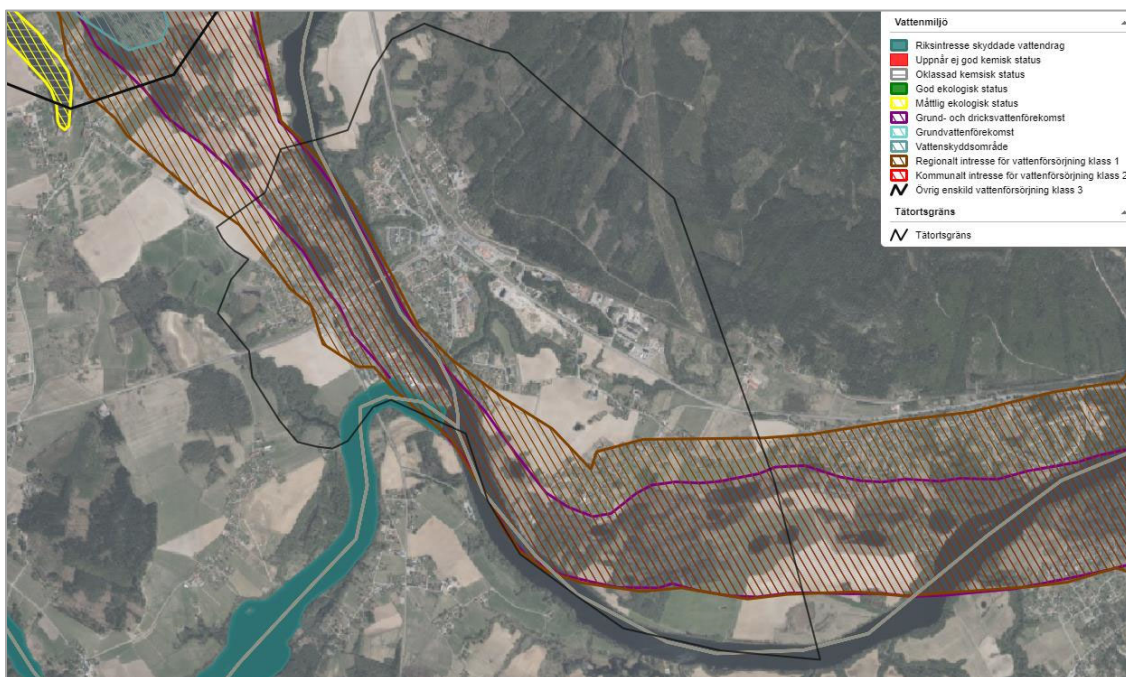
Av de sjöar och vattendrag inom Gagnef kommun som har statusklassificerats enligt Vatteninformationssystem Sverige (VISS), är Västerdalälven (VISS, 2023a) och Dalälven (VISS, 2023b) statusklassad för Djurås tätortsområde.

Västerdalälven nedströms Skiffsforsen är även ett skyddat vattendrag under *Görälven-Västerdalälven* riksintresse för naturvård. Vattenförekomsten är i det närmsta helt opåverkad av reglering och uppvisar en naturlig strandzoner med mycket värdefull flora och fauna med ett flertal sällsynta och hotade arter (Naturvårdsverket, 2000).

Västerdalälven uppnår inte god kemisk status med avseende på ftalater (DEHP). Det finns även risk för att andra ämnen överskrids i Västerdalälven och Dalälven kopplat till påverkan från avloppsreningsverk och förorenade områden. Samtliga klassade ytvatten i Gagnef kommun har klassificerats som "uppnår ej god" kemisk status. Detta beror dock främst inte på lokala förhållanden, utan på att gränsvärdena för kvicksilver (Hg) och polybromerade difenyletrar (PBDE) överskrids i alla Sveriges ytvattenförekomster på grund av atmosfärisk deposition (VISS, 2021).

Nässjön har en övergödningssproblematik. Den är dock inte statusklassad i VISS på grund av sin ringa storlek. Utredningar har gjorts som visar att övergödningen beror på både extern- och internbelastning. Arbetet pågår med att åtgärda externbelastningen bl.a. genom förbättrade skydds zoner där jordbruksmarken ligger nära sjön.

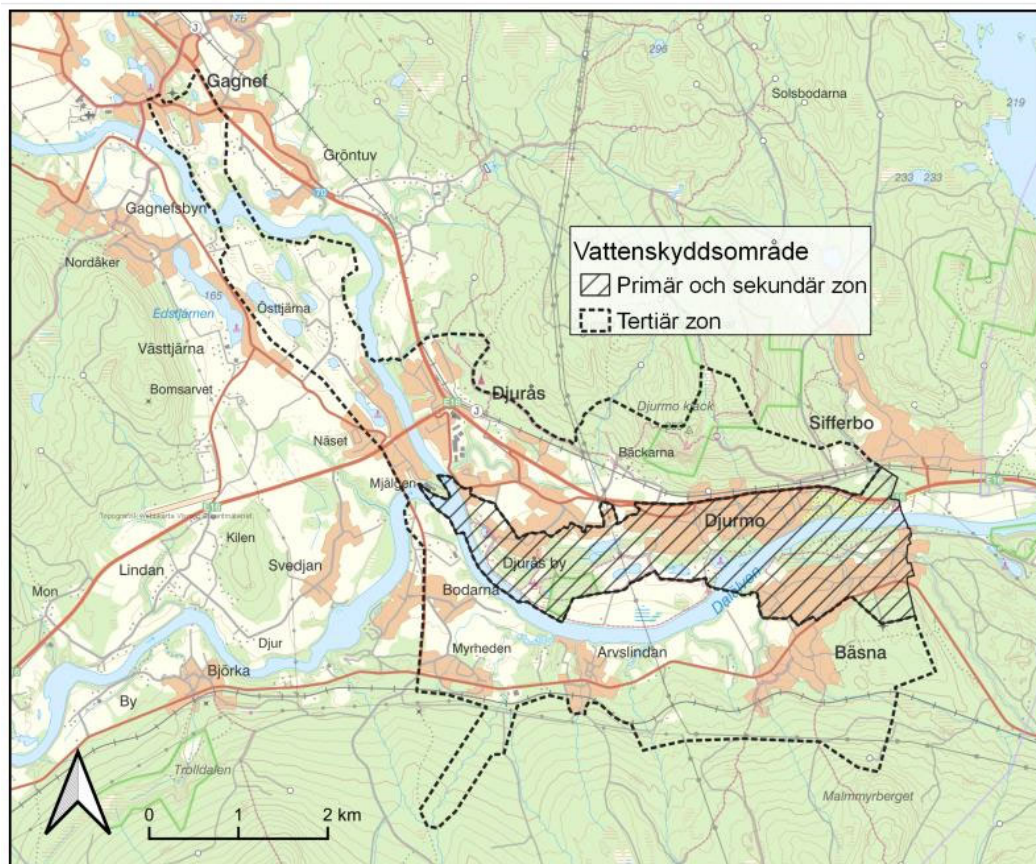
Tillgången till grundvatten är god inom Gagnefs kommun och därför nyttjas enbart grundvatten till dricksvatten. Samtliga grundvattenförekomster i Gagnef kommun som har statusklassats har god kemisk status.

Figur 8: Skyddade vattenresurser inom Djurås.

Badelundaåsen är en ovärderlig resurs som passerar bland annat igenom Djurås tätort, från Leksand till Borlänge, och försörjer halva kommunen med dricksvatten.

Söder om Djurås ligger vattentäkten Bäsna. Här pågår det ett arbete för revidering av vattenskyddsområdets utbredning. Djurås ligger inom vattenskyddsområdets föreslagna tertiära zon, se Figur 9.

Figur 9: Föreslagen ny tertiär zon för Bäsna vattenskyddsområde.

Idag förekommer inga enskilda avloppsanläggningar inom plangränsen för FÖP Djurås.

Konsekvenser vid nollalternativ

En utveckling enligt nollalternativet riskerar att medföra en ökad andel hårdgjord yta i samband med fortsatt exploatering, exempelvis vid byggnation av bostäder, anläggande av asfalterade vägar m.m. Behovet av att fördröja dagvatten bedöms därmed öka.

I ÖP 2040 samt nyligen antagen VA-plan bedöms det finnas tydliga riktlinjer och god vägledning för hur utvecklingen inom kommunens tätorter ska ske med hänsyn till påverkan på vattenmiljön.

ÖP 2040 omfattar en rekommendation om att all bebyggelse i första hand ska anslutas till kommunens VA-nät. Vidare behandlar översiktsplanen även hanteringen av dagvatten i samband med utbyggnad och skydd av vattenskyddsområden samt betydelsefulla vattenmiljöer (lokor eller exempelvis vattendrag med skyddade arter).

En tydlig vilja för bevarande av betydelsefulla vattenmiljöer kan utläsas i FÖPen genom t.ex. restriktioner för bebyggelseutveckling i närheten av dessa eller särskild hänsyn vid prövning av enskilda avlopp som kan påverka vattendrag med hotade arter.

Sammantaget bedöms nollalternativet medföra viss risk för negativa konsekvenser med avseende på vattenmiljö. Bedömningen baseras på att stora delar av Djurås ligger på Badelundaåsen, vilket medför en känslighet för påverkan på vattenresursen. Även om kommunövergripande riktlinjer inom översiktsplanen och VA-planen omfattar rekommendationer för hänsyn till och hantering av planering kopplat till vattenförsörjning och vattenmiljö så bedöms viss risk förekomma för påverkan på åsen i och med förväntad exploatering i nollalternativet. Om riktlinjerna kring hänsyn till Badelundaåsen i ÖP 2040 samt VA-planen efterlevs bedöms risken för negativ påverkan minimeras.

Konsekvenser vid planförslag

De förslag till utvecklingsområden för bebyggelse som ingår i FÖP Djurås medför tillkomst av hårdgjorda ytor. Den exploatering som planeras i området medför tillkomst av hårdgjorda ytor som bedöms medföra risk för ökad föroreningsbelastning på närliggande recipienter. Ökar mängden hårdgjorda ytor så ökar generellt även mängden förorenat dagvatten i ett område. Bedömningen är att det medför risk för negativ påverkan på vatten.

För området B1 Näset som kommer att ligga i anslutning till Nässjön anges i planförslaget att marken närmast sjön vid planläggning ska förbli ett naturområde med våtmark för att fånga upp näringsämnen. Vidare påtalas vikten av att bygga in lokala lösningar för hantering av dagvatten.

Flera av utvecklingsområdena i planförslaget inom Badelundaåsen som utgör grundvattenresurs för flera tätorter i kommunen. I planförslaget anges att kommunen vid bygglovhantering och annan lovgivning som kan påverka grundvattnet inom området ska bevaka att risken för negativ påverkan på grundvattnet minimeras.

Avseende hantering av vatten- och avlopp (VA) avser planförslaget inga enskilda lösningar. Det planeras inga avlägsna områden med bostäder långt utanför bystrukturen vilket medför att den nybyggnation som sker ska kopplas ihop med befintligt VA-nät. Utbyggnaden i planförslaget bedöms därmed medföra obetydliga konsekvenser avseende risk för näringsläckage från enskilda avloppslösningar.

Sammantaget bedöms planförslaget medföra risk för negativa konsekvenser för vattenmiljön. Bedömningen baseras på att stora delar av Djurås ligger på Badelundaåsen, vilket medför en känslighet för påverkan på vattenresursen. Även om kommunövergripande riktlinjer inom översiktsplanen och VA-planen omfattar rekommendationer för hänsyn till- och hantering av planering kopplat till vattenförsörjning och vattenmiljö så bedöms viss risk förekomma för påverkan på åsen i och med förväntad exploatering i planförslaget. Om riktlinjerna kring hänsyn till Badelundaåsen i ÖP 2040 samt VA-planen efterlevs bedöms risken för negativ påverkan minimeras.

Förslag till åtgärder

I samband med vidare detaljplanering av utvecklingsområden bör man ta hänsyn till risk för påverkan på vattentäkten Bäsna.

Lösningar för lokalt omhändertagande av dagvatten (LOD) i tillkommande utvecklingsområden.

5.4 Rekreation och friluftsliv

Kriterier för bedömning	Berörda delar i planförslag	Särskilt berörda områden i tätorten
<i>Säkerställs tätortsnära rekreatiomsområden? Hur förvaltas frilufts- och rekreatiomsområden?</i>	<i>Exploatering för bostäder och icke-störande verksamheter Utvecklings- och bevarandeområden för natur och friluftsliv</i>	<i>Dalälvsområdet Stora skogen och Utigårdarna</i>

Nuläge

Gagnef kommun har god tillgång till varierande rekreatioms- och friluftsområden såväl på land som kopplat till vatten. Dalälven samt sjöar och vattendrag utgör viktiga rekreatiomsområden. Sjöarna och vattendragen i kommunen utgör en stor tillgång för rekreation och friluftsliv och nyttjas flitigt för bad, fiske och båtsport.

För närrekreation är de tätortsnära områdena viktiga, liksom parker och grönområden inne i tätorterna. Stora skogen utgör idag närmaste större stadsnära skogsområdet och är en viktig skog för närrekreation. En vandringsled (se Figur 10) sträcker sig från centrala Djurås via Stora skogen och fortsätter norrut.

Söder om Djurmo och Djurås by finns ett annat område med höga lokala rekreatiomsvärden. Området är mycket omväxlande med öppen mark, lövskog, våtmarker och små sjöar längs älven och genomkorsas av vandringsleder och stigar.

I väster tangerar Djurås tätortsgräns ett riksintresse för friluftsliv; *Västerdalälven med Görälven* (Naturvårdsverket, 2014). Både älven och kringliggande markområden ingår i riksintresset. Området har stora friluftsvärden på grund av särskilda natur- och kulturkvaliteter, variationer i landskapet samt god tillgänglighet för allmänheten. Det är attraktivt för besökare från stora delar av landet.

Dalälven och Västerdalälven har ett stort värde för fritidsfiske och erbjuder fina strömfiskemöjligheter. Älvarna är även välfrekventerat kanotvatten och den storslagna landskapsbilden i dalgången är av värde för turismen.

Ett arbete pågår med att klassificera Djurås vandringsleder för att kunna prioritera underhåll och utveckling av dem. I Figur 10 ses de motionsspår och skoterleder som är av relevans för kommunen.

Figur 10: Vandrings- och skoterleder i Djurås

Konsekvenser vid nollalternativ

Antagen översiktsplan (ÖP 2040) redovisar på ett tydligt sätt att den tätortsnära naturen och naturområden är viktiga för rekreationen och friluftslivet i kommunen.

Översiktsplanen pekar ut både bevarandeområden för naturvård och friluftsliv samt utvecklingsområden för tätortsnära park i Djurås. Ställningstaganden har gjorts för att säkra tillgång och bidra till utveckling och förvaltning av rekreationsområden och områden för friluftsliv.

Den vägledning som ÖP 2040 ger gällande hänsyn till rekreation och friluftsliv bedöms ge goda förutsättningar för att prioritera kommande utveckling enligt nollalternativet utan negativ påverkan på rekreationsvärden i Djurås.

Sammantaget bedöms nollalternativet medföra möjlighet till positiva konsekvenser med avseende på rekreation och friluftsliv. Bedömningen grundar sig på att det i ÖP 2040 finns ambitioner om att både bevara och utveckla rekreationsvärden inom Djurås.

Konsekvenser vid planförslag

I ÖP 2040 finns tydliga riktlinjer för tätortsnära natur och naturområden för rekreation. Kommunen har även tagit fram mål som avser att utveckla leder och bevara friluftsområden mot älven. Både vid utpekade utvecklingsområden och bevarandeområden för natur i Djurås främjas rekreation och friluftsliv genom bland annat tätortsnära skog.

FÖP Djurås föreslår utvecklingsområden för tätortsnära skog/park samt ger förslag till grönstruktur för naturvård och friluftsliv. Vidare pekas även ett naturområde för idrott (I) ut norr om Stora Skogen. Här föreslås att en ny stadion för bland annat skidsport anläggs och finns goda möjligheter att anlägga motionsspårsområde.

Ställningstaganden har gjorts för att säkra tillgång och bidra till utveckling och förvaltning av rekreationsområden och områden för friluftsliv. Till exempel har man tagit hänsyn till att ingen bebyggelse ska föreslås där det finns en populär led eller där marken är för oländig.

Samtidigt planeras en större exploatering av Stora Skogen (BhS) som idag utgör en viktig skog för tätortsnära rekreation. Utvecklingsområdet planeras dock att genomföras med hänsyn till bl.a. rekreation och vandringsleden bedöms kunna finnas kvar även efter exploateringen. Dessa värden bör beaktas i den framtida fysiska planeringen, för att förhindra att värdena går förlorade eller minskas till följd av exploatering.

Även om viss förlust av rekreationsområde förväntas i Stora Skogen, bedöms kommunens övriga åtgärder för utveckling av rekreationsområden väga upp denna förlust.

Sammantaget bedöms planförslaget medföra förväntade positiva konsekvenser för rekreation och friluftsliv. Bedömningen grundar sig på att det finns goda förutsättningar för utveckling av friluftsområden och rekreationsområden.

Förslag på åtgärder

I det framtida planeringsarbetet är det viktigt att beakta stigar, vandringsleder och skoterleder så att det inte uppstår konflikter med de utpekade utvecklingsområdena för bostäder.

För att minimera risken att förlora rekreationsvärden och andra sociala värden vid detaljplanering kan en ekosystemtjänstanalys eller en landskapskaraktärsanalys med fördel komplettera planeringen. Dessa kan underlätta arbetet med att få fram dolda värden som är av intresse för området.

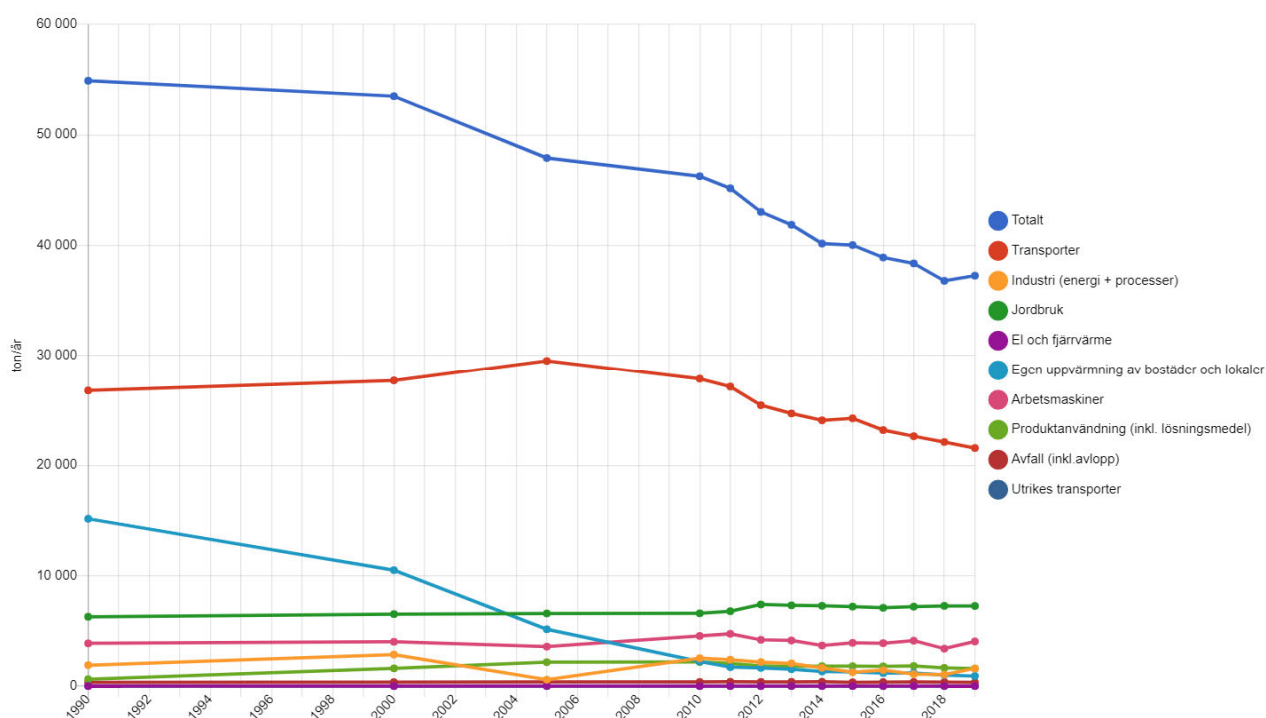

5.5 Klimatpåverkan och energiförsörjning

Kriterier för bedömning	Berörda delar i planförslag	Särskilt berörda områden i tätorten
<p><i>Minskar transportbehovet inom kommunen?</i></p> <p><i>Påverkas möjligheten till resor med kollektivtrafik?</i></p> <p><i>Avsätts mark för förnybar energi?</i></p>	<p><i>Planerad exploatering i tätorten</i></p>	<p><i>E16, RV 70, Dalabanan</i></p> <p><i>Centrum</i></p>

Nuläge

De samlade utsläppen av klimatpåverkande gaser från Gagnefs kommun har minskat med drygt 30% från startåret 1990 till år 2019 (SMHI, 2021). Den allra största minskningen av utsläpp har skett inom sektorerna bostadsuppvärmning samt transporter, medan utsläppen inom sektorerna jordbruk, arbetsmaskiner och produktanvändning har ökat något. I Figur 11 ses en sammanställning av utsläppskällor och deras utveckling sedan 1990.

Figur 11: Sammanställning över Gagnef kommuns utsläppsutveckling för respektive sektor mellan åren 1990-2019.

Trots en avsevärd minskning i klimatutsläpp från transporter sedan 90-talet, utgör transporterna den största utsläppskällan av växthusgaser i kommunen och står för ca 58 %¹ av de totala utsläppen. Andra viktiga påverkande sektorer är jordbruk (19 %) och användningen av arbetsmaskiner (11 %). Transportsektorns höga andel av klimatpåverkande utsläpp kan kännas igen som en faktor för flertalet landsbygdskommuner i Sverige.

Gagnef är en pendlingskommun och en relativt stor andel av invånarna i Djurås pendlar dagligen ut till närliggande kommuner. Väg E16/RV70 mellan Borlänge och Djurås är Dalarnas viktigaste och mest trafikerade väg och järnvägssträckan Borlänge-Djurås-Rättvik-Mora (Siljanbansan i Dalabansans sträckning), förbinder Dalarna med flera regioner, som Stockholmsregionen.

I dagsläget finns inga vindkraftverk eller solcellsparker i Djurås och det finns ingen antagen vindbruksplan eller plan för solkraft i Gagnef kommun. Däremot är ett område i Djurås utpekade i ÖP 2040 som lämpligt för solkraft för vidare utredning. Området är lokaliserat för ett berg i söderläge, nära kraftledningsgata som går i närheten av Djurås tätortsgrens.

För vattenkraft finns det tre större kraftverk i Gagnefs kommun varav kraftverket i Västerdalälven i höjd med Mockfjärd ligger närmast men utanför Djurås tätort. Då Västerdalälven är ett skyddat vattendrag enligt miljöbalken får det inte byggas ut med ytterligare vattenkraft.

Konsekvenser vid nollalternativ

Den förväntade befolkningsökningen i Djurås under kommande årtionden förväntas medföra ett ökat transportbehov, samt ett ökat behov av energiförsörjning. I antagen översiktsplan (ÖP 2040) finns ställningstaganden för ökade möjligheter att använda kollektivtrafik samt en ambition om persontrafik på Västerdalsbanan och stopp i samtliga tätorter, vilket ger förutsättningar för att öka andelen som arbetspendlar med kollektiva färdmedel. Detta bedöms kunna medföra positiva konsekvenser avseende kommunens och Djurås klimatpåverkan.

Sammantaget bedöms nollalternativet medföra möjlighet till positiva konsekvenser med hänsyn till klimatpåverkan och energiförsörjning, då antagen översiktsplan ger god vägledning i dessa frågor.

Konsekvenser vid planförslag

I ÖP 2040 finns en tydlig inriktning mot att möjliggöra etablering för tillverkning av sol- och vindkraft i kommunen. I planen finns rekommendationer för vidare utredning av områden för möjlig etablering av sol- och vindkraftsproduktion. I FÖP Djurås har ingen fördjupning gjorts avseende rekommendationerna.

---

¹ Statistik för år 2019.

I FÖP Djurås har kommunen tagit hänsyn till att inkludera spårbunden kollektivtrafik vid fysisk planering med exempelvis genom en utveckling av stationsområdet. Även en vattenväg har föreslagits där ordnad kollektivtrafik med båt framför allt mellan Djurås/Djurmo/Bäsna och Kvarnsveden i Borlänge skulle kunna ordnas. Ställningstaganden för ökade möjligheter att använda kollektivtrafik ger förutsättningar för att öka andelen som arbetspendlar med kollektiva färdmedel. Detta bedöms medföra positiva konsekvenser vad avser kommunens klimatpåverkan.

I planförslaget ser även kommunen över gång- och cykelvägar (GC-vägar) samt passager för trygga förbindelser vid till exempel stationsområdet och för tillgängligheten mellan Stora skogen och centrumområdet. Även det bedöms medföra positiva konsekvenser för kommunens klimatpåverkan i och med ökade möjligheter för gång- och cykeltrafikanter.

Den planerade utvecklingen av bostadsområden och verksamheter/industrier (som kommer att utgöra framtida arbetsplatser) i kommunens tätorter har placerats med hänsyn till närhet till kollektivtrafik. Tillkommande bebyggelse har planerats relativt koncentrerat och för merparten av tätorterna har centrumområden definierats. Därmed förväntas en större andel av befolkningen bo i nära anslutning till tätorterna vid en utveckling enligt planförslaget. Då förutsättningarna att nyttja kollektiva transporter är störst i dessa områden, öppnar planen upp för ökat nyttjande av kollektivtrafik.

Sammantaget bedöms planförslaget medföra möjlighet till positiva konsekvenser med hänsyn till klimatpåverkan och energiförsörjning. I planförslaget finns en tydlig inriktning mot att öka tillgängligheten för gång- och cykeltrafikanter. Även införandet av centrumområden och planering av tillkommande bebyggelse i dess relativa närhet, bidrar till ökade möjligheter för kommunens befolkning att nyttja kollektivtrafik.

Förslag på åtgärder

Utred tillsammans med energidistributör möjligheterna för att utveckla laddinfrastruktur för elbilar i kommunen.

Upprätta planer för förnyelsebar elproduktion på kommunal nivå för att möjliggöra rekommendationerna i ÖP 2040 för utredning av etablering av sol- och vindkraftsproduktion i Djurås.

För att minska risken för ökad klimatpåverkan är en möjlighet att tillsammans med regionen se över trafikflödet i Djurås för reglering och framtida användning. T.ex. kan kollektivtrafiken behöva justeras för att nå fler bostadsområden i Djurås.

5.6 Hushållning med naturresurser

Kriterier för bedömning	Berörda delar i planförslag	Särskilt berörda områden i tätorten
<i>Beaktas möjlighet till närproducerad mat?</i>	<i>Exploatering för bostäder/centrum/industri /ej störande verksamheter</i>	<i>Djurås by, Näset, Mjälgen, Färjbacken och E16 södra sidan</i>
<i>Planeras utbyggnad genom förtätning där möjligt?</i>	<i>Bevarandeområden för öppen mark</i>	
<i>Bidrar FÖP till att öppen mark bevaras och brukas aktivt?</i>		

Nuläge

Gagnef kommun består av cirka elva procent öppen mark, varav cirka tre procent klassas som åker. Marken som ligger intill älven i Djurås är bland den bördigaste marken i kommunen. Här finns även flera av de aktiva jordbruksföretagen. Den öppna odlingsbara marken präglar stora delar av Djurås, där Färjbacken och Djurås by i söder, Näset i norr samt Mjälgen i väst är dem dominerande områdena.

All jordbruksmark är skyddad enligt lag (3 kap. 4 § miljöbalken). Detta innebär att mark som är brukningsvärd för jordbruk endast i undantagsfall kan tas i anspråk för andra intressen. Exempelvis får brukningsvärd jordbruksmark endast tas i anspråk för bebyggelse eller anläggningar om det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen. Dessa ställningstaganden har kommunen gjort i ÖP 2040.

Konsekvenser vid nollalternativ

ÖP 2040 föreslår att produktiv, öppen mark ska tas i anspråk endast om vissa kriterier uppfylls. Mer specifikt föreslås i planen att produktiv och/eller öppen mark kan tas i anspråk i anslutning till befintliga orter om det bidrar till en god samhällsstruktur, om samhällsviktiga intressen inte kan tillgodoses på annan mark samt om det bidrar till ett resurseffektivt och hållbart samhälle.

Översiktsplanen anger en mer restriktiv inställning till bebyggelse på jordbruksmark jämfört med skogsmark (vilka är de två marktyperna som finns att tillgå för utveckling av ny bebyggelse). Ur ett resursperspektiv är det att föredra att skogsmark tas i anspråk för exploatering, då det finns betydligt mer skogsmark än jordbruksmark i kommunen. Även om viss exploatering för ny bebyggelse kommer att ske i nollalternativet, bedöms ÖP 2040 ge god vägledning för att bevara de skogs- och jordbruksmarker som har störst bevarandevärde.

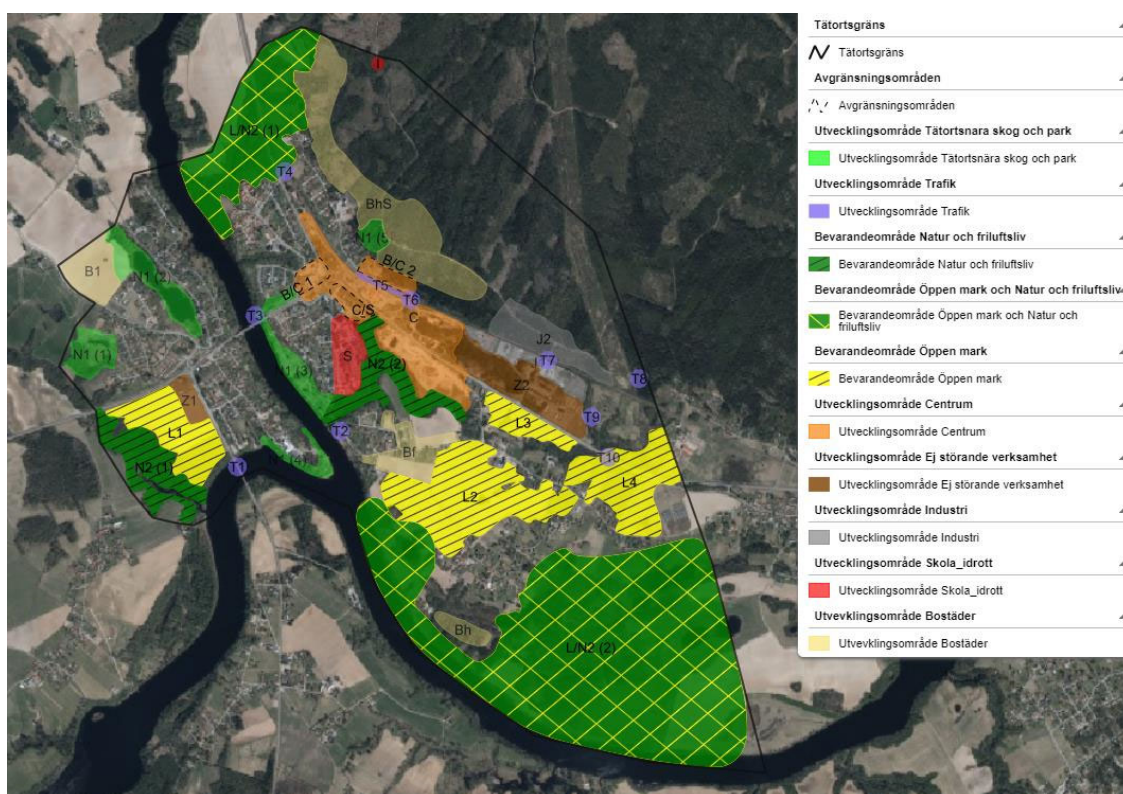
Sammantaget bedöms nollalternativet medföra obetydliga konsekvenser med avseende på hushållning med naturresurser, då nuvarande resurser i stor utsträckning bedöms kunna bevaras.

Konsekvenser vid planförslag

Planeringen för bebyggelse på öppen mark i FÖP Djurås medför förlust av skogs-, och jordbruksmark som bedöms få negativa effekter. Då skogsmark finns i mycket större omfattning i kommunen och i Djurås jämfört med jordbruksmark, innebär ett ianspråktagande av jordbruksmark större negativa konsekvenser ur ett naturresursperspektiv. Exploatering av jordbruksmark innebär även minskad tillgång till naturresursen i framtiden. När man hårdgjort en yta försvinner möjligheten av bruka den marken irreversibelt.

Utvecklingsområdena för bostäder Näset (B1) och Bf (Färjbacken) ligger till stor del inom jordbruksmark som kommer att försvinna vid ett genomförande av planen. Denna mark brukas idag, men har inte utpekats som värdefullt odlingslandskap, enligt Länsprogram för bevarande av odlingslandskapets natur- och kulturmiljövärden.

Kartan i Figur 12, visar planerade utvecklingsområden mot ortofoto i bakgrunden för att illustrera nuvarande markanvändning inom föreslagna utvecklingsområden.

Figur 12: Utvecklingsområden och bevarandeområden och nuvarande markanvändning.

FÖP Djurås avser att bevara ett antal områden för öppen mark, natur och friluftsliv i linje med ÖP 2040. Vidare har även fyra områden för bevarande av öppen mark (L1-L4) pekats ut i FÖP Djurås. Dessa områden syftar till att skydda marken från större

exploatering och bevara öppen mark för jordbruk, betesmarker hagar eller småskaligt brukande av marken för odling.

Det i kombination med förslag till utpekade områden för bebyggelse kan begränsa spridd bostadsbebyggelse och medföra möjligheter till positiv effekt för naturresurser.

Planförslaget bedöms sammantaget medföra risk för negativa konsekvenser med möjlighet till vissa positiva effekter för hushållning med naturresurser. Bedömningen grundar sig på att FÖP Djurås föreslår att ta skog- och jordbruksmark i anspråk för bebyggelse som riskerar att medföra negativa konsekvenser för framtida hushållning med naturresurser. Planförslaget pekar samtidigt ut områden för bevarande av öppen mark och begränsar därmed möjligheten till spridd bebyggelse på öppen mark vilket långsiktigt minskar risken för negativa konsekvenser inom dessa områden.

Förslag på åtgärder

Inga föreslagna åtgärder.

5.7 Befolkning och människors hälsa

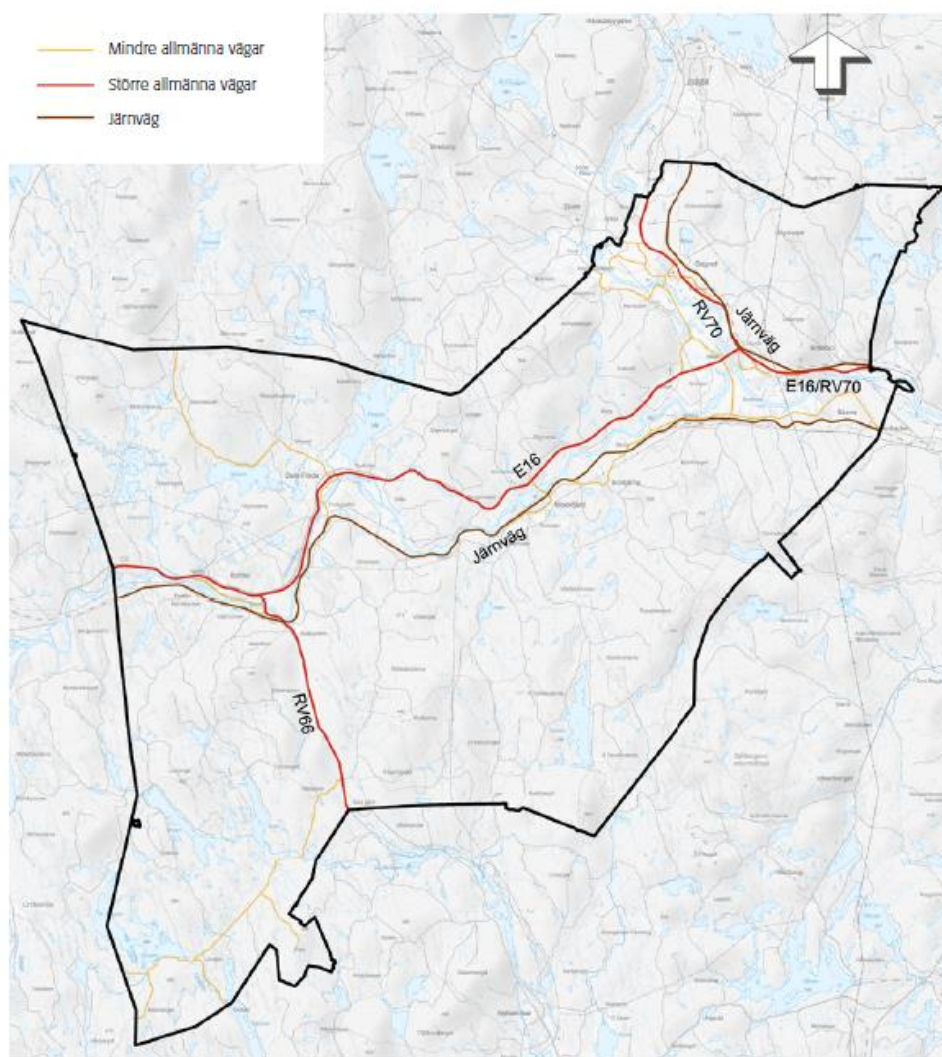
Kriterier för bedömning	Berörda delar i planförslag	Särskilt berörda områden i tätorten
<i>Beaktas risker med transporter av farligt gods?</i> <i>Beaktas buller och vibrationer?</i> <i>Hanteras förorenad mark?</i> <i>Hanteras frågan om miljöfarlig verksamhet?</i>	<i>Exploatering för bostäder/trafik/ej störande verksamheter</i>	<i>E16, RV70 och Dalabanan</i>

Nuläge

De större vägarna E16 och riksväg 70 utgör rekommenderade vägar för farligt gods i Gagnef kommun och Djurås. Farligt gods transporteras även på järnvägen. E16, som utgör en primär väg för farligt gods, går igenom Djurås. Trafikflöden kommer från Leksand och Borlänge/Falun, både via väg och järnväg. Det är viktigt att tätorterna i Gagnef kommun har fortsatt förbindelse genom goda kommunikationer sinsemellan samt att pendlingsmöjligheterna till närliggande kommuner bevaras. Den flerkärniga strukturen i Gagnef kommun skapar goda förutsättningar för att all typ av verksamhet och boenden ska kunna etablera sig och frodas i kommunen. Se Figur 13 för samtliga trafik och transportleder i Gagnef kommun.

Parallellt med framtagandet av FÖP:en pågår arbetet med Cykelplanen där flera nya och samutnyttjade GC-vägar föreslås (Gagnefs kommun, 2022).

I Djurås finns även potentiellt förorenad mark i centrumområdet samt hög risk för radon inom Stora skogen-området.

Figur 13: Trafik och transportleder i Gagnefs kommun.

Konsekvenser vid nollalternativ

På kommunal nivå finns tydlig vägledning i ÖP 2040 gällande skyddsavstånd till olika riskkällor samt att riktlinjer gällande bullernivåer ska följas och risker för vibrationer för bebyggelse i anslutning till järnväg och väg ska beaktas i samband med planläggning. Översiktsplanen anger även områden där det är viktigt att det finns säkra passager och god framkomlighet, exempelvis där järnvägen idag utgör en barriär.

Nuvarande planeringsunderlag bedöms ge goda förutsättningar för att förebygga risker för människors hälsa i planeringen av Djurås. Samtidigt finns ingen vägledning för Djurås utifrån lokala förutsättningar på tätorten.

Sammantaget bedöms nollalternativet medföra obetydliga konsekvenser avseende befolkning och människors hälsa. Bedömningen grundar sig på att planförslaget tydligt visar på aktuella riskområden och dess utbredning, vilket ger goda förutsättningar att förbygga dessa risker i kommande planering.

Konsekvenser vid planförslag

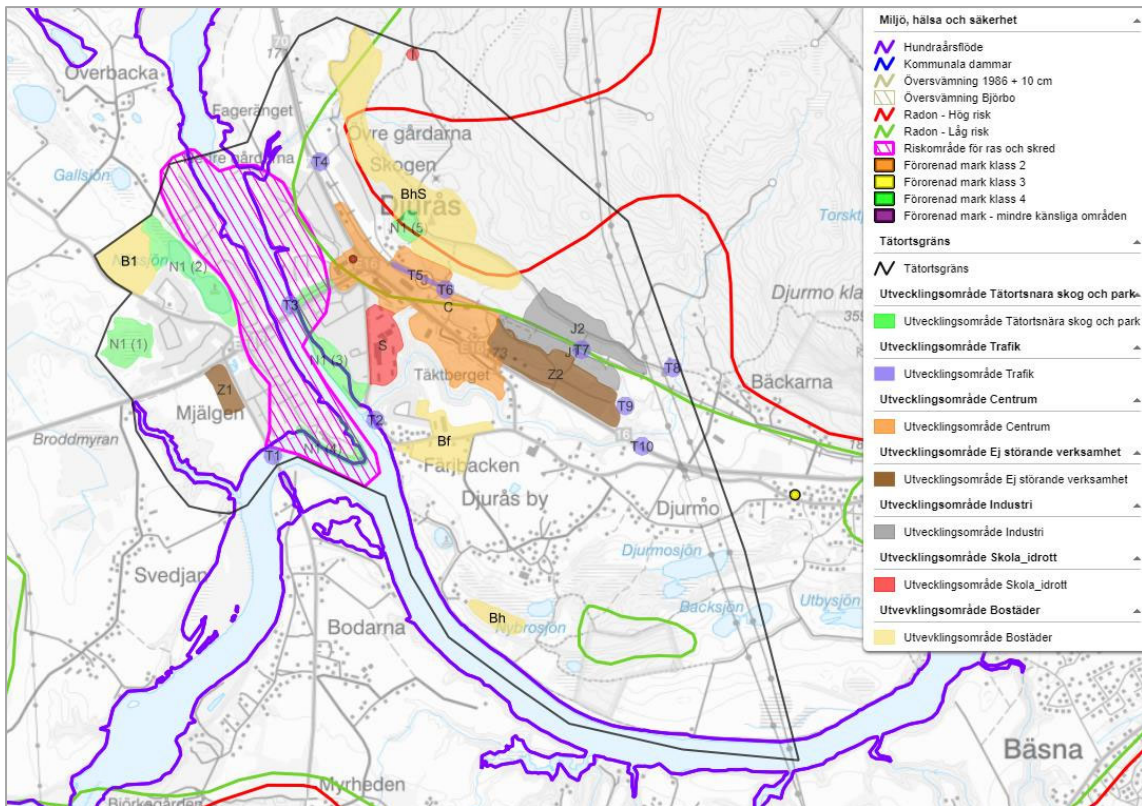
Planförslaget FÖP Djurås pekar på områden där det är viktigt att det finns säkra passager och god framkomlighet, exempelvis där järnvägen fungerar som en barriär mellan tänkta utvecklingsområden för bostäder och centrumverksamhet.

FÖP Djurås tar också hänsyn till att planera bostäder skiljt från störande industrier och verksamheter. Utvecklingsområdena för bostäder och industrier angränsar inte till varandra i planförslaget, vilket begränsar risken för negativ påverkan av olika störningar som buller, ljus och lukt från industrierna. I planförslaget beskriver man inte hur man kan begränsa buller från E16 och Dalabanan. Bullernivåer kan förväntas öka i takt med en växande befolkning och det är sannolikt att byggnadstekniska åtgärder kan komma att krävas i framtiden för att förebygga risker för negativ påverkan av människors hälsa.

I planförslaget föreslår man att vid hög risk för radon mäta och ta särskild hänsyn till halterna av radon i marken samt att radonsäkra byggnaderna. Det är positivt att planförslaget anger en tydlig riktlinje i denna fråga för att minimera risken för negativa effekter för människors hälsa.

Samtliga bedömda risker för översvämning, ras och skred och radon ses i Figur 14.

Figur 14: Risker för översvämning, ras och skred, samt radonriskområden inom tätortsgränser

I FÖP Djurås föreslås utöver bevarandeområden för natur och rekreation (N2 samt L/N2) även att ett idrottsområde (I) i tätortens norra del utvecklas. Det möjliggör GC-vägar mellan Djurås och andra av Gagnefs orter och kan medföra en möjlighet till positiv påverkan på befolkningens hälsa och livsstil.

Sammantaget bedöms FÖP Djurås medföra möjlighet till positiva konsekvenser för befolkning och människors hälsa. Bedömningen grundar sig på att man tillför möjligheter för rörelse och aktivitet samt mobilitetsvägar för gång- och cykeltrafikanter.

Förslag på åtgärder

Inför den fortsatta planeringen bör frågor om olycksrisker och buller utredas i de utvecklingsområden som ligger i närheten av E16, järnväg eller industriområden.

5.8 Klimatrelaterade risker

Kriterier för bedömning	Berörda delar i planförslag	Särskilt berörda områden i tätorten
<i>Har placeringen av utvecklingsområden gjorts med hänsyn till klimatrelaterade risker? Finns det vägledning om hur klimatrelaterade risker bör hanteras i fortsatt planering?</i>	<i>Miljö hälsa och säkerhet</i>	<i>Djurås centrum Mjälgen Stora Skogen</i>

Nuläge

Översvämningar är ett återkommande problem i kommunen som helhet. I Djurås är det främst älvarna som riskerar att översvämmas vid höga vattenflöden och skapa ras och skred som följd. Ett 100-årsflöde är det vattenflöde som på en viss plats i vattendraget statistiskt sett inträffar i genomsnitt en gång på hundra år. Erfarenheter och bedömningar av pågående klimatförändringar pekar på att oväder med extrem nederbörd kan bli allt vanligare i framtiden, vilket leder till översvämningar längs många sjöar och vattendrag.

I kommunen finns två större vattendrag, Väster- och Österdalälven som förenar sig i Djurås. Älvarna har genom årtusenden skurit sig djupare ner i marken med älvbrinkar som följd. Risken för ras, skred och erosion varierar beroende på marktyp, topografi samt närhet till vattendrag. Längs älvens stränder förekommer, av naturliga orsaker, aktsamhetsområden för skred. Bland alla tätorter i kommunen har Djurås historiskt varit mest drabbad av skred.

Skredriskkartering är gjord längs Väster- och Österdalälven samt efter att de båda älvarna strömmat samman till Dalälven. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) har gjort en fördjupad studie utifrån den nationella laserscanningen för att precisera översvämningensriskerna i sjöar och vattendrag. För att begränsa strömmande vattens erosion på älvbrinkarna är flera åtgärder med erosionskydd redan genomförda och i närtid finns planer på att åtgärda ytterligare sträckor.

Figur 15: Orange markering indikerar aktsamhetsområde för skred i och omkring Djurås.

Klimatförändringarna bedöms, förutom en ökad medeltemperatur, leda till mer nederbörd i Sverige. Nederbörden förväntas även bli mer intensiv med ökat antal skyfall, vilket kan ge upphov till översvämningar när diken och dagvattenledningar inte hinner avleda vattenmassorna. Kopplat till vattenflödena förväntas även riskerna för ras, skred och stranderosion i samband med höga flöden och vattenstånd öka i framtiden. Denna utveckling ställer ökade krav på klimatanpassning i planeringen.

Konsekvenser vid nollalternativ

Översvämningrisker liksom risker för skred behandlas ingående i ÖP 2040. Det är tydligt att hänsyn har tagits till översvämningrisker i samband med framtagande av riktlinjer för områden för utbyggnad av bostäder, verksamheter eller industri.

För att kringgå översvämningproblematiken har kommunen föreslagit en rad rekommendationer och åtgärder för bebyggelse inom områden med risk för översvämningar.

Samtidigt är det svårt att helt förebygga risken för att övriga funktioner runtomkring bebyggelsen, såsom anslutande vägar, uteplatser, skjul etc., tar skada vid översvämningar.

Sammantaget bedöms nollalternativet medföra obetydliga konsekvenser med avseende på klimatrelaterade risker. Klimatrelaterade risker behandlas ingående i rådande

---

Översiktsplan (ÖP 2040) och rekommendationer inom skred och översvämning bedöms ge en god vägledning gällande klimatrelaterade risker i den kommunala planeringen, varvid riskbilden förblir oförändrad jämfört med nuläget.

Konsekvenser vid planförslag

Planförslaget FÖP Djurås har tagit fram med hänsyn till risker för översvämningar vid 100-års flöden, samt skredriskområden. Se Figur 14 för karta över riskområden för översvämning samt ras och skred. I Figur 16 ses utförd skyfallskartering för Djurås.

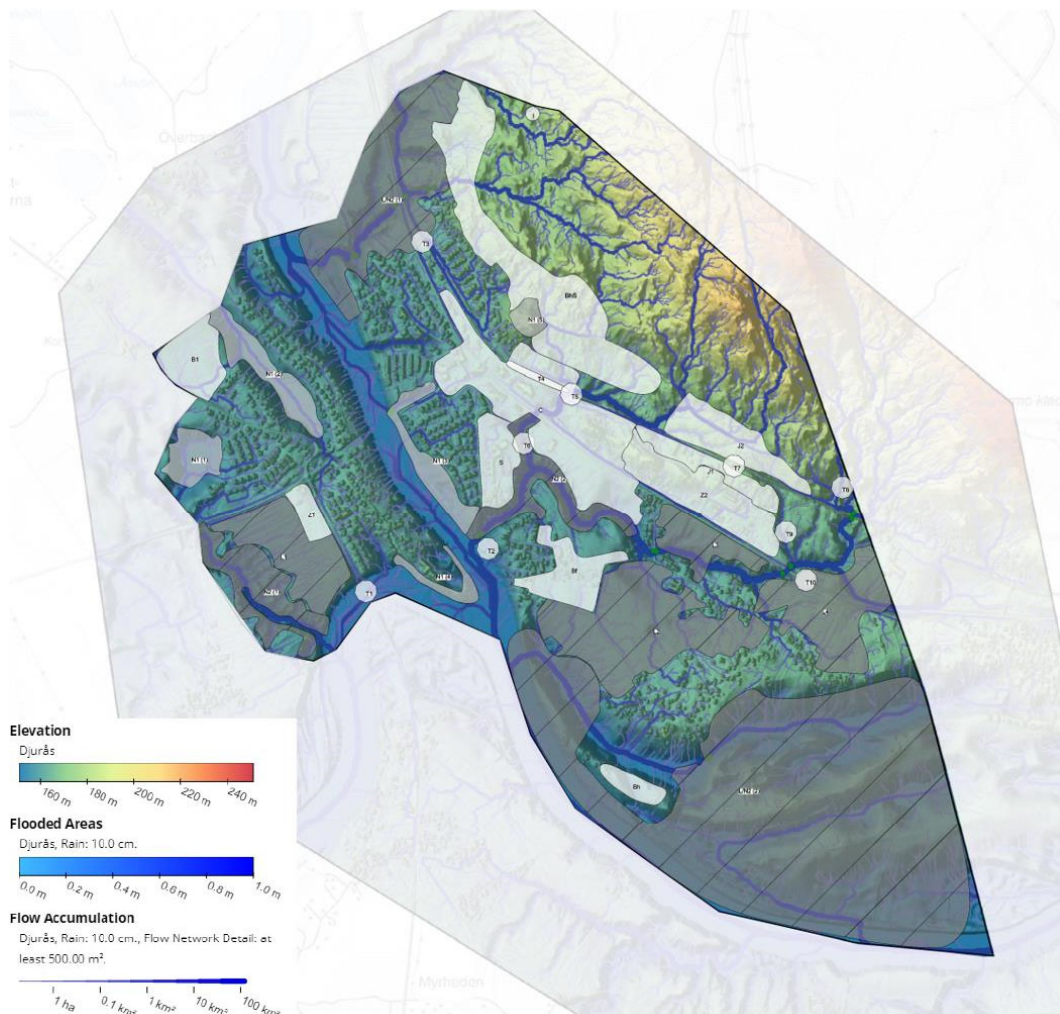
Det är tydligt att alla utvecklingsområden som planeras omfatta bebyggelse (dvs. alla förutom N1 områdena) har placerats utanför riskområden för översvämning samt utredningsområde för ras- och skredrisker. Genomförd skyfallskartering visar däremot risk för höga vattenflöden inom några av de utpekade utvecklingsområdena. Det är positivt att en detaljerad skyfallskartering har tagits fram för Djurås och av stor vikt att hänsyn till risk för höga flöden i samband med kommande detaljplanering.

Utvecklingsområdet Stora Skogen kommer att innebära ökade dagvattenflöden som kommer att rinna av mot älven via lövskogsravinen N2 (2), se Figur 16. Då ravinen redan idag ligger inom aktsamhetsområde för skred, kan risken för skred öka med höjda vattenflöden. Närheten till skolområdet gör att ras- och skredrisker i detta område bör prioriteras.

Trafikplatser som placeras vid älvstranden antas kunna utformas på ett sätt så att risker för ras- och skred minimeras.

Det är en utmaning att helt förebygga risken för att övriga funktioner runtomkring bebyggelsen, såsom anslutande vägar, uteplatser, skjul etc., inte ska ta skada vid översvämningar. Konsekvenserna av att mindre samhällsviktiga funktioner eventuellt översvämmas bedöms som acceptabla.

Inom Djurås tätort finns det flera typer av risker som kan samverka på ett negativt sätt. Ras- och skred samt översvämning kan leda till att förorenad mark riskerar att laka ut och friläggas. I Djurås centrum finns ett mindre område med förorenad mark. Området bedöms ha en liten risk att friläggas vid skred, I Figur 14 illustreras risker för ras, skred och förorenad mark.

Figur 16: Lågpunktskartering över Djurås (Gagnefs kommun 2023).

Sammantaget bedöms planförslaget medföra risk för negativa konsekvenser med avseende på klimatrelaterade risker. Klimatrelaterade risker, och särskilt risker för höga vattenstånd i samband med skyfall är av stor vikt att ta hänsyn till i samband med kommande detaljplanering, för att minimera risken för negativa konsekvenser.

Förslag på åtgärder

För att öka beredskapen för effekterna av framtida klimatförändringar skulle en rekommendation om framtagande av klimatanpassningsplan för Djurås kunna lyftas i FÖP. I listan över framtida tematiska översiktsplaner (TÖP) till ÖP 2040 finns en Energi- och klimatplan. Denna TÖP skulle även kunna omfatta frågor om klimatanpassning kopplat till Djurås.

6 Samlad bedömning

Miljökonsekvensbeskrivningen har genomförts för att analysera och bedöma konsekvenser på människors hälsa och miljön som kan uppstå vid ett genomförande av planförslaget. Åtta aspekter har analyserats och bedömts - vattenmiljö, naturmiljö, rekreation och friluftsliv, klimatpåverkan och energiförsörjning, kulturmiljö, hushållning med naturresurser, befolkning och människors hälsa samt klimatrelaterade risker.

Planförslaget har bedömts medföra förväntade positiva konsekvenser för aspekten *Rekreation och friluftsliv*. Det bedöms även medföra möjlighet till positiva konsekvenser för aspekterna *Klimatpåverkan och energiförsörjning* samt *Befolkning och människors hälsa*. För *Befolkning och hälsa* finns det dock en risk att planförslaget även medför negativa konsekvenser. Planförslaget bedöms medföra obetydliga konsekvenser med risk för negativa konsekvenser för miljöaspekten *Klimatrelaterade risker*. Inom miljöaspekterna *Kulturmiljö*, *Vattenmiljö* och *Hushållning med naturresurser* har planförslaget bedömts medföra risk för negativa konsekvenser. Inom miljöaspekten *Naturmiljö* har planförslaget bedömts medföra förväntade negativa konsekvenser.

Utvecklingen i nollalternativet, har bedömts medföra obetydliga konsekvenser inom fyra aspekter (Kulturmiljö, Hushållning med naturresurser, Befolkning och människors hälsa samt Klimatrelaterade risker), möjlighet till positiva konsekvenser inom två aspekter (Rekreation och friluftsliv och Klimatpåverkan och energiförsörjning) samt risk för negativa konsekvenser inom två aspekter (Vattenmiljö och Naturmiljö). I jämförelse med planförslaget är osäkerheten större vid bedömningen av nollalternativet eftersom detta alternativ saknar detaljerad vägledning för utvecklingen inom Djurås tätort. De kommunövergripande planer och dokument som bedömningen utgår ifrån omfattar många övergripande riktlinjer men saknar konkret vägledning för var i tätorten den förväntade utvecklingen ska ske.

Miljöaspekt	Bedömning FÖP Djurås
Naturmiljö	Förväntade negativa konsekvenser Bedömningen grundar sig på att flera av de föreslagna utvecklingsområdena i Djurås medför att skogsmark med funktioner som gynnar biologisk mångfald idag kommer att försvinna. Värderingen av hur omfattande konsekvenserna kommer att bli ingår inte i denna övergripande bedömning, då omfattningen i stor utsträckning kommer att bero på hur kommande exploatering genomförs. Det är positivt att de områden inom tätorten som besitter särskilt skyddsvärd natur har undantagits exploatering.
Kulturmiljö	Obetydliga konsekvenser Bedömningen grundar sig på att planförslaget följer rekommendationerna i ÖP 2040. Samt att områden med kulturmiljövärden i stor utsträckning har undantagits från exploatering. Omnämmandet av kulturmiljövärdet Utigårdarna i FÖP möjliggör för hänsyn till värdet i den fortsatta

	<p>planeringen. Samtidigt saknas information kring denna kulturmiljös geografiska utbredning vilket försvårar hänsynstagande till kulturvärdet i sambanden med planerad exploatering.</p>
Vattenmiljö	<p>Risk för negativa konsekvenser</p> <p>Bedömningen baseras på att stora delar av Djurås ligger på Badelundaåsen, vilket medför en känslighet för påverkan på vattenresursen. Även om kommunövergripande riktlinjer inom översiktsplanen och VA-planen omfattar rekommendationer för hänsyn till- och hantering av planering kopplat till vattenförsörjning och vattenmiljö så bedöms viss risk förekomma för påverkan på åsen i och med förväntad exploatering i planförslaget. Om riktlinjerna kring hänsyn till Badelundaåsen i ÖP 2040 samt VA-planen efterlevs bedöms risken för negativ påverkan minimeras.</p>
Rekreation och friluftsliv	<p>Förväntade positiva konsekvenser</p> <p>Stora skogen som idag utgör närmaste större stadsnära skogsområdet kommer att exploateras. Detta ska göras med hänsyn till rekreation leder och stigar i området. Även om viss förlust av rekreationsområde förväntas i Stora Skogen, bedöms kommunens övriga åtgärder för utveckling av rekreationsområdet väga upp denna förlust. I planförslaget finns goda förutsättningar för utveckling av friluftsområden och rekreationsområden.</p>
Klimatpåverkan och energiförsörjning	<p>Möjlighet till positiva konsekvenser</p> <p>I planförslaget finns en tydlig inriktning mot att öka tillgängligheten för gång- och cykeltrafikanter. Även införandet av centrumområden och planering av tillkommande bebyggelse i dess relativa närhet, bidrar till ökade möjligheter för kommunens befolkning att nyttja kollektivtrafik.</p>
Hushållning med naturresurser	<p>Risk för negativa konsekvenser med viss möjlighet till positiva konsekvenser</p> <p>Bedömningen grundar sig på att FÖP Djurås föreslår att ta skog- och jordbruksmark i anspråk för bebyggelse som riskerar att medföra negativa konsekvenser för framtida hushållning med naturresurser. Planförslaget pekar samtidigt ut områden för bevarande av öppen mark och begränsar därmed möjligheten till spridd bebyggelse på öppen mark vilket långsiktigt minskar risken för negativa konsekvenser inom dessa områden.</p>
Befolkning och människors hälsa	<p>Möjlighet positiva konsekvenser</p> <p>Bedömningen grundar sig på att man tillför möjligheter för rörelse och aktivitet samt mobilitetsvägar för gång- och cykeltrafikanter.</p>

Klimatrelaterade risker	<p>Risk för negativa konsekvenser</p> <p>Klimatrelaterade risker, och särskilt risker för höga vattenstånd är av stor vikt att ta hänsyn till i samband med kommande detaljplanering, för att minimera risken för negativa konsekvenser.</p>
-------------------------	--

7 Påverkan på miljökvalitetsmålen

I Miljöbalkens 6 kap, 11§, står att miljökonsekvensbeskrivningen ska redogöra för hur planen tar hänsyn till relevanta miljökvalitetsmål.

Nedan presenteras en översiktlig bedömning av hur planförslaget bidrar till uppfyllnad av de miljökvalitetsmål som berörs.

Definitioner av miljömålen, utförlig information om vad de omfattar och indikatorer för dess uppföljning finns att tillgå på www.sverigesmiljomal.se.

Begränsad klimatpåverkan

Planförslaget möjliggör för att använda kollektivtrafik (buss, tåg och ev. båt via vattenväg) och ger förutsättningar för att öka andelen som arbetspendlar med kollektiva färdmedel. Även införandet av centrumområde och planering av tillkommande bebyggelse i dess relativa närhet, bidrar till ökade möjligheter för kommunens befolkning att nyttja kollektivtrafik.

Ett genomförande av planen bedöms därför ha en positiv inverkan på miljömålet.

Frisk luft

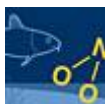
Införandet av centrumområde och planering av tillkommande bebyggelse i dess relativa närhet, bidrar till minskat transportbehov och ökade möjligheter för kommunens befolkning att nyttja kollektivtrafik.

Ett genomförande av planen bedöms därför ha en positiv inverkan på miljömålet.

Bara naturlig försurning

Se bedömning av Frisk luft.

Ingen övergödning

Genom att styra planerade utvecklingsområden till områden med kommunalt VA-minskar risken för utsläpp av näringsämnen från enskilda avlopp. Behov av begränsning av

---

näringsämnesläckage till Nässjön påtalas i planförslaget. Lokalt omhändertagande av dagvatten förordas i utvecklingsområdet Stora skogen.

Samtidigt förväntas en generell ökning av förorenat dagvatten i tätorten pga. tillkommande hårdgjorda ytor.

Ett genomförande av planen bedöms sammantaget medföra en obetydlig inverkan på miljömålet.

Levande sjöar och vattendrag

Inga exploateringsområden planeras i anslutning till älven. N1 Näset är angränsande en näringsbelastad sjö Nässjön. Här anges skyddsåtgärder för att minimera påverkan på sjön. Något förhöjda mängder av förorenat dagvatten i tätorten förväntas pga. tillkommande hårdgjorda ytor. Denna påverkan bedöms bli begränsad.

Ett genomförande av planen bedöms därför ha en obetydlig inverkan på miljömålet.

Grundvatten av god kvalitet

Planerad exploatering kommer att till viss del ligga på Badelundaåsen som utgör grundvattentäkt för flera av kommunens tätorter.

Ett genomförande av planen bedöms riskera att motverka miljömålet om inte tillräcklig hänsyn tas till grundvattentäkten i samband med utbygganden av tätorten.

Myllrande våtmarker

Inga av de planerade utvecklingsområdena för bebyggelse planeras inom område med identifierade våtmarker.

Ett genomförande av planen bedöms därför inte motverka miljömålet.

Levande skogar

Planförslaget innebär att skogsmark med varierande naturvärde försvinner. Hänsyn till naturvärden föreskrivs.

Ett genomförande av planen bedöms ändå sammantaget ha en negativ inverkan på miljömålet.

Ett rikt odlingslandskap

Flera av utvecklingsområdena i planförslaget planeras på nuvarande jordbruksmark, med irreversibla konsekvenser. Samtidigt pekas större sammanhängande områden för bevarande av öppen mark ut, och riktlinjer begränsar möjlighet till spridd bebyggelse på öppen mark.

Ett genomförande av planen bedöms sammantaget ha en negativ inverkan på miljömålet.

Ett rikt växt- och djurliv

Planförslaget innebär att skogsmark med varierande naturvärde samt öppen mark försvinner. Områden med bekräftat höga naturvärden har undantagits exploatering. Hänsyn till naturvärden föreskrivs.

Ett genomförande av planen bedöms sammantaget ha en obetydlig inverkan på miljömålet, trots att viss naturmark kommer att exploateras.

God bebyggd miljö

Ny bebyggelse placeras resurseffektivt utmed befintlig bebyggelse och infrastruktur. Satsningar görs på tillgängliga natur- och grönområden i närhet till bebyggelsen. Kulturvärden i den bebyggda miljön beaktas.

Vissa av tillkommande bebyggelseområden placeras nära E16 samt järnvägen, varvid hänsyn till risk- och bullerfrågor blir särskilt viktig i den fortsatta planeringen av dessa områden.

Ett genomförande av planen bedöms sammantaget ha en positiv inverkan på miljömålet.

Säker strålmiljö

Gällande regelverk avseende skyddsavstånd till kraftledningar förväntas att följas varvid miljömålet inte motverkas. Risker kopplade till markradon belyses i planförslaget.

Ett genomförande av planförslaget bedöms inte motverka miljömålet.

Giftfri miljö

Plankartan visar tydligt var konstaterat förorenad område finns. Dock saknas utpekade misstänkt förorenade områden. I övrigt finns inga särskilda ställningstaganden kring markföroreningar eller sanering i planen.

Ett genomförande av planförslaget bedöms inte motverka miljömålet.

8 Fortsatt arbete och uppföljning

Denna MKB är en del av granskningshandlingen av FÖP Djurås. Granskningen av förslaget planeras hållas under våren 2023 och då lämnas möjlighet för allmänheten och andra att ge synpunkter på miljökonsekvensbeskrivningen och förslaget till fördjupad översiktsplan.

Därefter ska en planstrategi göras varje mandatperiod, där kommunen ska redogöra för om det har skett förändringar när det gäller planeringsförutsättningar av betydelse för översiktsplanens aktualitet.

Enligt 6 kap. miljöbalken ska en miljökonsekvensbeskrivning innefatta en redogörelse för de åtgärder som planeras för uppföljning och övervakning av den betydande miljöpåverkan som ett genomförande av planen eller programmet medför.

Miljöpåverkan av den fördjupade översiktsplanen för Djurås kommer att följas upp inom ramen för det befintliga miljöarbetet.

Syftet med uppföljningen är att se om åtgärderna bidrar till måluppfyllelse på ett önskvärt sätt, att kontrollera att negativa miljöeffekter inte blir större än avsett, samt att kunna upptäcka och åtgärda oförutsedda negativa miljöeffekter. I samband med uppföljningen av miljöpåverkan är det även relevant att ta hänsyn till förändrade förutsättningar, såsom antagande av nya planer, då sammanvägda effekter från flera planer kan medföra större konsekvenser och kräva ytterligare åtgärder.

Åtgärdsförslag i samrådsversionen av miljökonsekvensbeskrivningen återfinns under respektive miljöaspekt i kapitel 5 under rubriken *Förslag till åtgärder*.

9 Referenser

- Boverket. (2022). *Fördjupad översiktsplan och planprogram ur ett brottsförebyggande och trygghetsskapande perspektiv*. Hämtat från Boverket:
<https://www.boverket.se/sv/samhallsplanering/stadsutveckling/brottsforebyggande-och-trygghetsskapande-atgarder/samhallsbyggnadsprocessen/fordjupad-oversiktsplanplanprogram/>
- Gagnef kommun. (2002). *Bildande av Naturreservat Backmon i Gagnefs kommun*. Hämtat från
<https://geodata.naturvardsverket.se/handlingar/rest/dokument/318056>
- Gagnef kommun. (2022). *Översiktsplan 2040*. Hämtat från <https://www.gagnef.se/bygga-bo-och-miljo/fysisk-planering/antagen-oversiktsplan-2040/>
- Gagnefs kommun. (2020). *VA-plan för Gagnefs kommun*.
- Naturvårdsverket. (2000). *Område av riksintresse för naturvård i Dalarnas län. Nr 14, Görälven-Västerdalälven*. Hämtat från Naturvårdsverket:
<https://geodata.naturvardsverket.se/handlingar/rest/dokument/203589>
- Naturvårdsverket. (2014). *Värdebeskrivning. Område av riksintresse för friluftsliv i Dalarnas län - FW 09 Västerdalälven med Görälven*.
- Riksantikvarieämbetet. (1998). *27. Djurmo klack W 27 (Gagnef sn)*. Hämtat från Riksantikvarieämbetets sammanfattande värdetext:
http://filutforskaren.lansstyrelsen.se/w/filer/RumText/Riksintresse_kulturmiljo/26-027.txt
- Riksantikvarieämbetet. (2023). *Fornsök*. Hämtat från <https://app.raa.se/open/fornsok/>
- VISS. (2023a). *Västerdalälven, WA22445107*. Hämtat från Vatteninformationssystem i Sverige: <https://viss.lansstyrelsen.se/Waters.aspx?waterMSCD=WA22445107>
- VISS. (2023b). *Dalälven, WA36716826*. Hämtat från Vatteninformationssystem i Sverige: <https://viss.lansstyrelsen.se/Waters.aspx?waterMSCD=WA36716826>

Fördjupad översiktsplan Djurås (FÖP Djurås)

Särskilt utlåtande, september 2023

Inledning

Det här är en sammanställning av alla synpunkter som inkom under granskningen för FÖP Djurås sommaren 2023. De bemötanden som redovisas i detta dokument ligger till grund för de förändringar som gjorts i antagandehandlingarna för FÖP Djurås.

Bakgrund

En fördjupad översiktsplan (FÖP) anger inriktningen för den långsiktiga samhällsutvecklingen inom ett geografiskt avgränsat område. I FÖPen ges vägledning för beslut om hur mark- och vattenområden samt hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras. FÖPen finns redovisningar om hur kommunen avser att ta hänsyn till och samordna relevanta nationella och regionala mål, planer och program, av betydelse för en hållbar utveckling inom kommunen.

FÖPar tillsammans med ÖP 2040 [Översiktsplan 2040 – Gagnefs Kommun](#) är vägledande för planeringen i kommunen och för bostadsbyggnation i form av bygglov och detaljplaner. En fördjupad översiktsplan är inte juridiskt bindande men ska visa kommunens vilja med utvecklingen. I den fördjupade översiktsplanen ska kommunen redovisa de allmänna intressena utifrån vad marken är mest lämpad för oavsett vem som äger marken eller hur den förvaltas idag. Enligt PBL med utgångspunkt i den demokratiska processen, har kommunen planmonopol och ska göra avvägningar mellan olika allmänna intressen. Inget enskilt allmänt intresse är viktigare än något annat.

Alla dokument tillhörande FÖP Djurås finns på hemsidan [Djurås tätort – Gagnefs Kommun](#)

Processen med ÖP 2040 och försättningen med FÖP:ar. Efter samrådet beslutades att alla fördjupade planer ska behandlas i nästa steg. FÖP Djurås har nu nått antagandeskedet.

Planprocessen

När en fördjupad översiktsplan förnyas eller ersätts börjar processen med att kommunen arbetar fram ett preliminärt förslag. Därefter skickas förslaget ut på samråd vilket gjordes under hösten 2021. Det innebär att kommunen samråder planförslaget med kommuninvånarna, grannkommuner, regionplaneorgan, myndigheter och föreningar. Syftet med samrådet är att de inkomna synpunkterna ska förbättra förslaget samt ge möjlighet till insyn och påverkan. Samrådet har skett genom hybridmöten (med både fysisk och digital medverkan) på varje större tätort, myndighetsmöten, hemsida och annonsering. Efter genomfört samråd upprättades en samrådsredogörelse. De bemötanden som gjorts i samrådsredogörelsen ligger till grund för de förändringar som gjorts i granskningshandlingarna. Fördröjningen i tid beror på många synpunkter som inkom under samrådet behövde kommunen tid att bearbeta. Granskningen har skett under sommaren 2023. Ett särskilt

utlåtande (detta dokument) har upprättats för att sammanställa alla inkomna yttranden under granskningstiden samt hur kommunen ställer sig till dessa. Det särskilda utlåtandet som upprättats ingår som en av flera handlingar i FÖP Djurås. Kommunen räknar med att anta planen i oktober 2023. Därefter vinner FÖP Djurås laga kraft.

Översiktlig beskrivning av genomförda ändringar

Samtliga inkomna synpunkter (20 stycken) redovisas i tabellen som börjar på sidan 3. I högerspalten anges hur kommunen bemött synpunkten och i de fall det bedöms viktigt, en motivering till bemötandet. Privatpersoner har anonymiserats med endast förnamn.

Lagrummet för det särskilda utlåtandet är Plan- och bygglag (2010:900) 3 kap. 5, 16 §§ "Om länsstyrelsen i granskningsyttrandet inte har godtagit planen i en viss del ska det framgå av översiktsplanen." Kommunen ska enligt 3 kap 20 § plan- och bygglagen redovisa länsstyrelsens granskningsyttrande tillsammans med översiktsplanen." Länsstyrelsens roll framgår av deras yttrande.

- Länsstyrelsens yttrande har lagts till antagandehandlingarna.
- Redaktionella ändringar har gjorts.
- Tätortsgränsen har förtydligats.
- Kartskikt med 30 meter byggförbud samt 150 meter zon för farligt gods har lagts till webbkartan.
- En ny rubrik, Hänsyn i utvecklingsområden, förtydligar vikten av dialog, utredningar och lämplighetsbedömningar kommer att fortsätta i nästa planskede med framtagande av detaljplaner.
- Myndigheters fakta noteras och förtydligas i planhandlingen.
- Inledningen kompletteras med text om vikten av en långsiktig planering för en växande kommun och en beredskap för att kunna bygga fler bostäder och erbjuda tomter för olika verksamheter.

Fortsatt handläggning

Efter granskningen kommer planförslaget att bearbetas inför antagning i Kommunfullmäktige oktober 2023.

Gagnef 2023-08-28

Kia Visén,
Kommunarkitekt

Läsanvisning Gagnefs kommun har bemött yttranden så att generella svar skrivs först och specifika frågor bemöts, så långt det är möjligt, i direkt anslutning till höger om själva yttrandet.

YTTRANDEN

BEMÖTANDE

Statliga och regionala myndigheter

Länsstyrelsen Dalarna

Granskning av fördjupad översiktsplan för Djurås i Gagnefs kommun

Inledning

Länsstyrelsen har för granskning mottagit rubricerade granskningshandlingar, daterade i maj 2023. Den fördjupade översiktsplanen är på granskning under tiden 2 juni till 7 augusti 2023.

Berörd statlig myndighet som hade lämnat synpunkter till Länsstyrelsen under samrådet har givits möjlighet att lämna synpunkter på granskningshandlingarna inför Länsstyrelsens yttrande.

Länsstyrelsen lämnade den 9 december 2021 yttrande över samråd av den kommuntäckande översiktsplanen, dnr 401-17957-2021. Därefter har kommunen valt att gå vidare med fördjupningar av översiktsplaner för kommunens tätorter. Rubricerad fördjupning är en av dem.

Länsstyrelsens roll

Enligt 3 kap 16 § plan- och bygglagen ska Länsstyrelsen under granskningstiden lämna ett granskningsyttrande över planförslaget. Länsstyrelsen ska i yttrandet enbart ange om

1. förslaget inte tillgodoser ett riksintresse enligt 3 eller 4 kap. miljöbalken,
2. förslaget kan medverka till att en miljökvalitetsnorm enligt 5 kap. miljöbalken inte följs,
3. redovisningen av områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen inte är förenlig med 7 kap. 18 e § första stycket miljöbalken,
4. sådana frågor rörande användningen av mark- och vattenområden som angår två eller flera kommuner inte samordnas på ett lämpligt sätt, och
5. en bebyggelse blir olämplig eller ett byggnadsverk olämpligt med hänsyn till människors hälsa eller säkerhet eller till risken för olyckor, översvämning eller erosion.

Kommunen ska enligt 3 kap 20 § plan- och bygglagen redovisa Länsstyrelsens granskningsyttrande tillsammans med översiktsplanen.

Länsstyrelsens granskningsyttrande

Miljökvalitetsnorm

Stora delar av utvecklingsområdena ligger inom tillrinningsområdet för Badelundaåsen, som utgör en grundvattenförekomst med miljökvalitetsnormer och också är utpekad som ett regionalt intresse för vattenförsörjning, samt inom föreslagen tertiär skyddszone för

Länsstyrelsens synpunkter noteras. Förtydligande görs enligt det inkomna yttrandet gällande miljökvalitetsnormer.

Synpunkten noteras och skrivs in i planhandlingen. Krav i detaljplaneskede att vid behov göra ytterligare utredningar och tillämpa skyddsåtgärder förtydligas.

Bäsna vattenskyddsområde.

I miljökonsekvensbeskrivningen konstateras att planförslaget sammantaget bedöms medföra risk för negativa konsekvenser för vattenmiljön. Planläggning får inte medföra en försämring av vattenförekomstens nuvarande status eller medföra en negativ påverkan på en vattenförekomstens möjligheter att uppnå miljö kvalitetsnormerna. Det går inte att bedöma om miljö kvalitetsnormen kommer att påverkas utifrån den beskrivning gällande risk för påverkan på vattenmiljön som finns i miljökonsekvensbeskrivningen. Bedömningen är beroende av användningen inom tertiära zonen och vilka skyddsåtgärder som kommer att tillämpas. Länsstyrelsen kan komma att överpröva detaljplaner för dessa områden om inte miljö kvalitetsnormer följs.

Landsbygdsutveckling i strandnära lägen

För LIS-område Djurås delområde 2 bedömer Länsstyrelsen att den mark vid Ålvudden, som inte redan är bebyggd eller hårdgjorts, har höga natur- och friluftslivsvärden. Att i detta fall ta i anspråk område som är oexploaterat är inte förenligt med 7 kap 18 e § miljöbalken. Om kommunen lämnar strandskyddsdispens eller upphäver strandskyddet inom detta område kan det komma att leda till att Länsstyrelsen överprövar och upphäver dispensen eller detaljplanen.

Området ingår inte i FÖP Djurås och synpunkten är därför irrelevant och kommer behandlas inom ramen för LIS-planen. Förtydligande görs genom att texten skrivs om och kartan tas bort.

Räddningstjänsten Dalamitt

Gagnefs kommuns reviderade fördjupad översiktsplan för Djurås, tillgänglig för granskning under tiden 2/6 2023 – 7/8 2023.

Sedan Gagnef kommun anhållit om räddningstjänstens yttrande meddelas följande:

- Vi saknar resonemang och redovisning av riskområden från farligt gods på trafikleder och industrier som kan påverka planförslaget. Farligt gods transporteras på järnvägen och E16/rv70 genom planområdet. Dessa risker ska beaktas i planer inom 150 meter från transportlederna, detta bör synas i kartunderlaget. Industrier i planområdet får olika stora påverkansområden beroende på vilken verksamhet som bedrivs. Särskild riskhantering kommer att krävas i områden där riskerna överlappar varandra.
- Vi vill påpeka vikten av att planera för tillträde till områdena norr om järnvägen. Flera alternativa järnvägsövergångar krävs för att blåljusmyndigheter ska kunna planera och genomföra insats i områdena.
- Vi saknar information om strategi för vattenförsörjning vid händelse av brand i områdena med nya etableringar.

Synpunkten noteras och skrivs in i planhandlingen. Nytt avsnitt i förutsättningar läggs till med farligt gods och kartsikt läggs till i webbkartan.

Synpunkterna om både flera järnvägsövergångar och brandplanering noteras och kommer att hanteras i detaljplaneskedet.

Trafikverket

Svar på begäran om yttrande gällande TRV 2023/65739, Samråd gällande översiktsplan för Djurås, Gagnefs kommun.

Trafikverket har följande synpunkter:

Exploatering nära väg och järnväg

Översiktsplanen anger exploatering nära väg och järnväg. Vi föreslog i samrådet att det för vissa områden kunde vara lämpligt att kommunen redan nu låter undersöka tex dagvatten, buller, vibrationer, risker förknippade med farligt godstransporter samt möjligheter till att ordna säkra anslutningar till dem, för att vara säkra på att utbyggnaden är lämplig eller ekonomiskt rimlig. Trafikverket diskuterar gärna dessa frågor i kommande process, gärna redan innan detaljplaneskedet har startat.

Trafikverkets synpunkt från samrådet skrivs in i planhandlingen. "Förslagen på utbyggnad måste planeras och byggas så det blir goda miljöer för människor samt att trafiksäkerhet och tillgänglighet inte försämras på statlig infrastruktur. Det kan tex innebära att det ska säkerställas att riktvärden för buller och vibrationer klaras, att risker från farligt godstransporter hanteras; att rätt antal och rätt utformade anslutningar till statlig väg, på rätt plats, skapas; samt att tillgängligheten på statliga vägar inte försämras."

Gång- och cykelvägar samt trafiksäkerhetshöjande åtgärder vid och på statlig väg

Gång- och cykelvägar samt trafiksäkerhetshöjande åtgärder vid och på statlig väg, finansieras bla den regionala infrastrukturplanen. Åtgärder måste därför prioriteras av både kommunen och Region Dalarna för att de ska genomföras. Trafikverket och Gagnefs kommun har diskuterat några av de gc-vägar som föreslås längs statlig väg. Kommunen är inte väghållningsmyndighet och om gc-vägar ska byggas krävs oftast en vägplan, som då finansieras av den regionala infrastrukturplanen. Åtgärder för fordonstrafik ska liksom gång- och cykelvägar och trafiksäkerhetshöjande åtgärder vid och på statlig väg, finansieras via den regionala infrastrukturplanen eller den nationella infrastrukturplanen, alternativt av annan part än Trafikverket. För att möjliggöra eventuella åtgärder behövs dialog mellan kommunen och Trafikverket.

Synpunkten noteras i planhandlingen.

Åtgärdsvalsstudie E16 Djurås-Malung

Trafikverket har tagit fram åtgärdsvalsstudien E16 Djurås-Malung. Kommunen har deltagit i arbetet. Där behandlas tex korsningspunkter som det kan vara lämpligt att åtgärda och där anges också att vägen kan komma breddas genom Djurås.

Synpunkten noteras i planhandlingen.

Region Dalarna

Svar på granskning av fördjupad översiktsplan Djurås, Gagnef kommun

Region Dalarna ställer sig positiv till Gagnef kommuns Fördjupade översiktsplan, då principerna bedöms bidra till Dalastrategins tre delmål; mål om ett klimatsmart, konkurrenskraftigt och sammanhållet Dalarna med utvecklingskraft i alla delar av länet. Lokalisering av olika former av bostäder och verksamheter i attraktiva och strategiska lägen inom tätorten är exempel på sådana principer. Liksom bevarande av och utvecklande av natur-, friluftsliv och öppen mark samt skol- och idrottsområden. Att kontinuerligt arbeta med strategisk översiktsplanering genom till exempel framtagande av fördjupade översiktsplaner bidrar till att stärka den regionala utvecklingskapaciteten och genomförandet av Dalastrategin.

Ur ett regionalt utvecklingsperspektiv är det positivt att den fördjupade översiktsplanen möjliggör utveckling av stations- och centrumområdet ur flera perspektiv. Såväl för att utveckla det nya stations- och centrumnära samhället Stora skogen och knyta ihop det med andra sidan av järnvägen, som möjliggör ett framtida dubbelspår på Dalabanan. Det bidrar även till överflyttning från väg till järnväg av person- och godstransporter vilket bidrar till alla tre målområdena i Dalastrategin. Att möjliggöra för pendlarparkeringar är ett viktigt led i att öka den kollektiva mobiliteten. Det är positivt att den fördjupade översiktsplanen möjliggör för ett separat industrispår till verksamhetsområden. Vilket bidrar till överflyttning av gods från väg till järnväg och därmed bidrar till ett såväl konkurrenskraftigt som ett klimatsmart Dalarna. Region Dalarna ser positivt på ambitionen att ta fram en cykelplan och ser fram emot att samverka i dessa frågor.

Motiveringar noteras och skrivs in i planhandlingen.

Yttrande avseende Fördjupad översiktsplan Djurås tätort – Diarienummer: KS /2022:343 /21

Beskrivning av ärende

Dala Vatten och Avfall AB (DVA) har tagit del av ovanstående planärende (Dnr KS/2022:343/21) och yttrar sig nedan.

Remissyttrande FÖP Djurås tätort

Givetvis behöver all tillkommande bebyggelse försörjas med vatten och spillvatten och för detta behöver planeras i god tid då kostnaderna ofta blir höga. Områden som omnämns i FÖP:en och som sannolikt kräver extra framförhållning listas nedan. I de fall där tillkommande bebyggelse ska få tillgång till allmänna vatten och spillvattentjänster krävs att beslut om verksamhetsområde för kommunalt VA fattas. Det är viktigt att de ekonomiska förutsättningarna och de behov av investeringar som planerna föranleder klargörs i ett tidigt skede. Detta gäller särskilt i fråga om planer för bebyggelse i områden som idag saknar infrastruktur och/eller är belägna utanför verksamhetsområde för kommunala vatten och spillvattentjänster. Generellt för alla planer är att en aktiv kommunikation med VA-huvudmannen bör finnas då planerna på nybyggnation och väginfrastruktur närmar sig genomförande. Detta så att samordning med planerat underhåll och reinvestering i den befintliga VA-infrastrukturen kan ske. I dagsläget har DVA/GTAB konkreta planer på ledningsförnyelse i Färjbacksområdet, vilket ju berörs av FÖP:en.

Dagvatten

Utveckling av Djurås kräver naturligtvis förbättrad/förändrad väginfrastruktur liksom att nya ytor tas i anspråk och i många fall hårdgörs. Det påverkar dagvattenhanteringen och det är viktigt att man i ett tidigt skede har med sig följande:

- Behovet av robust dagvattenhantering ökar i och med att klimatet förändras. Regnintensiteten kommer att öka och vi kommer få kraftigare variationer mellan vått och torrt väder.
- Större hårdgjorda av ytor kräver ökad avledning av dagvatten. Antingen genom befintliga ledningar, befintliga uppdimensionerade ledningar eller nya ledningsstråk. Genom att minimera hårdgjorda ytor och anlägga lokalt omhändertagande eller fördröjning kan behovet av nya ledningar minskas. Höjdsättningen av markytor är viktig för att undvika översvämningar och för att hantera skyfall.
- Befintliga dagvattensystem kan man inte flytta på i normalfallet. Vattnet rinner med självfall och ofta är fallet begränsat, vilket gör att vid omledningar lutar inte ledningen tillräckligt för att transportera vattnet med översvämningar som följd.

Med denna vetskap är det lätt att inse att dagvattnet måste in tidigt i all fysisk planering. Det går helt enkelt inte att sent i processen kompromissa med eller flytta/eliminera behovet av dagvattenlösningar eftersom regnet kommer att fortsätta falla överallt. Dessutom med större intensitet. Detta gäller tyvärr oavsett hur viktig eller genomtänkt planeringen är i övrigt.

Utvecklingsområde Trafik

T4 Förbindelse kan eventuellt sammanfalla med förstärkningsarbete av VAledningsnätet mot Stora Skogenområdet. Likväl som väginstrukturen behöver förstärkas behöver vattentjänsterna ökad kapacitet.

Framtida gång och cykelvägar

Synpunkterna noteras. Planhandlingen kompletteras med fakta och förtydligande görs.

Kommunen ser positivt på tidig dialog inför fortsatt planläggning.

Ny GC-väg efter Färjbacksvägen bör samordnas med DVAs förnyelsearbete i området.

Utvecklingsområde Industri

Område J2 norr om järnvägen saknar i dag VA-försörjning. Området bedöms dock kunna försörjas från söder (område J1).

Utvecklingsområde bostäder

Förtätning – allmänt

Ur VA-synpunkt kan förtätning vara mer komplicerat än rena nyexploateringar. Ledningar kan behöva flyttas för att ge plats åt nya byggnader. I den händelse dimensionerna på befintliga ledningar inte har tillräcklig kapacitet för tillkommande bebyggelse behöver dessa uppdimensioneras. Det innebär då i sin tur att även anslutningar till befintlig bebyggelse måste grävas fram och ofta att provisoriska VA-system kan behöva anordnas. Detta innebär stora kostnader.

B1 Näset

I dag saknas (naturligtvis) VA i detta område. Det bedöms kunna försörjas via Nässjöstrand i sydost.

BhS Stora skogen

Även här saknas VA-infrastruktur i och med tanke på områdets storlek och antalet planerade bostäder är det något som bör tas på stort allvar. Troligen bör en eller två nya huvudmatningar för vatten, spillvatten och dagvatten anläggas. DVA behöver komma in tidigt i detaljplaneskedet.

Bh Prästolles

VA saknas i detta område. Topografin gör att det troligen behöver anläggas en spillvattenpumpstation för att möjliggöra byggnation i området.

Politiska partier

Kristdemokraterna

Synpunkt på FÖP Djurås från Kristdemokraterna i Gagnef

Vi anser att utvecklingsområdet bostäder B1 tas bort.

Kommunen utvecklar nu skogenområdet norr om Djurås till bostäder. Då har vi tillgodosett behovet av byggbar mark. Området är bra lokaliserat nära kommunikationer och affärer. Och vi kan använda jordbruksmarken till matproduktion.

Området kommer att kvarstå.

Avvägningen och prövningen som ska göras mellan att bebygga och bevara öppen mark finns detaljerat beskrivet i ÖP 2040 avsnitt 3.2.5.2

Det är de folkvalda i kommunens vilja att befolkningen ska växa och då behövs en beredskap inför framtiden. För att erbjuda tillräckligt med bostäder inom tätortsgränserna behöver även öppen mark tas i anspråk.

Grannkommuner

Leksands kommun

Remissyttrande från Leksands kommun avseende granskning av Fördjupad översiktsplan Djurås, Gagnefs kommun

Leksands kommun har fått ta del av Gagnefs kommuns förslag till granskning för Fördjupad översiktsplan för Djurås.

Leksands kommun anser att det är positivt att det finns ambitioner att ta höjd för framtida behov av utveckling av Dalabanan med

Synpunkten noteras och skrivs in i planhandlingen.

exempelvis plats för dubbelspår. Det är dock lika viktigt att plats reserveras för fortsatt utveckling av riksväg 70 norrut genom exempelvis mötesseparerad väg samt plats för gång- och cykelförbindelse upp mot Leksand. Detta kan förtydligas i planen. Leksands kommun har inga övriga synpunkter på förslaget.

Ludvika kommun

Remissvar fördjupad översiktsplan Djurås

Förslag till beslut

Ludvika kommun har inget att erinra.

Förvaltningens synpunkter

Den fördjupade översiktsplanen för Djurås tätort har gått igenom och inga synpunkter från förvaltningen har uppstått.

Föreningar och organisationer

Djurås by vägsamfällighet

Yttrande över förslag till fördjupad översiktsplan Djurås/Djurås by

I den översiktsplan som redovisas har ett utvecklingsområde för bostäder (Bh) föreslagits på ett område nära älven. Det vägsystem som Djurås bys vägsamfällighet förvaltar är inte lämpat för transporter till det bostadsområde som föreslagits. Vägkroppens undergrund, underbyggnad och överbyggnad har inte tillräcklig bärighet för att tåla byggtrafik och större trafikmängder. Vägsamfälligheten förvaltar en större del av vägsystemet och privata aktörer resterande delar sträckan till utvecklingsområdet. Nuvarande vägsystem har byggts på gamla kärrvägar som först belagts med grus och som senare belagts med asfalt. Vägkroppen är således inte dimensionerad för tyngre och utökad trafik. Redan i dagsläget är vägsamfälligheten nödgade att med ojämna mellanrum laga och förbättra beläggningen. En alternativ väganläggning för det föreslagna bostadsområdet kan förslagsvis anläggas med nedfart i Djurmo till gamla Lindsta färjeläge och därifrån efter älven till det föreslagna bostadsområdet Bh. Djurås by vägsamfällighet är positiva till en utbyggnad av bymiljön. Utbyggnaden bör dock ske i anslutning till den befintliga vägen som förbinder Djurås by med Färjbacken resp Kiltäppan och omfatta en mindre del av området L2. Viktigt är dock att utbyggnaden av bymiljön utformas så att de nya områdena harmoniserar med befintlig by. Byggnationen vid Back Pers väg i Kyrkbyn kan tjäna som ett gott föredöme. Även i detta alternativ kommer dock en förstärkning av Samfällighetens vägnät att behövas.

Synpunkterna noteras. Planhandlingen kompletteras med fakta och förtydligande görs enligt yttrandet.

Privatpersoner

Malin

Jag såg att ni ännu en gång att ni lägger fram ett förslag på att bygga bostads området på åkermarken i Färjbacken. Jag motsätter mig kraftigt detta.

Vi som bor där önskar INTE att bo i ett bostads område. Det skulle sänka våra värden på husen kraftigt dessutom! Ligger inte hushållen redan i pressande tider med räntehöjningar, elhöjningar, sophöjningar, för att inte tala om bensin och mat. Ska ni också

Området kommer att kvarstå. Avvägningen och prövningen som ska göras mellan att bebygga och bevara öppen mark finns detaljerat beskrivet i h ÖP 2040 avsnitt 3.2.5.2 framtiden. För att erbjuda tillräckligt med bostäder inom tätortsgränserna behöver även öppen mark tas i anspråk.

komma att sänka bostadsvärdena?! För att inte tala om att ni väljer åkermark?? Sverige har väl ändå bevisat de senaste åren hur dåligt vi klarar oss utan import!

Vi måste höja vår självförsörjande procent inte stjälpa den. Vi behöver om något våra bönder mer än någonsin! Bygg ett bostadsområde på annat område inte på åkermark. Stjälp inte bönderna, samhället och hushållen mer.

Nils

Utvecklingsområde Bostäder, B1 bör tas bort.

Detta område måste bevaras som framtida jordbruksmark. När Skogenområdet norr om Djurås järnvägsstation är iordningställt finns all framtida behov av bostadsområden i Djurås säkerställt. Med detta områdes närhet till tåg och bussförbindelser kommer också användandet av tåg och buss att underlättas.

Att med dagens situation, där Sveriges inhemska livsmedelsförsörjning knappt når upp till hälften av behovet, bebygga en bördigt och i ett stort sammanhängande jordbruksområde belägen åker är högst oansvarigt emot både dagens och kommande generationer.

Området kommer att kvarstå. Avvägningen och prövningen som ska göras mellan att bebygga och bevara öppen mark finns detaljerat beskrivet i ÖP 2040 avsnitt 3.2.5.2

Det är de folkvalda i kommunens vilja att befolkningen ska växa och då behövs en beredskap inför framtiden. För att erbjuda tillräckligt med bostäder inom tätortsgränserna behöver även öppen mark tas i anspråk.

Anonym

Jag vill lägga till ett nytt område. En ny cykelväg mellan Gröntuv och Djurås vore önskvärt.

Synpunkten noteras i pågående arbete med en kommuntäckande cykelplan.

Maria

Jag anser att utvecklingsområdet Bostäder Bf bör tas bort. Anser att det är högst olämpligt att bygga i detta område när vi som bor här och flyttar hit uppskattar närheten till natur, grönområden och obebyggd mark. Djurås charm är alla små byar med kringliggande åkrar. Ta inte bort det som är stor anledning till varför man vill flytta hit.

Området kommer att kvarstå. Avvägningen och prövningen som ska göras mellan att bebygga och bevara öppen mark finns detaljerat beskrivet i ÖP 2040 avsnitt 3.2.5.2

Det är de folkvalda i kommunens vilja att befolkningen ska växa och då behövs en beredskap inför framtiden. För att erbjuda tillräckligt med bostäder inom tätortsgränserna behöver även öppen mark tas i anspråk.

Anonym

Utvecklingsområde Bostäder, Bh, bör tas bort. Jag tycker att

Området kommer att kvarstå. En naturvärdesinventering, kulturanalys samt investeringar i infrastruktur ska säkerställa att området blir långsiktigt hållbart.

bostadsområdet på Backmon är en dålig idé. Backmon är ett populärt naturområde. Fler bostäder med tillhörande infrastruktur i Backmon tror jag kommer att påverka naturområdet negativt. Jag ser ingen bra möjlighet att få vägar till det området utan förstöra jordbruksmark eller att vägarna i Djurås by blir ännu mer belastade. De är redan nu väldigt belastade på somrarna med trafik till Prest Olles sjö. En av anledningen till att jag bor i Gagnef är för dess fina bymiljöer. Jag tycker inte det är värt att offra det bara för att få till bostäder och en befolkningstillväxt i Gagnef.

Mikael

Område Bh behöver tas bort. Jag och min sambo äger hus i Djurås By och vi kan inte se hur fler bostäder i utmärkt område skall kunna genomföras med nuvarande väginfrastruktur som redan är hårt belastat i byn. Men framför allt pga naturvärdet som hela området runt Backmon innebär för lokala boenden men också besökare och detta kommer påverkas ytterligare om fler områden exploateras i närområdet, både naturvärdet långsiktigt men främst under byggperioden då iordningställandet av skogsmarken till bostäder kommer kräva stora investeringar i tid, pengar och påfrestning på naturen. Åkerområdet runt Färjbacken är BETYDLIGT mer anpassat för vidare utveckling av området och den ser jag gärna behålls.

Området kommer att kvarstå. En naturvärdesinventering, kulturanalys samt investeringar i infrastruktur ska säkerställa att området blir långsiktigt hållbart.

Elisabeth

Jag anser att området Natur och friluftsliv, N2 (1) bör ändras. Jag önskar att tätortsgränsen inte går genom min fastighet. Nu ligger en del av fastigheten i Svedjan och en del av fastigheten inom Djurås tätort. Jag önskar att gränsen "ritas om" så att hela fastigheten tillhör Svedjan.

Så ledsamt att läsa sammanställningen av synpunkter på ÖP. Inga av mina synpunkter jag lämnade då jag var och träffade två företrädare för kommunen finns med. Detta trots löfte om att det skulle komma med efter att synpunkterna lämnats in i det digitala systemet.

Dels att halva min tomt numera tillhör Djurås tätort trots att jag är omgiven av vatten och tar mig till min fastighet på en väg som inte ens är med i vägsamfälligheten men också att jag numera har en stor del av min tomt räknad som nyckelbiotop! Inte heller finns mina synpunkter med om att ni borde ha kontaktat berörda fastighetsägare via personligt brev då ni avser att göra ändringar från vad som tidigare gällt, så vitt jag vet, för någon information har aldrig kommit om annat. Vissa fastighetsägare bor även på annan ort och har inte Gagnefsbladet. Självt såg jag detta för första gången i Gagnefsbladet i år.

Vidare framförde jag synpunkter om hur svårt det var att hitta informationen rörande ÖP och att det som skrivits är på en nivå som inte alla innevånare har möjlighet att ta till sig. Alla är inte akademiker tyvärr som lever och bor i vår kommun. Många är också äldre. Jag trodde att jag bodde i en kommun som ville lyssna på sina skattebetalande innevånare och jag trodde faktiskt att mina synpunkter som skrevs in under mötet skulle finnas med som jag blev lovad. Vill man ha engagerade innevånare så behöver man också ta väl hand om dem och lovar man något så ska man också hålla det. Precis som det är i ett företag gentemot sina kunder eller i en förening gentemot sina medlemmar.

Tack för ordet!

Tätortsgränsen justeras och kommer att följa nyckelbiotopsgränsen.

Ingen officiell sammanställning av FÖP Djurås finns förutom detta dokument som ej hade tagits fram när synpunkten kom in till kommunen.

Det är inte ekonomiskt försvarbart att kontakta alla markägare inom planområdet. Lagen anger tydligt hur och var granskningen ska anslås. Gagnefs kommun följer lagen.

Gagnefs kommun följer den av lagen bestämd planprocess. För mer information se hemsidan [FÖP Djurås – process för framtagande – Gagnefs Kommun](#)

Karin

Utvecklingsområde Bostäder, Bf bör tas bort.

Vi anser inte att det ska tillåtas byggnation på jordbruksmark ens inom tätortsgränsen. Flera av utvecklingsområdena i planförslaget planeras på nuvarande jordbruksmark, med irreversibla konsekvenser. Vi anser att kommunen borde slå vakt om brukningsvärd jordbruksmark, särskilt som man nu börjat uppmärksamma Sveriges låga självförsörjningsgrad. All information från omvärlden och klimatfrågan pekar på att vi behöver öka vår självförsörjningsgrad och vår matproduktion inte tvärs om. Detta för att kunna försörja oss själva men också för solidaritet med övriga länder där klimatförändringarna kommer att leda till ökad matbrist. Vi anser att kommunen gör fel bedömningar om det tillåts byggnationer på Näset och Färjbacken. Det är bördig jordbruksmark och byggnationer skapar irreversibla konsekvenser som tas upp i miljökonsekvensbeskrivningen. Färjbacksområdet ligger dessutom nära bondgården, borttagande av jordbruksmark leder till minskad lönsamhet och ökade transporter för jordbrukaren. Bygg och planera för utökning av Stora Skogen området. Låt jordbruksmarken vara!

Området kommer att kvarstå.

Avvägningen och prövningen som ska göras mellan att bebygga och bevara öppen mark finns detaljerat beskrivet i ÖP 2040 avsnitt 3.2.5.2

Det är de folkvalda i kommunens vilja att befolkningen ska växa och då behövs en beredskap inför framtiden. För att erbjuda tillräckligt med bostäder inom tätortsgränserna behöver även öppen mark tas i anspråk.

Anonym

Utvecklingsområde Bostäder, B1 bör tas bort. Det ska tas bort då vi utvecklar skogenområdet norr om Djurås till bostäder och då har vi tillgodosett behovet av byggbar mark. Då kan vi använda jordbruksmark till livsmedelsproduktion.

Området kommer att kvarstå.

Avvägningen och prövningen som ska göras mellan att bebygga och bevara öppen mark finns detaljerat beskrivet i ÖP 2040 avsnitt 3.2.5.2

Det är de folkvalda i kommunens vilja att befolkningen ska växa och då behövs en beredskap inför framtiden. För att erbjuda tillräckligt med bostäder inom tätortsgränserna behöver även öppen mark tas i anspråk.

Oskar

Området Bostäder Bf bör ändras. Kommunens översiktsplan visar kommunens intention med markanvändningen inom kommunen, vilket innebär att det är ett stöd vid kommande detaljplanläggning. I rättsfall är det ofta avgörande huruvida syftet för ärendet kopplats till kommunens översiktsplan. Eftersom vad ÖP och FÖP anger är så viktigt vid detaljplanläggning och prövning i domstol så efterfrågas mer konkreta bemötanden av synpunkter än att FÖPen inte är juridiskt bindande. Kommunen bör inte bebygga jordbruksmark. Jordbruksmark är viktig för livsmedelsförsörjningen och att bebygga jordbruksmark påverkar även landskapsbilden. Kommunen hänvisar till kommande behov av bostäder på grund av utbyggnad av industri i angränsande kommuner. Förutsättningarna för denna utbyggnad av industri har ändrats sedan arbetet påbörjades, i synnerhet kring den stora batterifabriken i Borlänge som har skjutits på framtiden. Kommunen bör åter utreda hur detta, samt den i övrigt väsentligt ändrade bostadsmarknaden, påverkar bostadsbehovet och hur stort samhällsintresset för bostäder är i relation till jordbruk, då vi samtidigt kliver in i en framtid där boskap går på nödslakt och skördar blir allt mindre till följd av klimatförändringar.

Området kommer att kvarstå.

Avvägningen och prövningen som ska göras mellan att bebygga och bevara öppen mark finns detaljerat beskrivet i ÖP 2040 avsnitt 3.2.5.2

Det är de folkvalda i kommunens vilja att befolkningen ska växa och då behövs en beredskap inför framtiden. För att erbjuda tillräckligt med bostäder inom tätortsgränserna behöver även öppen mark tas i anspråk.

All översiktsplanering har syftet att ge rekommendationer och mål för fortsatt planläggning.

Genom att föreslå att jordbruksmark ska bebyggas tar kommunen ställning till att bostäder är ett mer väsentligt samhällsintresse än jordbruksmark. Inom hur stort område har alternativa lokaliseringar till samhällsintresset (bostäder) gjorts? Det efterfrågas en motivering till varför denna avgränsning av alternativa lokaliseringar har gjorts.

Området Bf Färjbacken bör inte bebyggas då det ligger i direkt anslutning till L2 Djurås by, tillsammans bildar de ett stort rationellt område för jordbruket. ÖP 2040 anger att tilläggen till ÖP ska peka ut stora rationella områden som bevarandeområden för öppen mark. Kommunen behöver motivera varför åkermarken inom Bf som angränsar till L2 ska bebyggas då de gemensamt bildar en enhet där rationellt jordbruk kan bedrivas. Vi vill även ifrågasätta att området som kallades B3 i ÖP utvidgades med ytterligare åkermark, till området som kallas Bf i FÖP, då en klar majoritet av de inkomna synpunkterna förespråkade motsatsen? Ändra området genom att endast förtäta mellan befintlig bebyggelse, ej på jordbruksmark.

Området Bf har utökats därför att det är ett förtättningsområde där man i första hand skapar möjlighet att förtäta mellan befintlig bebyggelse. Det finns också kvar möjligheten att bebygga den öppna marken då det bidrar till ett resurseffektivt och samhällsekonomiskt hållbart samhälle.

Mikael

Utvecklingsområde Tåtortsnära skog och park, N1 (3) bör behållas som det är. Det finns 2 fastighetsägare vars tomter inkräktas i denna plan. Vad jag fått till mig så har det funnits tidigare förslag i samband med tidigare detaljplanarbete om att köpa loss dessa tomter men det har inte gjorts. Jag äger den ena (Skogen 8:28) och vi vill inte ha ett promenadstråk över vår tomt.

Området kommer att kvarstå. Strandpromenaden är en del av grönstrukturen i kommunen och har stöd i gällande detaljplan. Detaljerad utformning av promenadstråket ska ske i samråd med berörda fastighetsägare.